

T.C.
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

KAHRAMANMARAŞ YÖRESİNDEKİ AVCILARIN SOSYO-EKONOMİK ÖZELLİKLERİ

ALİ AYSABAR

YÜKSEK LİSANS TEZİ
ORMAN MÜHENDİSLİĞİ ANABİLİM DALI

KAHRAMANMARAŞ 2019

T.C.
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

KAHRAMANMARAŞ YÖRESİNDEKİ AVCILARIN
SOSYO-EKONOMİK ÖZELLİKLERİ

ALİ AYSABAR

Bu tez,
Orman Mühendisliği Anabilim Dalında
YÜKSEK LİSANS
derecesi için hazırlanmıştır.

KAHRAMANMARAŞ 2019

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü öğrencisi Ali AYSABAR tarafından hazırlanan “Kahramanmaraş Yöresindeki Avcıların Sosyo-Ekonomik Özellikleri” adlı bu tez, jürimiz tarafından 02/08/2019 tarihinde oy birliği ile Orman Mühendisliği Anabilim Dalında Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet PAK (DANIŞMAN)

Orman Mühendisliği, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

Prof. Dr. Bülent SAĞLAM (ÜYE)

Orman Mühendisliği, Artvin Çoruh Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Sercan GÜLCİ (ÜYE)

Orman Mühendisliği, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylıyorum.

Prof. Dr. Mustafa YAZICI

Fen Bilimleri Enstitüsü Müdürü

TEZ BİLDİRİMİ

Tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada, alıntı yapılan her türlü kaynağa eksiksiz atıf yapıldığını bildiririm.

Ali AYSABAR

Not: Bu tezde kullanılan özgün ve başka kaynaktan yapılan bildirişlerin, çizelge, şekil ve fotoğrafların kaynak gösterilmeden kullanımı, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunundaki hükümlere tabidir.

KAHRAMANMARAŞ YÖRESİNDEKİ AVCILARIN SOSYO-EKONOMİK ÖZELLİKLERİ

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

ALİ AYSABAR

ÖZET

Türk toplumu açısından önemli bir etkinlik olan avcılık, toplum yapısını etkilemektedir. Türkiye’de avcı sayısı her geçen gün artmaktadır. Başlangıçta bireysel tatmin için gerçekleştirilen avcılık etkinliği günümüzde yerel, bölgesel, ulusal ve hatta uluslararası boyutları olan bir sektör haline gelmiştir. Av ve yaban hayatı kaynaklarını geliştirmek, avcılığı planlamak ve ekonomiye katkı sağlayan bir etkinlik olarak devreye sokmak için avcılarının bilinçli ve sorumlu bir kitle olarak doğal dengede yerlerini almaları gerekmektedir.

Türkiye’de yaban hayatı kaynaklarının kullanımında önemli bir role sahip avcılarının profiline ilişkin sınırlı düzeyde çalışma bulunmaktadır. Bu çalışmada, Akdeniz Bölgesinde yer alan Kahramanmaraş’ta avcı profili belirlenerek, avcılarının sosyo-ekonomik durumları ortaya konulmaya çalışılmıştır. Çalışmada avcı profilinin belirlenmesi amacıyla anket çalışması gerçekleştirilmiştir. Kahramanmaraş yöresinde yer alan derneklerin üye sayısına göre ana kütle 2570 kişi, örneklem büyüklüğü ise 156 kişi olarak saptanmıştır. Örneklem büyüklüğü % 2,5 artırılarak 160 kişi ile anket yapılması uygun görülmüştür.

Kahramanmaraş’ta avcı profilinin belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilen bu çalışmada; ankete katılanların % 57,5’inin 35-49 yaş grubunda olduğu tespit edilmiştir. Anket sonuçlarından denetim çalışmalarının etkin olmadığı açıkça görülmektedir. Kahramanmaraş’ta bulunan avcılarının usulsüz avlanma ve kaçak avcılık konusunda bilinç düzeyleri oldukça yüksektir. Avcılık eğitimlerinin avcılarının doğaya bakış açısına çok önemli katkılarda bulunmakta, av ve yaban hayatının tanınmasına katkı sağlamaktadır. Ayrıca sürdürülebilir bir av yaban hayatı yönetimi için bu eğitimlerin gerekli olduğu tüm avcılarının ortak görüşü olarak tespit edilmiştir. Kahramanmaraş’ta toplam 1.451.715 hektar avlak alanı bulunmaktadır. Bu nedenle avlak potansiyeli oldukça yüksektir. Ancak bu alanlarda envanter çalışmaları tamamlanmamış durumdadır.

Anahtar Kelimeler: Av ve yaban hayatı kaynakları, Avcı profili, Ormancılık

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

Fen Bilimleri Enstitüsü

Orman Mühendisliği Anabilim Dalı, Temmuz / 2019

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Mehmet PAK

Sayfa Sayısı: 74

SOCIO-ECONOMIC CHARACTERISTICS OF HUNTERS IN KAHRAMANMARAŞ REGION

(M.Sc. THESIS)

ALİ AYSABAR

ABSTRACT

Hunting, which is an important activity for Turkish society, affects the society structure. In Day by day, the number of hunters is increasing in Turkey. Initially, hunting for individual satisfaction has become a sector with local, regional, national and even international dimensions. To develop hunting and wildlife resources, to plan hunting and to activate it as an activity that contributes to the economy, hunters need to take their place in the natural balance as a conscious and responsible mass.

Regarding the use of wildlife resources in Turkey, hunters has an important role and there are limited studies about the profile of the hunter. In this study, hunter profile was determined in Kahramanmaraş in Mediterranean Region. Socio-economic status of hunters were evaluated. According to the number of association members in Kahramanmaraş region, the main mass and the sample size were determined as 2570 and was 156 respectively. The sample size was increased by 2.5% and survey was conducted with 160 people.

In this study carried out in Kahramanmaraş for determination of hunter profile; 57.5% of the participants were in the 35-49 age group. It is clear from the results of the survey that the controlling works are not effective. The hunters in Kahramanmaraş have a high level of awareness on illegal hunting and poaching. Hunting training makes a significant contribution to the hunters' view of nature and contributes to the recognition of hunting and wildlife. In addition, it is determined that these trainig are required for a sustainable hunting wildlife management as a common opinion of all hunters. There is a total of 1,451,715 hectares of hunting area in Kahramanmaraş. Therefore, hunting potential is quite high. However, inventory studies are not completed.

Keywords: Hunting and wildlife resources, Hunter profile, Forestry.

Kahramanmaras Sutcu Imam University

Institute for Graduate Studies in Science and Technology

Department of Forest Engineering, July / 2019

Advisor: Lecturer Dr. Mehmet PAK

Number of Pages: 74

TEŞEKKÜR

Tez çalışma sürecimde bilgi birikimi ve bilimsel bakış açısıyla karşılaştığım her sorunun çözümüne yol gösteren danışman hocam Dr. Öğr. Üyesi Mehmet PAK'a saygı ve şükranlarımı sunarım.

Çalışmamda yardımlarını esirgemeyen Arş. Gör. Arif OKUMUŞ'a en içten dileklerle teşekkür ederim.

Anket uygulaması sırasında anketime katılan ve sorularımı cevaplamaya zaman ayıran ankete katılanlara, avcılara ulaşmamızı sağlayan il ve ilçe avcı dernekleri başkan ve üyelerine, Kahramanmaraş Doğa Koruma Milli Parklar Şube Müdürü Sayın Hacı KALINKÜTÜK'e ve nezdinde tüm şube çalışanlarına teşekkür ederim.

Araştırma çalışmalarında ve devamında emeği geçen meslektaşım Orman Yüksek Mühendisi Arif BİLİR'e teşekkür ederim.

Çalışmanın tüm aşamasında yardımını esirgemeyen sevgili eşim Zeliha AYSABAR'a en içten dileklerle teşekkür ederim.

Hayatım boyunca maddi manevi desteklerini esirgemeyen babam Bekir AYSABAR, annem Emine AYSABAR, kardeşlerim Şeyma AYSABAR ve Furkan AYSABAR'a teşekkür ederim.

Ali AYSABAR

İÇİNDEKİLER

Sayfa No

ÖZET	i
ABSTRACT	ii
TEŞEKKÜR	iii
İÇİNDEKİLER	iv
ŞEKİLLER DİZİNİ	vi
ÇİZELGELER DİZİNİ	vii
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ	ix
1. GİRİŞ	1
1.1. Avcılık ve Avlanma Kavramları	5
1.2. Türkiye’de Avcılığın Yasal ve Kurumsal Boyutu	7
1.3. Dünyada ve Türkiye’de Avcılığın Ekonomik Boyutu	14
1.4. Dünyada ve Türkiye’de Av ve Yaban Hayatı Eğitimi	18
1.5. Av ve Yaban Hayatı Hizmetleri	19
2. ÖNCEKİ ÇALIŞMALAR	21
3. MATERYAL VE METOD	25
3.1. Materyal	25
3.1.1. Çalışma Alanının Tanıtımı	25
3.2. Metod	25
3.2.1. Anket Formunun Hazırlanması	26
3.2.2. Örneklem Büyüklüğünün Belirlenmesi	27
3.2.3. Anket Çalışmalarının Gerçekleştirilmesi	27
3.2.4. Anket Verilerinin Bilgisayar Ortamına Aktarılması	27
3.2.5. Verilerin İstatiksel Çözümlemelerinin Yapılması	28
4. BULGULAR VE TARTIŞMA	29
4.1. Ankete Katılanların Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular	29
4.1.1. Ankete Katılanların Yaş Gruplarına Göre Dağılımına İlişkin Bulgular	29
4.1.2. Ankete Katılanların Eğitim Durumlarına İlişkin Bulgular	30
4.1.3. Ankete Katılanların Meslek Durumlarına İlişkin Bulgular	31
4.1.4. Ankete Katılanların Gelir Durumlarına İlişkin Bulgular	31
4.2. Ankete Katılanların Avcılık Özelliklerine İlişkin Bulgular	32
4.2.1. Avcıların Herhangi Bir Avcı Derneğine Üye Olma Nedeni	32
4.2.2. Avcıların Avlanmak İçin Yaptıkları Masraflar	33
4.2.3. Avcıların Avlanma Harcama Kalemleri	34
4.2.4. Avcıların Avlamayı Tercih Ettiği Türler	35
4.2.5. Avcıların Av Tercihlerine Etki Eden Unsurlar	36
4.2.6. Avcıların Av Vizesi Yenileme Sayısı	37
4.2.7. Ailedeki Bireylerin Avcılık Geçmişi	38
4.2.8. Avlanma Süresi	39
4.2.9. Fişek Tüketim Miktarı	40
4.2.10. Avcıların Denetimle Karşılaşma Sayıları	41

4.3. Ankete Katılanların Avcılık Hakkında Bilgi, Tutum ve Görüşlerine İlişkin Bulgular	42
4.3.1. Avcıların Eğitim Kursları Hakkındaki Görüşlerine Yönelik Bulgular.....	42
4.3.2. Ankete Katılanların Avcılık Sertifika Sınavı Geçme Puanına Yönelik Bulgular	43
4.3.3. Doğadaki Hayvanların Sayısının Arttırılmasına Yönelik Bulgular.....	44
4.3.4. Avlanma Dönemlerine İlişkin Bulgular	45
4.3.5. Usulsüz Avlanma Cezalarına Yönelik Bulgular.....	46
4.3.6. Kaçak Avlanmalara Karşı Duyarlılık Düzeyi.....	47
4.3.7. Avlanma Sonrası Doğaya Karşı Duyarlılık	48
4.3.8. Avlak Yönetim Bilgi Sistemine İlişkin Düşünceler	49
4.3.9. Avcı Eğitim Kurslarındaki Öğreticilere Yönelik Bulgular	50
4.3.10. Av Hayvanlarının Korunmasıyla İlgili Sosyal Faaliyetler	51
4.3.11. Avcı Derneklerinin Hizmet Düzeyi	52
4.3.12. Avlanma Kotalarına Yönelik Bulgular.....	53
4.3.13. Avlanmanın Yasak Olduğu Bölgelere Yönelik Bulgular	54
4.3.14. Av Hayvanları Yeterlilik Seviyesi.....	55
4.3.15. Av Hayvanları Sayısındaki Artış	56
4.3.16. Avcıların Devlet Kurumları ile İrtibat Düzeyi	58
4.3.17. Av Denetimi Sıklığına İlişkin Düşünceler	59
4.3.18. Şehir Dışı Avlanma Süreleri.....	60
4.3.19. Tüfek Dışı Avlanma Teknikleri.....	60
5. SONUÇ VE ÖNERİLER	62
EKLER	72
ÖZGEÇMİŞ.....	74

ŞEKİLLER DİZİNİ

Sayfa No

Şekil 1.1. Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğünün Teşkilat Yapısı	12
Şekil 1.2. 2000-2017 Yılları arasında avcılık faaliyetlerinde bulunan avcı sayısı	17

ÇİZELGELER DİZİNİ

Sayfa No

Çizelge 1.1. 2000-2017 yılları arasında avcılıktan elde edilen gelir miktarı.....	16
Çizelge 1.2. Türkiye ormanlarına yerleştirilen hayvan sayıları.....	20
Çizelge 3.1. Kahramanmaraş'ta faaliyet gösteren avcı dernekleri	26
Çizelge 3.2. Normallik Testi analiz sonucu.....	28
Çizelge 4.1. Ankete katılanların yaş grupları dağılımı	29
Çizelge 4.2. Ankete katılanların eğitim durumu.....	30
Çizelge 4.3. Ankete katılanların meslek durumu	31
Çizelge 4.4. Ankete katılanların gelir durumları	32
Çizelge 4.5. Ankete katılanların avcı derneklerine üye olma nedenleri.....	33
Çizelge 4.6. Avcıların avlanmak için yaptığı masraflar	34
Çizelge 4.7. Avcıların avlanma harcamaları	35
Çizelge 4.8. Avcıların avlanmayı tercih ettiği türler	36
Çizelge 4.9. Avcıların av tercihlerini etkileyen unsurlar.....	37
Çizelge 4.10. Avcıların av vizesi yenileme sayısı	38
Çizelge 4.11. Ailedeki bireylerin avcılık geçmişleri	39
Çizelge 4.12. Avlanma Süresi	39
Çizelge 4.13. Fişek Tüketim Miktarı.....	40
Çizelge 4.14. Avcıların denetimle karşılaşma sayısı.....	41
Çizelge 4.15. Ankete katılanların eğitim kursları hakkındaki görüşleri.....	43
Çizelge 4.16. Avcılık sertifika sınavı geçme puanı	44
Çizelge 4.17. Ankete katılanların doğadaki hayvanların sayısının artırılması.....	45
Çizelge 4.18. Ankete katılanların avlanma dönemlerine ilişkin görüşleri	46
Çizelge 4.19. Ankete katılanların usulsüz avlanma cezalarına ilişkin görüşleri	47
Çizelge 4.20. Ankete katılanların kaçak avlanmalarla ilgili görüşleri	48

Çizelge 4.21. Ankete katılanların doğaya karşı duyarlılığı ile ilgili görüşleri	49
Çizelge 4.22. Ankete katılanların AVBİS sistemi hakkındaki görüşleri	50
Çizelge 4.23. Ankete katılanların eğitim kurslarındaki eğiticilere yönelik görüşleri.....	51
Çizelge 4.25. Ankete katılanların avcı derneklerinin hizmet düzeyi ile ilgili görüşleri	53
Çizelge 4.26. Ankete katılanların avlanma kotalarına ilişkin görüşleri	54
Çizelge 4.27. Ankete katılanların avlanmanın yasak olduğu bölgelere ilişkin görüşleri	55
Çizelge 4.28. Ankete katılanların av hayvanlarının yeterliliği ile ilgili görüşleri	56
Çizelge 4.29. Ankete katılanların Av hayvanları sayısındaki artışlar ile ilgili görüşleri.....	57
Çizelge 4.30. Ankete katılanların avcılıkla ilgili devlet kurumları ile irtibat düzeyine ilişkin görüşleri	58
Çizelge 4.31. Ankete katılanların av denetimi sıklığı ile ilgili görüşleri.....	59
Çizelge 4.32. Ankete katılanların şehir dışı avlanma sürelerine ilişkin görüşleri	60
Çizelge 4.33. Ankete katılanların tüfek dışında avlanma teknikleri ile ilgili görüşleri.....	61

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

MAK	: Merkez Av Komisyonu
AYH	: Av ve Yaban Hayatı
DKMP	: Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü
ha	: Hektar
AVBİS	: Avlak Yönetimi Bilgi Sistemi
OGM	: Orman Genel Müdürlüğü
AGM	: Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Genel Müdürlüğü
ORKÖY	: Orman ve Köy İlişkileri Genel Müdürlüğü
ORÜS	: Orman Ürünleri Sanayi Genel Müdürlüğü
YABİS	: Yaban Hayatı Bilgi Sistemi
MP	: Milli Parklar ve Avcılık Genel Müdürlüğü
FAO	: Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
KAK	: Kara Avcılığı Kanunu
CITES	: Soyu Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Cinslerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme

1. GİRİŞ

İnsanoğlu av ve yaban hayatı ile var olduğu günden beri ilgilenmiş, konuya olan ilgisini sürekli canlı tutmuştur. Tarihin ilk zamanlarında besin ihtiyacını karşılamak ve savunmak için yapılan avcılık etkinliği günümüzde; rekreasyonel kullanım, doğayla bütünleşme, psikolojik direnç, bilgi edinme, toplumsal dayanışmayı gerçekleştirmek gibi amaçlarla gerçekleştirilmektedir (Geray, 1999).

Orman kaynakları, sayılamayacak kadar çok canlı türünü kapsayan, organizasyon düzeyi yüksek, dolayısıyla çok boyutlu fayda üreten, bunlara bağlı olarak tür ve gen kaynağı yönünden büyük bir gücü kendisinde saklayan, dünyamızdaki biyokütle içerisindeki payı ve dolayısıyla da etkisi diğer kaynaklara göre büyük olan bir ekosistemdir (Geray, 1998; Aydın ve Bekiroğlu, 2014).

Dünyadaki karasal alanların % 31'ini oluşturan ormanlar yaklaşık 4 milyar hektarlık bir alanı kaplamaktadır (FAO, 2015). Ormanlar toplumun orman ürünlerine olan gereksinimlerini karşılamakta ve insan yaşamı için son derece hayati değere sahip olan toprak koruma, su koruma, erozyonu önleme, estetik, hidrolojik, yaban hayatını koruma gibi fonksiyonları yerine getirmektedir.

Ormanlardan çok yönlü faydalanma ilkesi çağımız ormancılığının bir gereğidir. Bu kapsamda, bir üretim faaliyeti ile, aynı alandan birden fazla ürün aynı zamanda elde edilebilmektedir (Ulusoy vd. 2014). Örneğin odun üretim amaçlı işletilen orman alanlarında uzun dağ yürüyüşleri (trekking), avcılık, havza yararları, yaban hayvanlarını gözlemleme gibi fonksiyonel faydalar eşzamanlı olarak aynı alan içerisinde elde edilebilmektedir. Bu noktada ormanlık alanlardan sadece odun üretimi elde edilmemekte, farklı şekillerde faydalanma konusu da gündeme gelmektedir. Bu bağlamda av ve yaban hayatı (AYH) kaynaklarının kullanımı ormancılıkta çok yönlü kullanımın bir deseni durumundadır (Aydın ve Bekiroğlu, 2014).

Av ve yaban hayatı kaynakları; kabaca yerleşim alanlarının, endüstrinin ve endüstriyel tarım ve hayvancılık alanlarının ve bunların yakın çevrelerinin dışında kalan doğal yaşam alanlarıdır. Bu alanları koru, fundalık, çalılık, makilik, ağaçlık, mera, çayır, sulak alan, tarım alanı, step, savan ekosistemleri şeklinde sınıflandırmak mümkündür (Geray,1998). Ülkemizde potansiyel avlak alanları olarak da tanımlanabilecek bu sahaların alansal büyüklükleri yaklaşık olarak 70 milyon hektar civarındadır (İğircık, 2001). Bu

alanlarda avcılarının avcılık faaliyetleri kapsamında doğrudan veya dolaylı yaptığı harcamalar, av ve yaban hayatının gelişmesine paralel olarak artabilmektedir.

Orman kaynaklarının odun hammaddesi dışındaki ürün ve hizmetleri, kırsal nüfusun refahını, özellikle de orman içi ve yakınında yaşayan orman köylüsünün gelir düzeyini arttıracak bir potansiyele sahip olması açısından büyük bir önem arz etmektedir. Bu ürün ve hizmetlerden önde geleni, av ve yaban hayatı alanlarından elde edilebilecek ürün ve hizmetlerdir (Geray, 1999).

Diğer yandan, orman, fundalık, makilik, orman içi mera vs. alanlarının topluma sunduğu imkanlardan biri olan av üretiminin, kazanç itibarıyla, sözcüğümlü orman biyotopları için odun hammaddesi üretimine kıyasla daha büyük olabileceği ve daha doğrudan ve kısa zamanda yarar sağladığı, bu yönüyle, katılımcılığı kolaylaştırarak halkın desteğini sağlayabildiği, ayrıca bu doğrultudaki harcamaların enflasyon yaratmadığı dikkate alındığında, bu kaynağın bir an önce ekonomik kazanca dönüştürülmesi gerektiği ortaya çıkmaktadır (Geray, 2000). Bu kapsamda av turizmi konusu gündeme gelmektedir. Av turizmi, av ve yaban hayatı kaynaklarının denetim altında yerli ve yabancı avcılarının kullanımına sunulmasını, bu kaynakların rekreasyonel ve turistik yönlerden değerlendirilerek ülke turizmine ve ulusal ekonomiye katkıda bulunmasını amaçlayan etkinliklerdir (Özdönmez vd. 1996).

Bazı ülkeler av turizmi ile önemli düzeyde gelir elde etmektedir. Dünyada av turizminden en fazla gelir elde eden ülke 6 milyar dolar ile İspanya'dır. Diğer öne çıkan ülkeler ise, Almanya (150 milyon dolar), Fransa (90 milyon dolar) ve Macaristan (25 milyon dolar)'dır. Güney Afrika Cumhuriyeti'nin yıllık av turizmi geliri ise 500 milyon dolardır (URL-1).

Av turizmi diğer turizm türlerine göre kişi başında daha çok gelir getirmektedir. Normal bir turist 750 dolar harcama yaparken av turizmi için yapılan harcamalar turist başına 2000 dolara çıkmaktadır. Bazı durumlarda ise bu miktar 10-20 bin dolara ulaşabilmektedir (Ukav, 2012).

Türkiye'de 2016 yılı verilerine göre avlanma belgesine sahip olan 225.425 avcı olduğu belirtilmiştir (DKMP, 2016). 2010 yılında avlanan 1100 av hayvanından elde edilen gelirin yaklaşık olarak 5 milyon ABD doları olduğu tahmin edilmektedir (Ukav, 2012). Ayrıca 2017 yılında 152 bin 690 adet avlanma izin kartı satılması sonucu elde edilen gelir 16 milyon 863 bin 990 TL'dir. DKMP Genel Müdürlüğünce 4915 sayılı Kara Avcılığı

Kanununa muhalefetten 2017 yılında 7 bin 171 kişiye yasa dışı avcılıktan toplam 5 milyon 571 bin 374 TL idari para cezası kesilmiştir. Yapılan denetimlerde 8 bin 344 adet yaban hayvanına ve 2 bin 476 adet araç-gerece el konulmuştur (URL-2).

Türkiye, av ve yaban hayatı kaynakları bakımından önemli bir potansiyele sahiptir. Bu potansiyelin oluşmasında Türkiye'nin çarpıcı biyolojik çeşitliliği, iklim ve topografya özellikleri önemli bir rol oynamıştır. Türkiye, hem flora hem de fauna açısından bulunduğu kuşak itibarıyla oldukça zengindir. Bunun başlıca sebepleri Anadolu'nun Avrupa ve Asya kıtaları arasında köprü oluşturması ve dolayısıyla Anadolu'nun göç yolu üzerinde bulunması, farklı iklim ve ekosistem tiplerine sahip olması, besin ihtiyacı olan birçok hayvan türünün kendisine uygun yaşam alanı bulabilmesi olarak gösterilebilir. Tüm Avrupa kıtasında yaklaşık olarak 12.500 açık ve kapalı tohumlu bitki türü varken, sadece Anadolu'da bu sayı yaklaşık olarak 11.707'dir. Bunların yaklaşık üçte birine karşılık gelen 3.449 tür ise Türkiye'ye özgü (endemik) türlerdendir (DKMP, 2017).

Fauna incelendiğinde; 2016 yılı sonu verilerine göre yaklaşık olarak 370 tatlı su balığı, 515 deniz balığı, 31 iki yaşamlı, 137 sürüngen, 483 kuş ve 170 memeli hayvan türü olmak üzere toplamda 1700 civarında omurgalı hayvan türünün ülkemizde yaşadığı tespit edilmiştir (DKMP, 2017). Tarım ve Orman Bakanlığınca koruma altına alınmış, 10 memeli ve 103 kuş olmak üzere toplam 113 tür av hayvanı olarak belirlenmiştir (URL 3). Türkiye'nin yüzölçümü Dünya yüzölçümünün % 0.1'ine tekabül etmesine karşın, Dünya'da bulunan bitkilerin % 2.4'ü, balık ve memelilerin ise % 2.9'u Türkiye'de bulunmaktadır (DKMP, 2013).

Yaban hayatı popülasyonları, dünyada ve ülkemizde her geçen gün hızla yok olmaktadır. Bunun nedeni olarak da insan faaliyetleri neticesinde çevrenin tahrip olması ve yaban hayatı habitatlarının kaybolması gösterilmektedir (Yıldızbakan ve Keleş, 2011). Gerek flora gerekse fauna açısından dünyanın en önemli bölgelerinden biri olan, birçok endemik türü bünyesinde barındıran Anadolu toprakları binlerce yıldan beri çeşitli uygarlıklara sahne olmuştur. Bu uygarlıklar nedeniyle doğa tahrip edilmiştir. Bu tahrip son 200 yılda daha da artmış ve bunun sonucunda pek çok hayvanın nesli tükenmiş veya tehlike altına girmiştir (Yıldızbakan ve Keleş, 2011).

Dünyayı etkileyen sanayi devriminin hammadde ihtiyacı ve dünyadaki nüfusun hızla artması sebebiyle doğa ve yaban hayatı tahrip edilmektedir. Tarım ve mera alanlarının kullanılmaya başlanması, tarımda kullanılan zirai ilaçların olumsuz etkileri, küresel ısınma

ve iklim değişikliği olguları ile bilinçsiz avlanma da yaban hayvanlarının neslini tehlikeye düşürmektedir.

Türkiye`de AYH kaynaklarının korunması, geliştirilmesi ve yönetimi konularındaki düzenlemeler ilk olarak 1937 tarihli 3167 sayılı Kara Avcılığı Kanunu (KAK) ile oluşturulmuştur. 1937 yılının durum ve şartlarına göre hazırlanan kanun, halkın kararlara katılmasını olanaklı kılmıştır. 2003 yılında yürürlüğe giren 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu ile AYH kaynaklarının yönetiminde sürdürülebilirlik ve katılımcılık ilkeleri esas alınmış, uluslararası sözleşmelere ve Avrupa Birliği mevzuatına uyum hedeflenmiştir (Geray ve Akesen, 2001; Keleş, 2014).

Ayrıca Türkiye`de av ve yaban hayatı kaynaklarının korunması ve geliştirilmesi amacıyla çeşitli yasal düzenlemeler yapılmıştır ve uluslararası süreçlere katılım gerçekleştirilmiştir. 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu, Nesli Tehlikede Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme (CITES), Avrupa`nın Yaban Hayatı ve Yaşama Ortamlarını Koruma Sözleşmesi (Bern Sözleşmesi), Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi, Ramsar Sözleşmesi, Yabani Kuşların Korunmasına İlişkin Avrupa Konseyi Direktifi, Yabani Fauna, Flora ile bunların Doğal Habitatlarının Korunmasına İlişkin Avrupa Konseyi Habitat Direktifi, 25976 Sayılı Av ve Yaban Hayvanlarının ve Yaşam Alanlarının Korunması, Zararlılarıyla Mücadele Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik bu kapsamdaki yasal düzenlemeler arasında yer almaktadır (Şafak, 2008).

4915 sayılı KAK`a göre avlanma; avına izin verilen yaban hayvanı türlerini, izin verilen yerlerde, tespit edilen zaman ve miktarlar ile belirlenen esas ve usullerle canlı veya ölü ele geçirmeye çalışmayı veya ele geçirmeyi ifade etmektedir. Aynı kanunda yasa dışı avlanma ise korunan veya avına izin verilen yaban hayvanı türlerini; izin verilen yerler, belirlenen zamanlar, miktarlar dışında ve/veya zehirleyerek, tuzak ve kapan kurarak veya men edilen diğer usullerle canlı veya ölü ele geçirmeye çalışmayı veya ele geçirmeyi ifade etmektedir.

Avlanma konusu gündeme geldiğinde avcılık konusu ön plana çıkmaktadır. Avcılık, yaban hayatı açısından hayvan türlerinin popülasyonunu dengede tutmak, onlarla beslenmek veya onların zararlarını önlemek amacıyla bu hayvan türlerinin canlı ya da ölü olarak ele geçirilmesini amaçlayan bir faaliyettir (Büyükarıkan, 2018). Türk toplumu açısından önemli bir etkinlik olan avcılık, toplum yapısını etkilemiş ve dolayısıyla kültürü de şekillendirmiştir

(Güngör, 2014). Bu nedenle toplumda avcılık etkinlik boyutunu aşarak bir yaşam biçimi haline gelmiştir (Elmas, 2008).

Avlanma olanağına sahip bireylerin doğadan doğrudan faydalanma bakımından diğerlerine göre bir ayrıcalık elde etmiş olduğu ortadadır. Bu itibarla avcı sayısı her geçen gün artmaktadır. Başlangıçta bireysel tatmin için gerçekleştirilen avcılık etkinliği günümüzde yerel, bölgesel, ulusal ve hatta uluslararası boyutları olan bir sektör haline gelmiştir. Türkiye avcılığını planlamak; ülke avcılığını ve AYH kaynaklarını geliştirmek, avcılığı ülke ekonomisine katkı sunan bir etkinlik olarak devreye sokmak için avcılarının bilinçli ve sorumlu bir kitle olarak doğal dengede yerlerini almaları gerekmektedir (Şafak vd. 2010).

Türkiye’de avcılık faaliyetlerinin etkin ve verimli bir biçimde yönetimi için avcılarının sosyo-kültürel özelliklerini belirlemeye yönelik çalışmaların ortaya konulması bir gerekliliktir. Nitekim avcılık ile ilgili sorunların önemli bir kısmı insan yapısı ve kültürel hassasiyetlerin belirlenmemesinden kaynaklanmaktadır. Bu da avcıları çeşitli yönleriyle tanımaktan geçmektedir. Bu bağlamda araştırmanın temel amacı olan avcılarının sosyo-ekonomik ve sosyo-demografik yapılarına ilişkin bilgi ve verilerin elde edilmesi, yani avcı profiline belirlenmesi önem arz etmektedir (İğircik, vd., 2005). Yaban hayatı kaynaklarının kullanımında önemli bir role sahip olan avcı profillerinin belirlenmesi gerekmektedir.

Türkiye’de yaban hayatı kaynaklarının kullanımında önemli bir role sahip avcılarının profiline ilişkin sınırlı sayıda çalışma bulunmaktadır (İğircik vd. 2005; Şafak, 2009; Ardahan ve Turgut, 2013; Uzuner, 2014; Keleş, 2014; Yavuz, 2018; Büyükarıkan, 2018). Bu çalışmada Akdeniz Bölgesinde yer alan Kahramanmaraş’ta avcı profili belirlenerek, avcılarının sosyo-ekonomik durumları ortaya konulmaya çalışılmıştır. Bu çalışma, avcı profili konusunda çalışma yapacak araştırmacılar için altlık vazifesi görecektir. Ayrıca, Akdeniz bölgesinde yaşanan avcılık sorunlarının giderilmesi noktasında önemli katkılar sağlanabilecektir.

1.1. Avcılık ve Avlanma Kavramları

Avcılık yaban hayatı açısından evcil olmayan hayvan türlerinin popülasyonunu dengede tutmak, onlarla beslenmek veya onların zararlarını önlemek amacıyla canlı yada ölü olarak ele geçirilmesini amaçlayan bir faaliyettir. İnsanoğlunun gelişim sürecinin ilk

aşamasından günümüze kadar süregelen avcılık faaliyetleri çeşitli amaçlarla gerçekleştirilmektedir (Büyükarıkan,2018).

En basit tanımıyla avcılık, bir canlının değişik amaçlarla diğer canlıyı ölü veya diri ele geçirmesi olarak tanımlanmaktadır. Ancak burada gözden kaçırılmaması gereken nokta avcının avdan mutlak üstünlüğü olmamalı, yani avın kaçıp kurtulabilme fırsatı olmalıdır. Bu durum hem avcılık etiğinin gereğidir hem de avcılığı zevkli ve heyecanlı kılan kısmıdır (Kayaöz, 2014).

Avcılık, insanoğlunun var olduğu günden, günümüze kadar varlığını sürdürmektedir ve insanlık var olduğu sürece de çeşitli şekillerde var olmaya devam edecektir. Tarih öncesi dönemde beslenme kaynağı, orta çağda aristokratik bir haz ve soylu bir uğraş olarak değerlendirilen avcılık, eski Türklerde bir savaş sanatı olarak görülmektedir. Avcılık insanoğlunun yapısında gizemli bir şekilde sürekli ve derin bir özlem olarak varlığını sürdürmektedir (Kantarlı, 2015).

Avcılık, insanoğlunun hemen her dönemde ilgisini çekmiştir. Avcılığa duyulan ilginin dünyanın hemen her tarafında varlığını sürdürdüğü görülmektedir. Günümüzde avlanma ayrıcalığına kavuşmak için hem harcama yapmak, hem de avcılık etkinliğine uygun bilgi ve değerlere sahip olmak gerekmektedir. Günümüzde avcılık etkinliği; rekreasyon, doğayla bütünleşme, psikolojik direnç, bilgi edinme, toplumsal dayanışma, kültür ve ahlak içeriği bakımından önceki dönemlere göre gelişim göstermiştir (Iğircık, 2001; Şafak vd., 2010; Aydın ve Bekiroğlu, 2014).

Avcılık bir kültür olup, avlanma şekli ve faaliyetleri toplum tarafından oluşturulmuş örf ve adetler tarafından ortaya çıkmıştır (Cahoone, 2009). Avcılık kültürü içerisinde; değerler, liderler, öyküler, dil, örf ve adetler gibi temel öğeler bulunmaktadır. Bu yönüyle avcılık kültürü avcılara farklı bir kimlik kazandırmakta ve avcılığa bağlılığı sürekli kılmaktadır (Büyükarıkan, 2018,).

Avcılık, taşıdığı tarihsel, kültürel ve sosyal değerlerin yanı sıra önemli bir ekonomik etkinliktir. Avcıların avlanma etkinliğinde bulunmak için yapmak zorunda olduğu harcamalar, avcılık çevresinde önemli bir sektörün oluşmasına yol açmaktadır. Ayrıca avcılığın özellikle işgücünün bol, sermayenin kıt olduğu kırsal alanda yaratacağı ekonomik hareketlilik ve işlendirme olanağı ile kırsal kalkınmaya, doğal çevrenin korunmasına ve turizmin gelişmesine olanak tanınması, bu etkinliğin önemini artırmaktadır (Aydın ve Bekiroğlu, 2014). Günümüzde, avcılık önemli bir sosyal ve ekonomik etkinlik olarak kabul görmektedir. Avcılığın doğal çevrenin korunmasına yaptığı katkılar üzerinde durulmaktadır.

Avcılık, sadece kırsal kesim için değil tüm ekonomik yaşam için de aranılan kırsal üretim biçimi olarak kabul edilmektedir (Geray,1998).

4915 sayılı Kara Avcılığı Kanununda avcılık avlanmasına kanunen izin verilen yaban hayatı türlerini, izin verilen yerlerde, tespit edilen zaman ve miktarlar ile belirlenen esas ve usullerle canlı veya ölü ele geçirmeye çalışmak olarak tanımlanmaktadır (KAK, 2003).

Bu kanun kapsamında avcılık ve avlanma konusunda kullanılan bazı tanımlara yer verilmiştir (Anonim, 2017b).

Avlak: Av ve yaban hayvanlarının doğal olarak yaşadıkları veya sonradan salındıkları sahalardır.

Devlet Avlağı: Devlet ormanları, toprak muhafaza ve ağaçlandırma sahaları ve benzeri yerlerle devlet tarım işletmeleri, baraj gölleri ve emniyet sahalalarında, ilgili kuruluşun muvafakati alınarak bakanlıkça avlak olarak ayrılan yerlerdir.

Özel Avlak: Bir bütün teşkil eden özel mülkiyetteki tapulu arazilerden, bakanlığın avlaklar için tespit ettiği ve tanımladığı şartlara uygun olan avlaklar.

Genel Avlak: Özel ve devlet avlakları dışında kalan bütün av sahaları ile göl, lagün, bataklık ve sazlık gibi sahalardır.

Örnek Avlak: Devlet avlakları ve genel avlaklar içinde bakanlıkça belirlenecek esaslara göre ayrılan ve işletilen veya işletirilen avlaklar.

Yaban Hayatı Koruma Sahası: Yaban hayatı değerlerine sahip, korunması gerekli yaşam ortamlarının bitki ve hayvan türleri ile birlikte mutlak olarak korunduğu ve devamlılığın sağlandığı sahalardır.

Yaban Hayatı Geliştirme Sahası: Av ve yaban hayvanlarının ve yaban hayatının korunduğu, geliştirildiği, av hayvanlarının yetiştirildiği, yaşama ortamını iyileştirici tedbirlerin alındığı ve gerektiğinde özel avlanma planı çerçevesinde avlanmanın yapılabildiği sahalardır.

Trofe: Yaban hayvanlarının boynuz, diş, post ve benzeri hatıra değeri taşıyan parçaları.

1.2. Türkiye’de Avcılığın Yasal ve Kurumsal Boyutu

Avcılığın düzenlenmesi denildiğinde ilk olarak akla, belli hukuki düzenlemelere tabi bir avcılık faaliyetinin gerçekleştirilmesi gelmektedir. Avcılığı düzenleyen hukuki

düzenlemeler çeşitli şekillerde ortaya çıkmaktadır, fakat temel bir avcılık kanunu ve buna destek sağlayan birçok yönetmelikle, hukuki bir temel oluşturulmaktadır.

Av ve avcılık konusunda yapılan ilk düzenlemeler ortaçağda görülmektedir. Av hukuku, kralların avcılığa ilgi duymaya başlamaları üzerine ortaya çıkmıştır. O zamanın kralları kendi zevki için yeterli ölçüde açıklık ve sulak alan içeren belli orman alanlarını kraliyet ormanı ilan etmişlerdir. Bu ormanları koruma altına almaları sonucu av hukukunun ilk düzenlemeleri ortaya çıkmıştır. Sultan Melikşah (Hükümdarlık dönemi Aralık 1072 - Kasım 1092) avcılık konusunda dünyada ilk bilimsel kitabı yazdırmıştır. Bunun üzerine Av ve avcılığa ait "Saydnâme-i Melikşahi" adı verilen bir kitap hazırlanmış olup bu kitap daha sonra yazılan pek çok kitaba rehberlik etmiştir. Sanayileşme ve nüfus artışına paralel olarak av hayvanlarının sayısında ciddi azalmalar ortaya çıkınca her ülke aşağı yukarı "Saydnâme-i Melikşahide yazılan kurallara benzer yasaları yürürlüğe koyarak, av ve yaban hayatını korumaya yönelmişlerdir. Örneğin; Fransa'da 1844 yılında avcılığı düzenleyen bir yasa yürürlüğe konularak avlanmanın mülkiyet hakkına ve avlanma belgesine bağlanması av sezonunun belirlenmesi konuları yasal esaslara dayandırılmıştır. Günümüzde artık Medeni Kanuna göre sahipsiz mal kabul edilen av hayvanlarının serbestçe avlanması sistemi sona erdirilmiştir (Ayanoğlu 2002, Yıldızbakan ve Keleş, 2011).

Osmanlı İmparatorluğu döneminde avcılık hakkında ilk mevzuat 1881 (1881 tarihli Muharrem Kararnamesi ile Düyun-ı Umumiye İdaresi kuruldu) senesinde ortaya çıkmıştır. 1882 yılında avcıları yakından ilgilendiren iki yeni yönetmelik hazırlanarak, yürürlüğe konulmuştur. Bunlardan biri, 9 Ocak 1882 tarihli Zabıta-i Saydiye Nizamnamesidir. Diğeri ise, 1 Mayıs 1882 tarihli Dersaadet ve Tevabii Balıkhane İdaresi'ne Dair Nizamnamedir. İki düzenleme de, Osmanlı avcılığı üzerinde Düyun-ı Umumiye'yi söz sahibi yapmaktadır. Birçok noksanlığına rağmen bu nizamname ve kararnameler çok önemli hükümleri içermekteydi. Fakat ülke coğrafyasının büyük olması, yeterli denetlemelerin yapılamaması dolayısıyla istenilen yararlar tam olarak sağlanamamıştır (Yıldızbakan ve Keleş, 2011).

Türkiye'de hızlı nüfus artışı, gelir dağılımındaki dengesizlikler ve teknolojik gelişmelerden kaynaklanan bazı plansızlıklar nedeniyle yabani kaynaklar yeterince korunamamış, usulsüz avcılığın önüne geçilememiştir. 3167 sayılı KAK'nun günümüz koşullarında güncelliğini kaybetmesi ile kanunun değiştirilme ihtiyacı ortaya çıkmıştır. 11 Temmuz 2003 tarihinde yürürlüğe giren 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu ile günümüz koşullarına uygun avcılık ilkeleri belirlenmiştir. Bu kanunun uygulanmasını sağlamak amacıyla 10 yönetmelik çıkarılmıştır.

4915 sayılı KAK ile AYH kaynaklarının yönetiminde sürdürülebilirlik ve katılımcılık ilkeleri esas alınmış, uluslararası sözleşmelere ve Avrupa Birliği mevzuatına uyum hedeflenmiştir.

4915 sayılı KAK, AYH'nın sürdürülebilirliğini sağlayabilmek amacıyla avlanmanın gerçekleştirileceği alanlarda avlanma planı hazırlama zorunluluğu getirmiştir. Böylece AYH kaynaklarından avlanma planı doğrultusunda yararlanılmaktadır. Avlanma planının temelini her yıl yapılacak olan envanter çalışmaları oluşturmaktadır.

3167 sayılı KAK, köy avlaklarının kurulmasına ve devlet avlaklarının orman köylüsünün işbirliği ile yönetilmesine olanak vermezken, 4915 sayılı KAK köy avlaklarının kurulması, yönetimi ve denetimine olanak tanıyan düzenlemeleri içermektedir (Şafak, 2002).

Avcılık belgesi ve avlanma hakkının birbirinden ayrılması, bedelli avcılık, zorunlu avcı eğitimi, av ve yaban hayatı döner sermaye işletmesinin kurulması, kaynakların ve finans olanaklarının yönetimine avcılarının katılımı ve denetimi, avcının avcılığı kontrolü 4915 sayılı KAK'nun temel öğeleridir.

4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu Türkiye'de avcılığın kontrolü, organizasyonu ve düzenlenmesi yetkisini Tarım ve Orman Bakanlığına vermiştir. Türkiye'nin av ve yaban hayatı kaynakları Tarım ve Orman Bakanlığı adına Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü (DKMP) tarafından yönetilmektedir. DKMP aynı zamanda korunan alanların tesisi ve yönetiminden de sorumludur (Anonim, 2013). Avcılık faaliyetlerini yürütmek amacıyla, 4915 sayılı kanun kapsamında, yılda en az bir kez merkez av komisyonu toplanır. Merkez av komisyonunun aldığı kararlar her yıl güncellenmektedir (Küçükosmanoğlu ve Arslangündoğdu, 2009).

Ülkemizde 1969-1981 yılları arasında ormancılık faaliyetleri; Orman Bakanlığına bağlı OGM, Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Genel Müdürlüğü (AGM), Orman ve Köy İlişkileri Genel Müdürlüğü (ORKÖY), Milli Parklar ve Avcılık Genel Müdürlüğü (MP) ve Orman Ürünleri Sanayi Genel Müdürlüğü (ORÜS) şeklinde beş genel müdürlük ve bu genel müdürlüklerin taşradaki bölge müdürlükleri vasıtasıyla yürütülmüştür (Daşdemir, 2016). Bu dönemde milli parklar ile avcılık işlerinin aynı Genel Müdürlükçe gerçekleştirildiği görülmektedir.

Tarım ve Orman Bakanlığı 4915 sayılı kanun uyarınca toplanan gelirleri, av ve yaban hayvanlarının korunması, geliştirilmesi ve av ve yaban hayatı yönetimi, avlakların kurulması, bakımı, işletilmesi ve avlanmaların kontrol altına alınması, üretme istasyonları,

koruma ve geliştirme sahaları kurulması, yaban hayvanlarının hastalıkları ile mücadele edilmesi, avcılarının eğitilmesi, avcılığın ve av turizminin geliştirilmesi için kullanılmaktadır. Bu bağlamda toplanan gelirin bir kısmı köy tüzel kişilikleri, belde belediyeleri, avcı kuruluşlarına aktarılmaktadır.

Ülkemizde kara avcılığıyla ilgili düzenlemeler 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu'nun 3. maddesi kapsamında oluşturulan Merkez Av Komisyonu (MAK) kararları ve bu doğrultuda çıkarılan yönetmelik hükümleri doğrultusunda yapılmaktadır.

Kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler ve gönüllü kuruluşlar ile avcı kuruluşlarından 21 kişinin katılımıyla oluşan MAK, av dönemiyle ilgili avlanma zamanı ve süresini, günlük avcı başına avlanacak av hayvanı miktarlarını, Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından av hayvanı olarak belirlenen memeli ve kuşlardan hangilerinin avına izin verileceğini, avlanmalarla ilgili usul ve esasları belirlemektedir.

Fauna incelendiğinde; 2016 yılı sonu verilerine göre yaklaşık olarak 370 tatlısu balığı, 515 deniz balığı, 31 iki yaşamlı, 137 sürüngen, 483 kuş ve 170 memeli hayvan türü olmak üzere toplamda 1700 civarında omurgalı hayvan türünün ülkemizde yaşadığı tespit edilmiştir (DKMP, 2017). Yaban hayvanı türleri içinde yer alan memelilerden 121, kuşlardan 378 ve sürüngenlerden 130 olmak üzere toplam 629 tür Tarım ve Orman Bakanlığınca koruma altına alınmıştır. 10 memeli ve 103 kuş olmak üzere toplam 113 tür av hayvanı olarak belirlenmiştir (URL, 3).

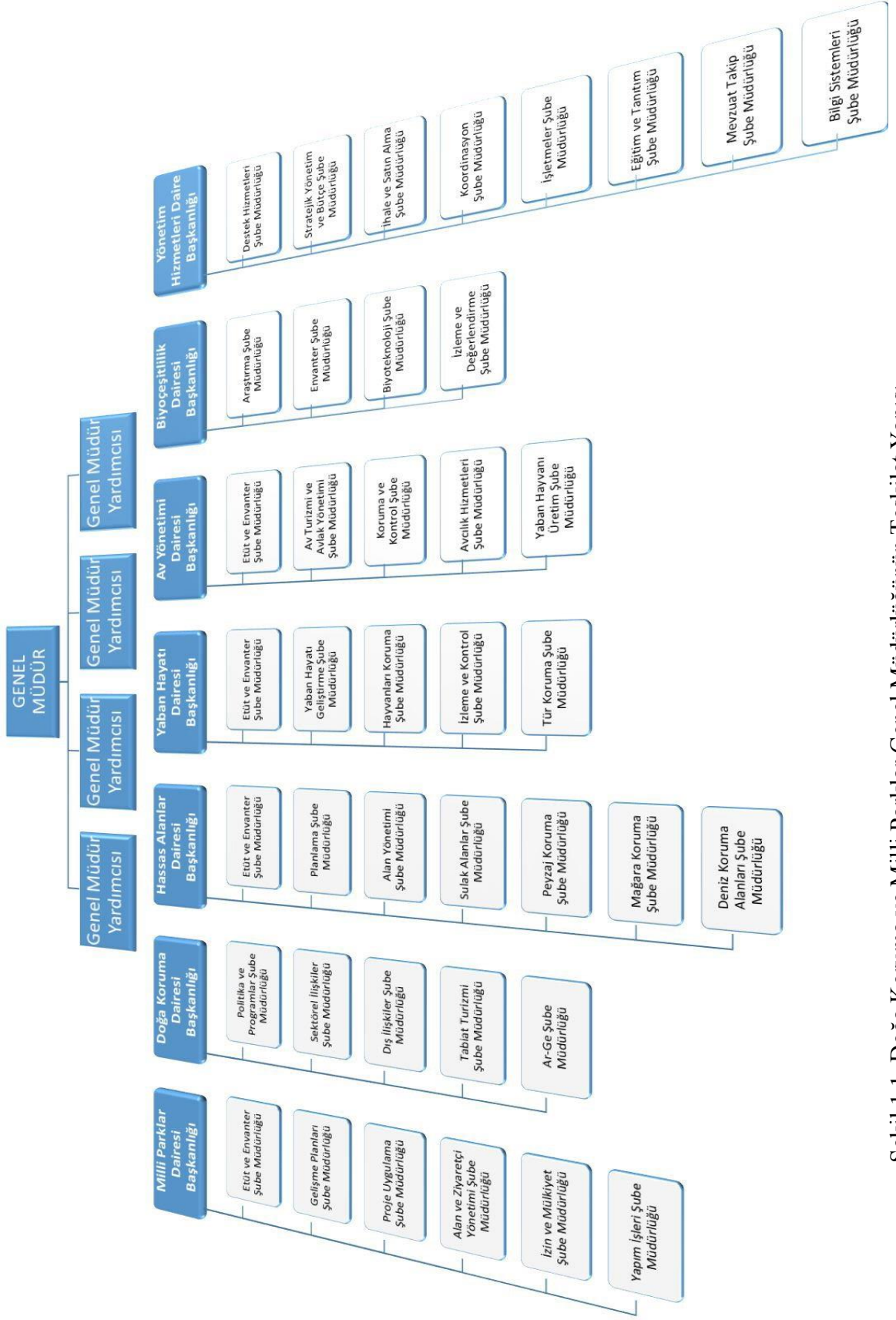
AYH konusunda çalışmaların daha rasyonel yürütülebilmesi için DKMP bünyesinde Av Yönetimi Daire Başkanlığı ve Yaban Hayatı Daire Başkanlığı tesis edilmiştir. Yaban Hayatı Daire Başkanlığı'nın görev alanındaki iş ve işlemlerin takibinin verimli bir şekilde yapılabilmesi amacıyla Yaban Hayatı Bilgi Sistemi uygulamaya girmiştir. Yaban Hayatı Daire Başkanlığı'na özel bir veri tabanı oluşturulması ihtiyacı sonucu geliştirilen, internet tabanlı, üyelerinin kendilerine özgü sınırlı haklarla verilere erişebildiği sadece Yaban Hayatı Daire Başkanlığınca yapılan/yaptırılan çalışmalar sonucunda elde edilecek verilerin (halkalama, sayım, izleme, izinler vb.) toplanacağı bir veri tabanıdır (DKMP, 2014).

Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü'nün merkez örgüt yapısı Şekil 1.1'de yer almaktadır (DKMP, 2018). Görüldüğü gibi DKMP merkez örgütü 1 Genel Müdür, 4 Genel Müdür Yardımcısı, 7 Daire Başkanlığı ve 41 Şube Müdürlüğü şeklinde yapılanmıştır. DKMP taşra örgütü ise 15 bakanlık Bölge Müdürlüğünden meydana

gelmektedir. Şekil 1.1 incelendiğinde; DKMP bünyesinde avcılıkla ilgili 2 adet daire başkanlığının yer aldığı görülmektedir. Yaban Hayatı Yönetimi Daire Başkanlığı; etüt ve envanter, yaban hayatı geliştirme, hayvanları koruma, izleme ve kontrol, tür koruma olmak üzere 5 adet Şube Müdürlüğünden oluşmaktadır. Av Yönetimi Daire Başkanlığı da 5 adet Şube Müdürlüğünden oluşmaktadır. Bu müdürlükler; etüt ve envanter, av turizmi ve avlak yönetimi, koruma ve kontrol, avcılık hizmetleri ve yaban hayvanı üretimidir.

DKMP'nin bünyesinde yer alan Yaban Hayatı Daire Başkanlığının görevleri aşağıda ki şekliye ifade edilmektedir (URL-4).

- a) Ulusal ve uluslararası mevzuat çerçevesinde avlanma ve avcılıkla ilgili iş ve işlemleri yürütmek.
- b) Mevzuat hükümleri uyarınca, usulsüz avcılığın önlenmesi ile ilgili av koruma, kontrol ve denetim faaliyetlerini yürütmek.
- c) 4915 sayılı Kanun çerçevesinde av konulu hayvanların ve hayat ortamlarının etüt ve envanterlerini yapmak ve yaptırmak.
- d) Envanter sonuçlarına göre avlanma plânlarını yapmak, avlakların tesisi, tescili ve işletilmesi ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek.
- e) Merkez Av Komisyonu çalışmalarıyla ilgili iş ve işlemleri yürütmek.
- f) Av hayvanları üretim istasyonları tesis etmek, ettirmek, bu tesisleri işletmek ve bunlar ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek ve koordine etmek.
- g) Tabiata av hayvanı yerleştirilmesi ve tabiattan av hayvanlarının ve/veya yumurtalarının alınmasıyla ilgili iş ve işlemleri yapmak ve yaptırmak.
- h) Av hayvanları üretim istasyonlarından satışı yapılacak av hayvanları ile tabiattan alınacak av hayvanları ve/veya yumurtalarının bedellerinin belirlenmesi ile ilgili iş ve işlemlerini yürütmek.
- i) Orman içi sulardaki balık varlığının sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla üretim istasyonları tesis etmek, ettirmek ve doğadan bu amaç için anaç balık almakla ilgili iş ve işlemleri yürütmek.
- j) Av hayvanları ve orman içi su kaynaklarının sürdürülebilir kullanımını sağlamak amacıyla kamu kurum ve kuruluşları, köy tüzel kişilikleri ve sivil toplum kuruluşları ile işbirliği yapmak.
- k) Avcılık eğitimi, avcılık belgelerinin düzenlenmesi, vizesi, iptali, avlanma izin ücretleri, av turizmi uygulamaları ve fahri av müfettişleri ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek.

Şekil 1.1.1. Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü'nün Teşkilat Yapısı

- l) Sürdürülebilir Avcılık Stratejisi ve Eylem Planlarını hazırlamak, iş ve işlemlerini yürütmek.
- m) Görev alanına giren konularla ilgili uluslararası sözleşmeler ve uluslararası mevzuattan kaynaklanan iş ve işlemleri yürütmek.
- n) Zararlılarla mücadele maksatlı av organizasyonları ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek.
- o) Av turizmi kapsamında avlattırılan yaban hayvanlarının avlanma plânları ve yıllık avlanma kotaları ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek.
- p) Genel Müdür tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Tarım ve Orman Bakanlığının merkezi birimleri arasında yer alan DKMP bünyesinde avcılıkla ilgili Av Yönetimi Dairesi Başkanlığı birimi bulunmaktadır. Bu birim görevleri aşağıda yer almaktadır (URL 5).

- a) 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu ve ilgili mevzuatlar çerçevesinde Bakanlıkça belirlenen türleri ve yaşam ortamlarının etüt, envanter, izlemesini yapmak ve yaptırmak; ulusal ve uluslararası listelerde yer alan korunması gereken türlere ait popülasyonları tespit ederek; tür eylem planlarını yapmak ve bunların korunması ile ilgili esas ve usulleri belirlemek, yaban hayatı koruma ve geliştirme sahaları ile korunan yaban hayvanlarına yönelik destekleme sistemi geliştirmek, uygulanmasını sağlamak, özel sektörün üretimine ait hizmet ve faaliyetlerle ilgili gerekli izinleri vermek, takip etmek.
- b) Yaban hayatının ve yaşam ortamlarının geliştirilmesine yönelik plan ve projeler oluşturmak, uygulamak ve kontrol etmek veya ettirmek, yaban hayatı koruma ve geliştirme sahalarının planlama çalışmalarını yapmak veya yaptırmak, türlerin korunması ile ilgili Köy Tüzel Kişilikleri ile işbirliği yapmak veya yaptırmak; korunması gereken türlerin eski yaşam alanlarını tespit etmek; tabiatın türlerin alınması ve yeniden yerleştirilmesi için gerekli çalışmalar yapmak veya yaptırmak; yaban hayvanları ile ilgili kafesleme, halkalama, markalama ve vericilerle izleme çalışmaları yapmak veya yaptırmak.
- c) Ulusal mevzuat ve uluslararası sözleşmeler ve organizasyonlar çerçevesinde koruma altına alınmış nadir ve nesli tehlike altına düşmüş veya düşebilecek türlerin ve yaşama ortamlarının korunması ile ilgili yükümlülüklerini yerine getirmek, uluslararası gelişmeleri takip etmek, gerekli çalışmaları yapmak ve yaptırmak için kurum ve kuruluşlar arasındaki koordinasyonu sağlamak.
- d) Bakım ve tedaviye muhtaç yaban hayvanları için kurtarma, tedavi ve rehabilitasyon merkezleri tesis ve tefrik etmek, ettirmek ve bunlarla ilgili usul ve esasları belirlemek;

- hobi amaçlı canlı yaban hayvanlarının barındırılması, yaban hayvanlarına ait trofe ve benzeri ürünlerin bulundurulması ve koleksiyonculuğu ile ilgili iş ve işlemleri yapmak.
- e) Ulusal mevzuat ve Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin (CITES) Sözleşme'den kaynaklanan yükümlülükleri yerine getirmek, uluslararası gelişmeleri takip etmek, sözleşmenin ulusal yönetmeliğinin uygulanmasına yönelik çalışmaların sağlanması için kurum ve kuruluşlarla işbirliğini gerçekleştirmek.
- f) Kara Avcılığı Kanunu ve ilgili Kanunlar kapsamındaki türler, korunan alanlar, bilimsel araştırmalar, Merkez Av komisyonu, av turizmi ve yaban hayatının desteklenmesi amacıyla Milli Parklar ve Tabiat Parklarında oluşturulacak yaban hayatı destek üniteleri ile ilgili görüş vermek.
- g) 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu ve ilgili yönetmelikleri çerçevesinde hayvanların korunmasına yönelik çalışmaları ilgili Bakanlık, kurum ve kuruluşlar ve sivil toplum kuruluşları ile işbirliği içerisinde yapmak, yaptırmak, bu konuda yürütülen faaliyetleri desteklemek, denetlemek ve denetlenmesini sağlamak; kurulacak tesislerin vasıflarını belirlemek, kontrol etmek ve/veya ettirmek; hayvanları koruma ile ilgili uluslararası sözleşmelerin uygulamaya aktarılmasını sağlamak.
- h) Türlerin korunmasına yönelik komisyonlar oluşturmak.
- i) Kuş göç yolları ve kuşların göçüne yönelik izleme ve gözlem çalışmaları yapmak veya yaptırmak, koordine etmek, destek vermek.
- j) Ülkenin biyolojik zenginliği açısından bayrak türleri tespit ederek türlerin korunması, geliştirilmesi ve yönetimine yönelik görev alanına giren her konuda eğitim, tanıtım, yarışma ve bilinçlendirme çalışmalarını desteklemek.
- k) Biyoçeşitlilik ve yaban hayatı koruma kontrol çalışmaları açısından gerek görülen türler için DNA ve hücre bankası oluşturulması çalışmaları yapmak veya yaptırmak.
- l) Genel Müdür tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

1.3. Dünyada ve Türkiye’de Avcılığın Ekonomik Boyutu

Türkiye’de ormanlar daima kırsal topluluklarla ilişkilendirilmiştir. Bunun başlıca nedeni uzun yıllar ormancılığın sadece odun üreten bir kaynak olarak görülmesi ve kırsal kesim için istihdam alanı oluşturmuş olmasıdır. Oysa ormanlar tüm toplum kesimlerini ilgilendiren doğal bir kaynaktır (Türker ve ark., 2002).

Ayrıca, orman kaynaklarına bağımlı olarak yapılan otlatma, toplayıcılık, avcılık, arıcılık, kampçılık, taşımacılık, orman ürünleri sanayileri gibi pek çok ekonomik etkinlik de iş olanağı ve gelir etkisi yaratmaktadır. Bu ekonomik etkinliklerden elde edilen gelirler asıl olarak kırsal kesime yayıldığı için, kırsal yoksulluğun azalmasına ve sosyo-ekonomik yapının iyileşmesine hizmet edilmektedir. Dolayısıyla ormancılık, birim çıktı başına en çok istihdam sağlayabilen sektörler arasında yer almaktadır. Ormancılık sektörünün istihdam açısından bu kadar etkili olması bu sektörün emek yoğun teknoloji kullanmasından kaynaklanmaktadır (Daşdemir, 2018).

Ormanlar gibi yaban hayatı sahaları da Türkiye'nin önemli biyolojik üretim alanları olup, başta değerli av hayvanları, balık türleri ve su kuşları olmak üzere, birçok bitki ve hayvan türüne ev sahipliği yapmaktadır. Bu sahaların, biyoçeşitliliği koruma fonksiyonları yanında, rekreasyon, av üretimi, balıkçılık, saz üretimi ve otlatma gibi faaliyetler ve kullanımlar dolayısıyla toplum refahına hizmet etme (sosyo-ekonomik) potansiyelleri vardır (Anonim, 2005).

Dünyada av turizminden en fazla gelir elde eden ülke 6 milyar dolar ile İspanya'dır. Diğer öne çıkan ülkeler ise, Almanya (150 milyon dolar), Fransa (90 milyon dolar) ve Macaristan (25 milyon dolar)'dır. Güney Afrika Cumhuriyeti'nin yıllık av turizmi geliri ise 500 milyon dolardır. Geyik ve karaca gibi av hayvanlarının yaşam alanlarına sahip olan Almanya'da yılda 58 bin geyik ve 1 milyon 200 bin civarında karaca avlanmaktadır (URL-1).

Av ve yaban hayatı, ormanların işlevselliği konusunda önem arz etmektedir. Bilimsel çalışmalar neticesinde literatüre av turizmi kavramı girmiştir. Av turizmi sosyal, kültürel ve ekonomik bir olgudur. Av turizminden elde edilen gelirlerin, AYH üretim ve korunması amacıyla kullanılması sürdürülebilir ormancılık döngüsüne katkı sağlamaktadır. Genel bir değerlendirme yapıldığında şunlar söylenebilir: Yıllar itibariyle ortalama turizm geliri kişi başına 750 dolardır. 2010 yılında avlanan yaklaşık 1.100 av hayvanından elde edilen gelir yaklaşık 5 milyon ABD doları'dır. Av turizmi diğer turizm türlerine göre kişi başında daha çok gelir getirmektedir. Normal bir turist 750 dolar harcama yaparken av turizmi için yapılan harcamalar turist başına 2000 dolara çıkmaktadır. Bazı durumlarda ise bu miktar 10-20 bin dolara ulaşabilmektedir (Ukav, 2012).

Avcılık etkinliği ülkemiz ekonomisine doğrudan ya da dolaylı olarak katkı sağlamaktadır. Avcılık belgesinin alınmasıyla başlayıp avcılık faaliyetinin son bulmasına kadar geçen süreçte birçok harcama yapılmaktadır. Nitekim av sahalarında av yapabilmek için sadece avcılık belgesine sahip olmak yeterli değildir. Avcılık belgesi harcı, av pulu satın alma, silah

ruhsatının alınması gereklidir. Bunun dışında; av ve avcılık malzemeleri, av köpeği harcamaları, ulaşım, avcı eğitimi için yapılan harcamalar, yeme-içme giderleri, konaklama giderleri ve diğer tüm bu olası harcama çeşitleri avcılık harcamaları içerisinde doğrudan harcamalar olarak adlandırılmaktadır (Uzuner, 2018).

Türkiye’de 2000-2017 yılları arasında avcılıkla ilgili çalışmalardan elde edilen gelirler Çizelge 1.1’de yer almaktadır.

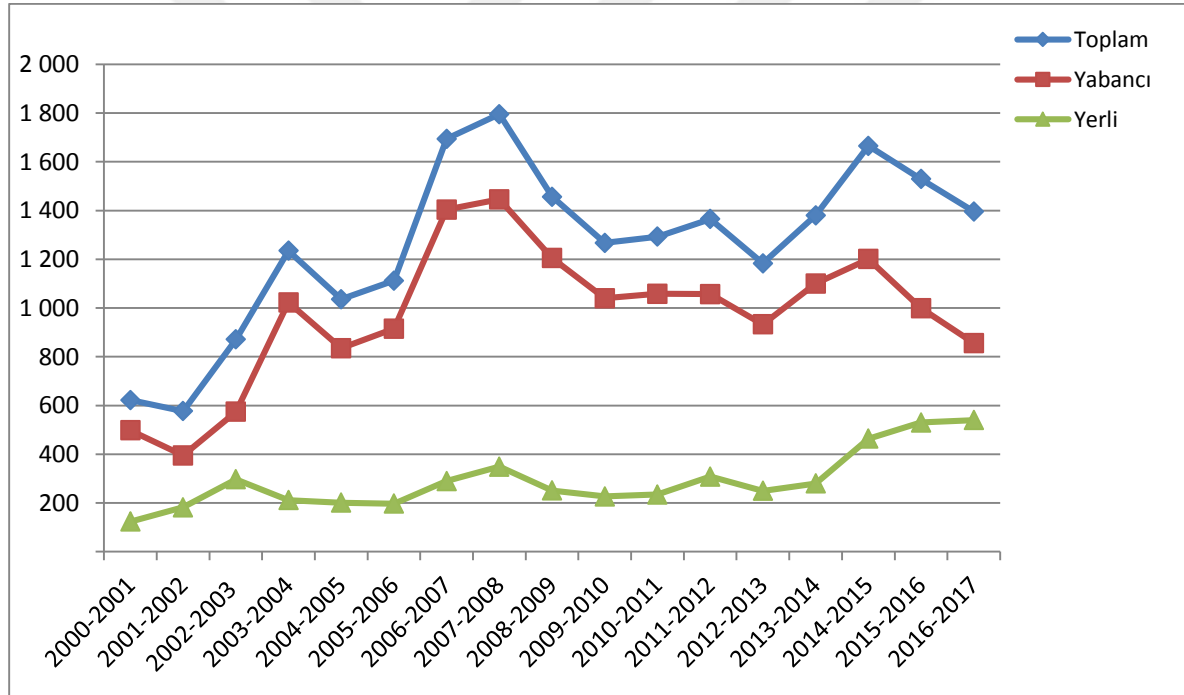
Çizelge 1.1. 2000-2017 yılları arasında avcılıktan elde edilen gelir miktarı

Dönemler	Avcı Sayısı			Toplam Gelir (TL)
	Yerli	Yabancı	Toplam	
2000-2001	124	498	622	153 856
2001-2002	182	395	577	215 861
2002-2003	297	574	871	408 199
2003-2004	212	1 023	1 235	528 940
2004-2005	201	835	1 036	517 441
2005-2006	197	915	1 112	1 618 824
2006-2007	290	1 404	1 694	2 535 985
2007-2008	349	1 446	1 795	2 775 837
2008-2009	251	1 205	1 456	3 302 200
2009-2010	227	1 040	1 267	3 645 362
2010-2011	235	1 058	1 293	2 498 973
2011-2012	308	1 057	1 365	2 129 538
2012-2013	250	933	1 183	2 063 605
2013-2014	280	1 100	1 380	6 535 331
2014-2015	464	1 201	1 665	4 732 559
2015-2016	530	999	1 529	2 842 535
2016-2017	540	856	1 396	3 332 755
Toplam	4 937	16 539	21 476	39 837 801

Çizelge 1 incelendiğinde 2000-2017 yılları arasında toplam 20.080 adet veri tabanına kayıt avcının avcılıkla ilgili faaliyetlerde bulunduğu görülmektedir. 2000-2017 yılları arasında avcılıktan yaklaşık olarak 40 milyon TL değerinde bir gelir elde edildiği görülmektedir. Avcılık faaliyetlerinden elde edilen gelir verilerinin dalgalı bir seyir izlediği anlaşılmaktadır. 2013-2014 yılları arasında 6.535.331 TL ile en fazla gelir elde edilirken, en az gelir 2000-2001 yılları

arasında 153 856 TL ile elde edilmiştir. Bu durum son yıllarda avcılıktan elde edilen gelirlerin arttığına bir göstergesi konumundadır.

Şekil 1.2’de 2000-2017 yılları arasında faaliyette bulunan kayıtlı avcı sayıları görülmektedir (DKMP, 2018). 2000-2017 yılları arasında 4937 yerli, 16539 yabancı avcının avcılık faaliyetlerinde bulunduğu anlaşılmaktadır. Ülkemizde yerli avcılarının yaklaşık olarak 3 katı yabancı avcılarının faaliyette bulunduğu anlaşılmaktadır. Bu durum yabancı avcılarının Türkiye’de daha ucuza avlanabilme olanaklarının fazla olmasından ve farklı ülkelerde avcılık faaliyetleri gerçekleştirme isteklerinden kaynaklanmaktadır. Şekil 1.2 incelendiğinde yıllara göre yerli avcı sayısının genel olarak artış gösterdiği, yabancı sayısının ve toplam avcı sayısının dalgalı bir seyir izlediği görülmektedir. Yerli avcı sayısı en fazla 2015-2016 döneminde (530), yabancı avcı sayısı 2007-2008 döneminde (1446), toplam avcı sayısı ise 2007-2008 döneminde (1795) artış göstermektedir.

Şekil 1.2. 2000-2017 Yılları arasında avcılık faaliyetlerinde bulunan avcı sayısı

Türkiye’de avlak işletmeciliği yeni bir konu ve mevzuat eksiklikleri nedeniyle gelişmemektedir. Türkiye’nin av turizmi geliri 5 milyon dolar, İspanya’nın av turizmi geliri ise 6 milyar dolardır. Teksas’ta 106.000, Florida’da 85.000 kişi avcılıkla ilgili işlerde çalışmaktadır. Michigan’da yıllık avcılık sektörü harcaması yaklaşık 3.4 milyar dolar, California’da ise 3.6 milyar dolardır (Ukav, 2012).

1.4. Dünyada ve Türkiye’de Av ve Yaban Hayatı Eğitimi

Yaban hayatı eğitiminin tarihçesi dünyada, Avrupa’da ve Türkiye’de farklı süreçler ve gerekçelere dayanmaktadır. Başkaya (2010) dünyada yaban hayatı eğitiminin temellerinin av yönetimine dayandığını, okullarda verilen eğitimin ise 200 yıl ve öncesine kadar uzandığını belirtmektedir. Lisans düzeyinde ilk bölüm “Yaban Hayatı Yönetimi” adı altında Wisconsin-Madison Üniversitesi’nde (ABD) açılmıştır (FWE, 2010). Avrupa’da da ABD’deki sürece benzer bir şekilde Av Yönetimi Bölümü ilk olarak 1797 yılında Avusturya-Macaristan İmparatorluğu’nda bugünkü Macaristan’da başlamıştır (Başkaya, 2010; Başkaya ve Başkaya 2012, Akkuzu vd. 2015).

Türkiye’de yaban hayatı eğitimi ABD ve Avrupa’ya göre çok sonraları başlamıştır. Türkiye’de üniversite çatısı altında yaban hayatı eğitimi ilk olarak 2002-2003 yılında ön lisans düzeyinde İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Ormancılık Meslek Yüksekokulu’nda Av ve Yaban Hayatı Programı adı altında açılmıştır. Lisans düzeyinde ilk bölüm 2009 yılında “Yaban Hayatı Ekolojisi ve Yönetimi” adı altında Karadeniz Teknik Üniversitesi Orman Fakültesi’nde açılmış olup Türkiye’de halen öğrenci alımının yapıldığı tek bölümdür. Yaban hayatı ile ilgili ilk lisans bölümünün açılmasının ardından 2010’da Süleyman Demirel Üniversitesi, 2012’de Düzce Üniversitesi, 2013’de Kastamonu Üniversitesi ve İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Orman Fakültesinde “Yaban Hayatı Ekolojisi ve Yönetimi” bölümü açılmıştır. Orman fakülteleri dışında açılan ilk “Yaban Hayatı Ekolojisi ve Yönetimi” bölümü Uşak Üniversitesi Ziraat ve Doğa Bilimleri Fakültesi bünyesinde kurulmuştur (Akkuzu vd. 2015).

Eğitimli, bilinçli avcı yetiştirmek, yetişmiş olanlara “Avcı Eğitim Kursu Sınavı” neticesinde belge vermek, avcılıkla ilgili eğitim ve öğretim yaptırmak üzere Doğa Koruma ve Milli Parklar İl Müdürlüğü kapsamında avcı eğitimi kursları düzenlenmektedir. Ayrıca 8/2/2007 tarih ve 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu kapsamında Millî Eğitim Bakanlığında izin almak kaydı ile avcı eğitimi için özel kurslar da düzenlenebilmektedir. Şartların uygun olması halinde kurs, yaygın eğitim aracılığıyla da yapılır. Bununla ilgili usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenmektedir (Anonim, 2014).

Yasal olarak avlanabilmek için bireyin avcı sertifikasına sahip olması gerekmektedir. Avcı sertifikası almak isteyenler Tarım ve Orman Bakanlığı’nın izin verdiği kurslarda avcılık ve yaban hayatı konusunda eğitimini tamamlayıp, daha sonra uygulanacak sınavda başarılı olmalıdır. Ayrıca bir avcının avlanabilmesi için bakanlık tarafından belirlenen avlanma izin ücretini ödeyerek avlanma izin belgesine sahip olmak zorundadır.

1.5. Av ve Yaban Hayatı Hizmetleri

Av ve yaban hayatı alanında ormancılık kurumlarının ürettiği hizmeti, mevcut yaban hayatını geliştirici hizmetler ile avcılık hizmeti alanlara sunulan hizmetler şeklinde ayrı ayrı ele almak gerekmektedir. Bu hizmetlerden ilki sürekliliği artırmaya yönelik etkiler yaparken, ikincisi “tüketici” karakteriyle ön plana çıkmaktadır (Anonim, 2019)

Ülkemizde 1.114’ü devlet, 1.030’u genel, 39’u örnek ve 2’si özel avlak olmak üzere toplam 2.185 avlak bulunuyor. Ayrıca mevzuat doğrultusunda belirlenmiş olan 81 tane de yaban hayatı geliştirme sahası mevcuttur (URL, 3). Tescil edilerek Merkez Av Komisyonu Kararı’nda ilan edilen avlaklarda yerleşik türlerimizin avcılığı Tarım ve Orman Bakanlığınca tür bazında belirlenen yıllık avlanma kotaları çerçevesinde, göçmen kuşların avcılığı ise Merkez Av Komisyonunun belirlediği günlük avlanma limitleri çerçevesinde düzenlenmektedir. Belirlenen kotalar AVBİS (Avlak Yönetimi Bilgi Sistemi) adlı bir program aracılığı ile internet üzerinden avcılara duyurulmakta, avcılık belgesi olan ve avlanma izin kartı alan avcılar MAK kararında ilan edilen genel avlaklarda ve devlet avlaklarında avlanabilmektedir (Anonim, 2017a).

2001-2018 döneminde, ormancılık örgütü tarafından Türkiye ormanlarına yerleştirilen yaban hayvan sayıları Çizelge 1.2’de verilmiştir ((DKMP, 2018). Çizelge 1.2 incelendiğinde; ormancılık örgütünün her yıl ortalama 1.237.461 adet yaban hayvanını doğaya yerleştirerek yaban hayatının devamlılığını sağlamaya çalıştığı görülmektedir. Kanatlı yaban hayvanlarının yetiştirilmesi ve yerleştirilmesi, memeli türlere göre daha kolay ve daha az maliyetli bir iş. Bu nedenle yıllar itibariyle kanatlı yaban hayvanı sayılarının arttığı görülmektedir. 2018 yılında toplam 97.500 adet kanatlı yaban hayvanı doğaya salınmıştır. Yetiştirilen alabalık sayıları dikkate alındığında; yılda ortalama olarak 1.424.628 adet alabalık üretilmiştir. 2018 yılı itibariyle toplam 3.900.000 adet alabalık üretimi gerçekleştirilmiştir.

Kayıtlı avcı sayısı, av turizminde avlattırılan yaban hayvanı sayısı, avcılık faaliyetlerinin kamuya, yerel halka ve ilgili ticari kişi ve kurumlara yarattığı gelir ve işlendirme etkisi, yaban hayatı gözleme, izleme, vb etkinliklerde hizmet verilen kişi sayısı, bu çeşit yaban hayatı etkinliklerinin yarattığı istihdam ve gelir etkileri konularında sağlıklı kayıt tutulmamaktadır. Bu nedenle, belirtilen göstergelerle ilgili yönelimleri izlemek de değerlendirmek de olanaksız hale gelmektedir.

Çizelge 1.2. Türkiye Ormanlarına Yerleştirilen Hayvan Sayıları

Yıllar	Kanathı Yaban Hayvanı Sayısı	Memeli Yaban Hayvanı Sayısı	Alabalık Sayısı	Toplam
2001	19.115	39	-	19.154
2002	23.649	142	-	23.791
2003	16.380	84	-	16.464
2004	14.886	18	54.420	69.324
2005	21.779	298	257.000	279.077
2006	23.501	69	203.000	226.570
2007	19.813	131	259.000	278.944
2008	6.181	102	160.000	166.283
2009	30.898	36	90.000	120.934
2010	49.620	5	314.000	363.625
2011	52.549	150	827.000	879.699
2012	64.895	62	2.042.000	2.106.957
2013	79.200	84	3.172.000	3.251.284
2014	91.050	148	1.291.000	1.382.198
2015	97.200	114	1.510.000	1.607.314
2016	103.100	36	3.016.000	3.119.136
2017	92.000	21	4.274.000	4.366.021
2018	97.500	27	3.900.000	3.997.527
Toplam	903.316	1.566	21.369.420	22.274.302
Ortalama	50.184	87	1.424.628	1.237.461

2. ÖNCEKİ ÇALIŞMALAR

Av, avcı ve yaban hayatı kavramları hakkında birçok bilimsel çalışma yapılmıştır ve yapılmaya da devam edilmektedir. Yaban hayvanları ve yaban hayatında önemli etkiye sahip avcılarının, profilinin belirlenmesi konusunda yapılan çalışmalar ele alındığında Akdeniz Bölgesinde yer alan Kahramanmaraş ilinde herhangi bir araştırmaya rastlanmamıştır. Avcılık ve yaban hayatı ile ilgili olarak yapılan çalışmalara aşağıda değinilmiştir.

Ay vd. (2005) tarafından yapılan çalışmada, İzmir, Aydın, Manisa, Muğla, Denizli, Balıkesir ve Uşak illerinde bulunan 431 avcı ile anket uygulaması gerçekleştirilmiştir. Bölgesel bazda değerlendirildiğinde avcılarının çoğunlukla 35 yaş ve üstü olduğu, avcılığın gençler tarafından pek tercih edilmediği ifade edilmiştir. Eğitim durumu açısından bakıldığında ise % 68'nin ilkokul veya ortaokul mezunu olduğu saptanmıştır. Meslek grupları ele alındığında ise avcılarının emekli, çiftçi ve esnaf gibi avcılığa vakit ayırabilecek meslek gruplarına dâhil olduğundan söz edilmiştir.

Iğircık vd. (2005) yaptıkları çalışmada, Marmara bölgesinde (İstanbul, Bursa, Çanakkale, Kocaeli, Tekirdağ, Kırklareli, Edirne) faaliyette bulunan 300 avcıya anket çalışması yapmışlardır. Çalışma sonucunda bölgesel karakteristiklerden dolayı avcı profilinin değişim göstererek geleneksel avcılarının yerini kentli avcılarının aldığı tespit edilmiştir. Çalışmada, sürdürülebilir av ve yaban hayatı yönetimine katkıları olabilecek toplumsal kesimlerin AYH kaynaklarının korunması, geliştirilmesi ve yönetiminde üstlenebilecekleri roller üzerinde durulmuş; sürdürülebilirliğin AYH kaynaklarının yönetim stratejisinin vazgeçilmez bir ön koşulu olduğu vurgulanmış; avcılığın ve AYH kaynaklarının sürdürülebilir yönetiminde yeni yaklaşımlar da dikkate alınarak uygulamaya yönelik bazı öneriler ortaya konulmuştur. Ayrıca bölgenin yeterli av potansiyeline sahip olmadığı üzerinde durulmuştur.

Fidan vd. (2007) Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi kara avcılarının profilinin belirlenmesi adlı çalışmada avcı ve avlananları temsil etmek amacıyla Doğu Anadolu Bölgesindeki 8 ilde, Güneydoğu Anadolu Bölgesinde de 8 ilde olmak üzere toplam 16 ilde kara avcılarıyla görüşülerek anket yolu ile veriler toplanmıştır. Bu çalışma Adıyaman, Batman, Bingöl, Bitlis, Diyarbakır, Elazığ, Hakkâri, Kilis, Malatya, Mardin, Muş, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak, Tunceli ve Van illerini kapsamaktadır. 345 avcı belgesi olan ve 345'te avcı belgesi olmayan avcı ile görüşülerek yapılan anketlerde avcılarının sosyoekonomik durumları tercih ettikleri av alanları ve av hayvanları ile eğitim durumları irdelenmiştir.

Şafak (2009) tarafından yapılan çalışma İzmir’de yer alan avcılarının kültür özellikleri, değerler, liderler ve kahramanlar, törenler ve simgeler, öykü ve efsaneler, dil, örfler, normlar ve örgütsel sosyalleşme kapsamında ele alınarak belirlenmiştir. 26 avcı derneğinde 2005 yılı Haziran ve Temmuz aylarında 96 avcı ile yüz yüze görüşülerek anket yapılmıştır. Çalışma sonucunda İzmir’de buluna avcılarının ailede avcı bireylerin olmasının avcılığa özendirmedi etkin rol oynadığı, avcılarının tecrübeli olduğu, gelir düzeyinin yüksek olduğu ve genellikle kuş türlerini avladıkları tespit edilmiştir. Avlanma eyleminin doğada ve diğer avcılarla birlikte yapılmasının avcılığa eğilimi arttıran nedenler arasında olduğu anlaşılmaktadır.

Şafak vd. (2010) Ege Bölgesi av ve yaban hayatı yönetimindeki sorunları saptamayı ve Manisa ilindeki avcılarının profilini tespit etmeyi amaçlamışlardır. Av ve yaban hayatı yönetimindeki sorunlar kapsamında 12 adet sorun ortaya konulmuştur. Manisa’da avcı profili, 2003 yılında Manisa’da yer alan avcılarla yapılan anket çalışmalarından elde edilen verilere dayanılarak hazırlanmıştır. Anket uygulanan avcılarda 2002- 2003 av dönemi için avlanma kartı almış olma kriteri aranmıştır. Anket yapılan 74 avcı avlanma kartı almış avcılar içinden tesadüfî olarak belirlenmiştir. Avcı profili kapsamında, av ve yaban hayatının durumu, avcılarının sosyo-ekonomik yapıları, avcılığın sorunları, avcılarının avcılığa yönelmesinde etkili olan faktörler, avcılarının avlanmada tercih ettiği hayvan türleri, avlandıkları alanlar, avlanma zamanları, avcılarının kaçak ve usulsüz avlanmaya bakışı gibi çeşitli konular dikkate alınmıştır.

Şafak ve Başar (2010) avcı davranışlarını etkileyen faktörleri logit modeller kullanarak analiz etmiştir. Bu kapsamda avlanma sıklığını, avcılık eğitimini, avcı derneği başkanı olmayı, usulsüz bir avlanma ile karşılaşma durumunda ihbar etmeyi, avcı derneğini bir eğitim ve uygulama mekânı olarak görmeyi, Türkiye’de av ve yaban hayatı yönetiminin yeterlilik düzeyine bakışını etkileyen demografik özellikler, avcılık ve doğaya ilişkin tutum ve eğilimler ile kültürel unsurlar araştırılmıştır. Araştırma verileri, Balıkesir, Bursa ve İstanbul illerinde, avcı derneğine üye 385 avcı ile gerçekleştirilen anket çalışmasından elde edilmiştir. Anket formu, avcılarının sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel özellikleri ile tutum, davranış ve eğilimlerini saptamaya yönelik sorulardan oluşturulmuştur. Anket formunda yer alan bazı sorularda, avcılarının konuya verdikleri önem düzeyini belirlemek amacıyla dokuz dereceli likert ölçeğinden yararlanılmıştır. Sonuç olarak, Balıkesir ve Bursa ilinde avcı olma; çiftçi, işçi-memur ve esnaf olma; avcı derneğine üyelik süresi, ekoloji bilgisi ve çevrenin korunması dersine ilgi duyma; avcılık mevzuatı dersine ilgi duyma; av programları düzenlediği için derneğe üye olma faktörleri, avcılarının davranış ve bakış açılarını etkilediği belirlemiştir.

Ardahan ve Turgut (2013) yaptıkları çalışmada rekreatif balıkçılar (RBL) ve rekreatif kara avcılarının (RAV) profillerini belirlenmeyi amaçlamıştır. Ayrıca rekreatif balıkçılar (RBL) ve rekreatif kara avcılarının (RAV) avlanma ve avlanmanın ekolojik yapı üzerine olabilecek etkileri hakkındaki düşünceleri av türü ve demografik özelliklere göre karşılaştırılmıştır. Çalışmanın evrenini Türkiye’de balıkçılık ve avcılık ile rekreatif olarak uğraşan bireyler oluşturmuştur. Çalışmada 552 kişiye anket çalışması uygulanmıştır. Çalışmada RAV ve RBL’lerin yeterli düzeyde avlanma bilincine sahip oldukları, bireyin eğitim düzeyinin artmasıyla bu bilincin arttığı, medeni durumun bilinç konusunda anlamlı bir farklılık yaratmadığı belirlenmiştir. Ayrıca kentte yaşama süresi, yaş, avlanma süresi ve sıklığı arttıkça avlanma bilincinin de arttığı sonucuna ulaşılmıştır.

Uzuner (2014) yaptığı çalışmada İstanbul ilinde avlanma belgesine sahip avcılarının, sosyo-ekonomik-demografik özellikleri, avcılık harcama eğilimleri, yani avcılarının doğrudan ve dolaylı harcama çeşitleri ve bu harcamaların düzeylerini araştırmıştır. 2013 yılı yaz aylarında 401 adet avlanma belgesine sahip avcıya 55 soruluk anket çalışması uygulanmıştır. avcılarının dolaylı ya da doğrudan avcılık alanlarında yaptığı harcama türleri araştırılmıştır. Bu harcamaların milli gelir içindeki payının % 0.1-2.2 olduğunu saptamıştır. Sonuç olarak belgeli avcılar bağlamında avcılık etkinliklerinin ekonomik değerinin tahmin edilenden yüksek olduğu belirlenmiştir.

Keleş (2014) tarafından hazırlanan çalışmada Bartın’da yaşayan avcılarının, avcılık konusundaki bilgi seviyelerini, av ve avlanma tercihleri gibi konuları tespit etmek amacıyla 260 avcı ile anket uygulaması gerçekleştirilmiştir. Ankete katılanların çoğunluğunun lise mezunu ve tecrübeli avcı olduğunu saptamıştır. Avcı profili göz önüne alındığında ankete katılanların avlanmak için doğal hayata ev sahipliği yapan ormanları tercih ettiği belirlenmiştir. Bu noktadan hareketle avcılarının orman habitatında geniş yer tutan kuşlar ve memeli hayvanları avlamayı tercih ettiği belirlenmiştir. Avcıların daha sağlıklı ve sık denetimlere tabii tutulması, kaçak avcılıkla mücadele çalışmalarının yoğunlaştırılması kapsamında yasal değişikliklerin gerekliliği ortaya konulmuştur. Ayrıca bireylerin avcılık ve yaban hayatı konusunda bilinçlendirilmesi ile sorunların çözüme kavuşabileceği vurgulanmıştır.

Kantarlı (2015) çalışmasında Türkiye’de 2000 yılından beri yapılmakta olan envanter çalışmalarına istinaden av turizmine konu olan büyük memeli av ve yaban hayvanı popülasyonlarının durumlarını değerlendirmiş ve bu popülasyonların geliştirilerek optimum yoğunluk seviyelerine çıkartılması durumunda ülkemizin sahip olacağı av turizmi potansiyelini tahmin etmiştir. Ayrıca, ülkemizdeki büyük memeli av hayvanları popülasyonunun optimum

değerlere ulaşması durumunda av turizmi potansiyelinden maksimum fayda sağlanabileceği vurgulanmıştır. Nitekim ülkemizdeki yaban hayvanlarından uluslararası talep gören yaklaşık 32.000 trofe üretilebileceği ve bunun ülke ekonomisine 118 milyon TL civarında katkı sağlayacağı sonucuna ulaşılmaktadır.

Yavuz (2018) tarafından Giresun ilindeki yöre halkı ile anket çalışmaları yapılarak veriler elde edilmiştir. Bu kapsamda 268 katılımcı ile görüşülerek anket yolu ile veriler toplanmıştır. Bu çalışmada kara avcılarının profilini oluşturan temel unsurlardan avcılık eğitimleri, avcıların avladığı ve avlamayı tercih ettiği av ve yaban hayvanları, avlak tipleri ve avcılık denetimleri, yaban hayatı ile insan çatışmasına neden olan faktörler gibi konular incelenmiştir. Yapılan anketler sonucunda ankete katılanların avcılıktaki temel sorunları; eğitimsizlik, kaçak avlanmanın fazla olması ve denetimlerin yeterince yapılamaması olarak ifade edilmiştir. Yaban hayatı ve insan arasındaki çatışmanın, koruyucu önlemlerle minimum seviyede tutulması gerektiğini belirtmişlerdir.

Büyükarıkan (2018) Türkiye genelinde avlanma belgesine sahip 1160 avcı ile geniş bir anket çalışması yapmıştır. Çalışmadan elde edilen verilere göre; avcılarının genel eğitim seviyesinin lise ve üzeri olduğu, gelir seviyesinin düşük olduğu, Türkiye'deki avcı profilini ifade eden en önemli faktörün "av tutkusu" olduğu, avcılığın kültürel bir olgu olması nedeniyle, avlanma şekli ve faaliyetlerinin "avcılık etiği ve avcılığın gerekleri" faktörüyle desteklendiği ifade edilmiştir. Çalışmaya katılan avcılarının tamamına yakını yürürlükteki avlanma mevzuatının sivil toplum kuruluşlarının görüşü alınmaksızın düzenlendiği belirlenmiştir. Sorunların aşılabilmesi ve sürdürülebilir avcılık stratejilerinin oluşturulabilmesi için yürürlükteki "Kara Avcılığı Kanunu" maddelerinin Avrupa Birliği ülkelerinde geçerli olan kurallar ile uyumlu bir çerçevede yeniden tasarlanması gerektiği ifade edilmiştir.

3. MATERYAL VE METOD

3.1. Materyal

Bu çalışmada Kahramanmaraş il merkezinde 160 avcıya uygulanan anket formları birincil veri kaynağı olarak kullanılmıştır. İkincil kaynak olarak da daha önce yapılmış olan yüksek lisans ve doktora tezleri, bilimsel makaleler, bildirimler ile birlikte kurumsal istatistik verilerinden faydalanılmıştır.

3.1.1. Çalışma Alanının Tanıtımı

Kahramanmaraş ili, kuzey yarım kürenin 37°45" enlem ve 34 °40" boylamları arasında yer almaktadır. İl nüfusu 2016 yılı adrese dayalı nüfus kayıt sistemi (ADNKS) sonuçlarına göre 1 112 634 olarak tespit edilmiştir (TÜİK, 2018). Ayrıca 14 433 300 ha yüz ölçümüne sahiptir. Bu alan içerisinde 521 413 ha orman alanı bulunmaktadır. Bu da toplam alanın %36'ını teşkil etmektedir (OGM, 2019).

Türkiye coğrafik konumu, jeomorfolojik yapısı ve değişik iklim tiplerinin etkisi altında olması nedeniyle zengin bir floristik yapıya sahiptir. Bunun en önemli göstergelerinden biri biyolojik çeşitliliğidir. Avrupa ve Asya kıtalarının sahip olduğu topraklar üzerinde yapılan fitocoğrafik sınıflandırmalar sonucu Türkiye; üç farklı fitocoğrafik bölgeye ayrılmıştır. Bu bölgeler; Avrupa- Sibiryaya, Akdeniz ve İran-Turan bölgeleridir (Akkaya, 2007). Kahramanmaraş ili Akdeniz flora bölgesi içerisinde yer almaktadır.

Kahramanmaraş Orman Bölge Müdürlüğü verilerine göre, Kahramanmaraş il ve ilçelerinde DKMP kurumuna kayıtlı olmakla birlikte 2016–2017 av sezonunda avlanma vizesini yenileyen 2570 avcı bulunduğu tespit edilmiştir. Söz konusu avcılarının kayıtlı oldukları sivil toplum kuruluşlarının isimleri Çizelge 3.1'de verilmiştir.

3.2. Metod

Bu çalışmada veri derlemeden hedeflenen bulguların elde edilmesi için yapılan analiz yapımına kadar süreç adım adım aşağıda alt başlıklar halinde verilmiştir.

Çizelge 3.1. Kahramanmaraş'ta Faaliyet Gösteren Avcı Dernekleri

	Derneğin Adı
1-	Kahramanmaraş Avcılık ve Atıcılık Spor Kulübü Derneği
2-	Elbistan Av Hayvanları ve Su Ürünleri Koruma ve Yaşatma Derneği
3-	Göksun Avcılık Atıcılık Spor Kulübü Derneği
4-	Pazarcık Avcılık Atıcılık ve Kara Su Hayvanları ile Çevre Koruma Derneği
5-	Afşin Avcılık ve Atıcılık Spor Kulübü Derneği
6-	Türkoğlu Avcılık ve Atıcılık Spor Kulübü Derneği
7-	Andırın Avcılık ve Atıcılık Spor Kulübü Derneği
8-	Nurhak Avcılık ve Atıcılık Spor Derneği
9-	Kahramanlar Avcılık Amatör Balıkçılık ve Yaban Hayatı Koruma Derneği
10-	Andırın Zirve Avcılar Atıcılar Amatör Balıkçılar Derneği
11-	Elbistan Dulkadiroğulları Avcılık, Atıcılık Spor Kulübü Derneği
12-	Çağlayancerit Avcılar ve Atıcılar Spor Kulübü Derneği
13-	Ekinözü Cela Avcılık ve Atıcılık Spor Kulübü Derneği
14-	Kahramanmaraş Dulkadiroğlu Avcılık ve Atıcılık Derneği

3.2.1. Anket Formunun Hazırlanması

Bu çalışmada avcılarının profilinin belirlenmesi amacıyla, daha önceden Keleş, 2014 ve Şafak vd. 2005 tarafından konuyla ilgili yapılan çalışmalarda kullanılmış anket formlarından yararlanılarak anket soruları oluşturulmuştur. Soruların amaca uygun ve herkes tarafından anlaşılabilir olmasına dikkat edilmiştir.

Anket formu 2 bölümden oluşmaktadır. Anketin birinci bölümü derecelendirme ölçek formatı kullanılarak likert tipi 20 sorudan, ikinci bölümünde ise ilk 4 soru demografik, son 10 soru tercihleri belirleme formatında olmak üzere toplam 14 sorudan oluşmaktadır. İkincil kaynak kapsamında literatür çalışmaları, konuyla alakalı diğer akademik tez, teknik bülten, bildiri, makale gibi bilimsel çalışmalardan da yararlanılmıştır. Kahramanmaraş Orman Bölge Müdürlüğü kurumundan av sahalarının ortaya konması aşamasında önemli ölçüde faydalanılmıştır.

Hazırlanan anket formları pilot çalışma olarak 20 kişi üzerinde uygulanmıştır. Soruların amaca uygun ve anlaşılabilir olduğu gözlemlenmiştir. Bunun sonucunda anket çalışması için 160 adet anket formu hazırlanmıştır.

3.2.2. Örneklem Büyüklüğünün Belirlenmesi

Kahramanmaraş'ta avcılık faaliyetinde bulunan avcılar istatistiksel olarak bu çalışmanın ana külesini oluşturmuştur. Araştırmaya ilçelerde dahil edilmiştir. Araştırmada %99 güven düzeyi ve %10 hata kabul oranı ile aşağıdaki formül (Baş, 2013) yardımı ile örneklem büyüklüğü hesaplanmıştır.

$$n = \frac{Nz^2 pq}{d^2(N - 1) + z^2 pq}$$

Burada; n örneklem büyüklüğünü, N ana küleyi, z belirlenen güven düzeyine göre normal dağılım tablosundan alınan z değerini (%99 güven düzeyi için 2.58), d hata payını (%10), p olayın gerçekleşme olasılığını (p=0.5), q ise gerçekleşmeme olasılığını (q=0.5) ifade etmektedir. Araştırma Kahramanmaraş yöresinde kayıtlı derneklerin 2016 yılındaki üye sayısına göre ana kütle 2570 kişi ve büyüklüğü 156 kişi olarak saptanmıştır. Örneklem büyüklüğü % 2,5 artırılarak 160 kişi ile anket yapılması uygun görülmüştür.

3.2.3. Anket Çalışmalarının Gerçekleştirilmesi

Anket çalışmaları, daha önce anket uygulaması yapmış konu hakkında bilgi sahibi olan orman mühendislerinin deneyim, tecrübe ve desteğiyle gerçekleştirilmiştir. Ankete katılanlar tarafından formları doldurmadan önce avcılık hakkında bilgi verilmiştir.

Ankete katılanların ana küleyi temsil etmesi için 13/06/2016 ile 05/11/2016 tarihleri arasında, Kahramanmaraş merkez ve ilçelerindeki avcılarla yüz yüze veya telefonla görüşerek yapılmıştır. Anket uygulama esnasında ankete katılanların istekli olmalarına, herhangi bir baskı altında olmadan gerçek düşüncelerinin ifade edilmesine özen gösterilmiştir.

3.2.4. Anket Verilerinin Bilgisayar Ortamına Aktarılması

Anket çalışmaları tamamlandıktan sonra verilerin bilgisayar ortamına aktarılarak SPSS paket programı ile istatistiksel analizler gerçekleştirilmiştir. Veriler formata uygun olarak programa girilmiştir. Anket verilerinde karışıklık yaşanmaması amacıyla formlar numaralandırılmıştır. Ayrıca insan kaynaklı hata riskini ortadan kaldırmak için verilerin tamamı programa aktarılırken iki farklı kullanıcı tarafından iki farklı bilgisayar kullanılarak veri girişi gerçekleştirilmiştir. İki farklı bilgisayar kullanılmasının sebebi ise SPSS programına veri girişinin doğruluğunun kontrolüdür.

3.2.5. Verilerin İstatiksel Çözümlerinin Yapılması

Verilerin analizinde SPSS paket programı kullanılmıştır. Öncelikle elde edilen verilerin normal dağılıp dağılmadığını tespit etmek için kolmogorov-smirnov ve shapiro-wilk testi yapılmış ve elde edilen sonuçlar Çizelge 4’de verilmiştir.

Çizelge 3.2. Normallik Testi analiz sonucu

	Kolmogorov-Smirnova			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
ORTALAMA	0,060	160	0,200	0,983	51	0,637

Çizelge 4 incelendiğinde; iki farklı test sonucu görülmektedir. Bunlardan biri "Kolmogorov-Smirnov", diğeri ise "Shapiro-Wilk" testidir. Burada "Shapiro-Wilk" ve "Kolmogorov-Smirnov" testinin "Sig." Değerlerinin her ikisi de 0.05' ten büyük olduğundan tüm gruplar için **"%95 güvenle veriler normal dağılımlıdır."** denilebilir ve istatistik analiz olarak parametrik analizler kullanılabilir (Shapiro vd.,1968).

Ankete katılanların yaş, eğitim durumu, gelir ve meslek verileri için frekans analizi uygulanmıştır. Ankete katılanlar yaş aralıklarına göre gruplandırılarak frekans analizi yapılmıştır. Ankete katılanların avcılık özellikleri ile avcılık hakkındaki bilgi, tutumlarıyla ilgili sorulara verdikleri cevaplar frekans ve yüzde analizi ile çözümlenmiştir. Ayrıca, ankete katılanların avcılık özellikleri ile avcılık hakkındaki bilgi, tutum ve görüşlerinin yaş, eğitim durumu, meslek ve gelir durumuna göre farklılık gösterip göstermediğini incelemek için Tek Yönlü Varyans Analizi Analizi (One-Way ANOVA) yapılmış ve ve sonuçlar % 95 güven düzeyinde değerlendirilmiştir.

4 . BULGULAR VE TARTIŞMA

Kahramanmaraş yöresindeki avcılarının sosyo-ekonomik özelliklerini incelemek amacıyla yapılan bu çalışmada derlenen verilere uygulanan analizler sonucu elde edilen bulgular üç alt bölümde ele alınarak alt başlıklar halinde verilmiştir.

4.1. Ankete Katılanların Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular

Ankete katılan avcılarının yaş, eğitim, meslek ve aylık gelir gibi demografik özellikleri bakımından dağılımı frekans ve yüzde oranlarıyla alt başlıklar hâlinde sunulmuştur.

4.1.1. Ankete Katılanların Yaş Gruplarına Göre Dağılımına İlişkin Bulgular

Ankete katılanların yaşları doğrudan açık uçlu bir soru ile sorulmuş, elde edilen veriler gruplandırılarak Çizelge 4.1’de sunulmuştur.

Çizelge 4.1. Ankete katılanların yaş grupları dağılımı

Yaş Grupları	N	%
20-29	15	9.4
30-39	36	22.5
40-49	56	35.0
50-59	26	16.2
60 yaş ve üzeri	27	16.9
TOPLAM	160	100

Çizelge 4.1 incelendiğinde; ankete katılanların %9.4’ünün 20-29 yaş aralığında, %22.5’inin 30-39 yaş aralığında, %35.0’inin 40-49 yaş aralığında , %16.2’nin 50-59 yaş aralığında ve %16.9’unun 60 yaş ve üzeri grupta yer almaktadır. Ankete katılan avcılarının yaşı 23 ve 77 yaşları arasında değişmektedir. Yaş ortalamasının 45 olduğu tespit edilmiştir. Şafak (2009), yaptığı çalışmada avcılarının %40’nın 35-49 yaş arasında olduğunu tespit etmiştir. Ay vd. (2005), Ege Bölgesindeki avcılarının %44’ün 35-49 yaş grubunda olduğunu belirlemiştir. Nitekim Iğircik vb. (2005), avcılarının %44’ün 35-49 yaş grubuna dâhil olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu bilgiler ışığında, Kahramanmaraş avcılarının yaş dağılımı bakımından diğer çalışmalar ile benzerlik gösterdiği söylenebilir. Kahramanmaraş ilinde faaliyet gösteren avcı derneklerinin, kadın üyesi bulunmadığı için cinsiyet bazında bir değerlendirme yapılamamıştır.

4.1.2. Ankete Katılanların Eğitim Durumlarına İlişkin Bulgular

Ankete katılanların eğitim durumlarına ilişkin bulgular Çizelge 4.2’de yer almaktadır.

Çizelge 4.2. Ankete katılanların eğitim durumu

Eğitim Durumu	N	%
İlkokul	31	19.4
Ortaokul	31	19.4
Lise	43	26.8
Üniversite	48	30.0
Yüksek Lisans/Doktora	7	4.4
TOPLAM	160	100

Çizelge 4.2 incelendiğinde; ankete katılanların % 19.4’ü ilkokul, % 19.4’ü ortaokul, % 26.8’i lise, % 30.0’u üniversite ve % 4.4’ü yüksek lisans/doktora eğitimi aldıkları görülmektedir. Keleş (2014), yaptığı araştırma ile avcılarının çoğunluğunun (%59) lise veya üniversite mezunu olduğu sonucuna ulaşmıştır. Uzuner (2015), ise ankete katılanların eğitim durumunun %75’ini ilköğretim, diğerlerini ise orta öğretim ve lise mezunu olarak tespit etmiştir. Kahramanmaraş’ta yaşayan avcılarının eğitim düzeyi göz önüne alındığında lise veya üniversite mezunu avcılar % 61.2 oranındadır. Bu çalışma Keleş (2014)’in yaptığı çalışma ile benzerlik gösterirken, Uzuner (2015)’in yaptığı çalışma ile farklılık göstermektedir. Kahramanmaraş ve Bartın’da yapılan anket sonuçlarında lise ve üniversite eğitimi gören kişilerin sosyal aktivite ve faaliyetlerinin kısıtlı olması onları avcılığa yönlendirirken, İstanbul’daki ilkokul mezunlarının sosyokültürel yapılarından dolayı avcılık merakı fazla iken üniversiteye giden ve mezun olan kişilerin İstanbul gibi metropol bir kentte sosyal imkanları daha çeşitli olması onları avcılıktan başka aktivitelere de yönlendirebilmektedir.

4.1.3. Ankete Katılanların Meslek Durumlarına İlişkin Bulgular

Ankete katılanların mesleklerine ilişkin bulgular Çizelge 4.3’de yer almaktadır.

Çizelge 4.3. Ankete katılanların meslek durumu

Meslek Durumu	N	%
Memur	14	8.8
Esnaf	25	15.6
Mühendis	12	7.5
Emekli	36	22.5
İşçi	31	19.4
Öğretmen	9	5.6
Serbest Meslek	17	10.6
Çiftçi	16	10.0
TOPLAM	160	100

Çizelge 4.3 incelendiğinde; ankete katılanların % 22.5’inin emekli, % 19.4’ünün işçi, % 15.6’sının esnaf, % 10.6’sını serbest meslek, % 10’unun çiftçi, % 8.8’inin memur, % 7.5’inin mühendis ve % 5.6’sının öğretmen olduğu görülmektedir. Aydın (2015), İstanbul’da gerçekleştirdiği çalışmasında ankete katılanların % 42’sinin esnaflardan oluştuğunu belirtmiştir. Kahramanmaraş’ta ise en fazla emeklilerin (22.5) avcılık faaliyeti gerçekleştirdikleri anlaşılmaktadır. Ankete katılan memur, mühendis ve öğretmen meslek grupları hariç tutulduğunda diğer meslek gruplarının dengeli olarak dağılım gösterdiği görülmektedir.

4.1.4. Ankete Katılanların Gelir Durumlarına İlişkin Bulgular

Ankete katılanların gelir durumlarına ilişkin bulgular Çizelge 4.4’te sunulmuştur.

Çizelge 4.4 incelendiğinde; ankete katılanların % 21.8’i 1.000-1.500 TL arasında, % 20.0’si 1.501-2.000 TL arasında, % 9.4’ü 2.001-2.500 TL arasında, % 7.5’i 2.501-3.000 TL arasında, %10.0’u 3.001-3.500 TL arasında, % 11.9’u 3.501-4.000 TL arasında, % 6.9’u 4.001-4.500 TL arasında gelire, % 12.5’i ise 4.500 TL den fazla gelire sahip oldukları

görülmüştür. Keleş (2014), yaptığı çalışmada avcılarının gelirinin 500-1.500 TL arasında (78.5) yoğunluk gösterdiğini saptamıştır. Yavuz (2018), Giresun’da yaşayan avcılarının çoğunluğunun

Çizelge 4.4. Ankete katılanların gelir durumları

Gelir Grupları	N	%
1.000-1.500 TL	35	21.8
1.501-2.000 TL	32	20.0
2.001-2.500 TL	15	9.4
2.501-3.000 TL	12	7.5
3.001-3.500 TL	16	10.0
3.501-4.000 TL	19	11.9
4.001-4.500 TL	11	6.9
4.500 TL den fazla	20	12.5
TOPLAM	160	100

(%53.0) 1.500-2.500 TL gelir düzeyinde olduğunu ortaya koymuştur. Bu çalışmada avcılarının % 51.2’sinin 1.000-2.500 TL arasında gelire sahip oldukları anlaşılmaktadır. Çalışmalar yapıldığı zamanla beraber değerlendirildiğinde avcılarının genel olarak gelir düzeyinin düşük olduğu görülmektedir.

4.2. Ankete Katılanların Avcılık Özelliklerine İlişkin Bulgular

Ankete katılanlara avcılık özelliklerini belirlemeye yönelik sorular sorulmuştur. Ankete katılanların verdikleri cevaplara ilişkin bulgular ilerleyen bölümlerde yer almaktadır.

4.2.1. Avcıların Herhangi Bir Avcı Derneğine Üye Olma Nedeni

Ankete katılan avcılarının dernek üyeliğine ve üye olma sebebine ilişkin bulgular Çizelge 4.5’de verilmiştir.

Çizelge 4.5. Ankete katılanların avcı derneklerine üye olma nedenleri

Üye Olma Sebebi	N	%
Sosyal İmkânlar	50	31.3
Aidat Ücreti	23	14.4
Düşük Harç Ücreti	21	13.1
Eş Dost Tavsiyesi	20	12.5
Ulaşımın Rahat Olması	15	9.4
Üye Sayısı	10	6.3
TOPLAM	139	87

Çizelge 4.5 incelendiğinde; avcılarının avcı derneklerine üye olma nedenlerinden en önemlisi % 31.3 ile sosyal imkanlar olarak ifade edilmiştir. Bunu % 14.4 ile aidat ücreti, % 13.1 ile düşük harç ücreti, % 12.5 ile eş dost tavsiyesi, % 9.4 ile ulaşımın rahat olması ve % 6.3 ile üye sayısının çoğunlukta olması takip etmiştir. Ayrıca 21 avcı herhangi bir avcılık derneğine üye olmadığını belirtmiştir. Kahramanmaraş'ta yaşayan avcılarının kendilerine sağladıkları sosyal imkânlar sebebiyle avcı derneklerine üye oldukları anlaşılmaktadır.

Ankete katılan avcılarının avcı derneklerine üye olma nedenlerinin yaş gruplarına, eğitim durumlarına, mesleklerine ve gelir durumlarına göre farklılık gösterip göstermediğini incelemek amacıyla yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi sonuçlarına göre avcılarının avcı derneklerine üye olma nedenlerinin yaş gruplarına göre ($p=0,116$; $p>0,05$ olduğundan), eğitim durumlarına göre ($p=0,408$; $p>0,05$ olduğundan), meslek gruplarına göre ($p=0,387$; $p>0,05$ olduğundan) ve son olarak gelir gruplarına göre ($p=0,903$; $p>0,05$ olduğundan) anlamlı bir farklılık göstermediği anlaşılmıştır. Bu sonuçlara göre avcılarının herhangi bir avcı derneğine üye olma nedenleri yaşlarından, eğitimlerinden, mesleklerinden ve aylık gelirlerinden bağımsız olarak şekillenmektedir.

4.2.2. Avcıların Avlanmak İçin Yaptıkları Masraflar

Avcıların bir av sezonu içerisinde avlanmak için yaptığı masraflar TL bazında Çizelge 4.6'da gösterilmiştir.

Çizelge 4.6. Avcıların avlanmak için yaptığı masraflar

Kişisel Avlanma Masrafları (TL)	N	%
500 'den az	17	10.6
500-1000	31	19.4
1001-1500	49	30.6
1500 'den fazla	63	39.4
TOPLAM	160	100

Çizelge 4.6 incelendiğinde; ankete katılan avcılarının % 10.6'sı 500 TL'den az, % 19.4'ü 500-1.000 TL arası, % 30.6'sı 1.001-1.500 TL arası ve % 39.4'ü 1.500 TL'den fazla harcama yaptığını bildirmiştir. Uzuner (2015), İstanbul'da avcılık faaliyetini gerçekleştirmek için yılda ortalama 1.800 TL harcama yaptığını tespit etmiştir. Kahramanmaraş'ta avcılık faaliyeti yapmak için ankete katılanların % 30.6'sının ortalama olarak 1.250 TL arasında bir harcama yaptığı görülmektedir.

Ankete katılan avcılarının avlanmak için yaptıkları masrafların yaş gruplarına, eğitim durumlarına, mesleklerine ve gelir durumlarına göre farklılık gösterip göstermediğini incelemek amacıyla yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi sonuçlarına göre avcılarının avlanmak için yaptıkları masrafların yaş gruplarına göre ($p=0,169$; $p>0,05$ olduğundan), eğitim durumlarına göre ($p=0,145$; $p>0,05$ olduğundan) ve meslek gruplarına göre ($p=0,460$; $p>0,05$ olduğundan) anlamlı farklılık göstermediği ve son olarak gelir gruplarına göre ise ($p=0,005$; $p<0,05$ olduğundan) **anlamlı bir farklılık gösterdiği** anlaşılmıştır. Bu sonuçlar avcılarının avlanmak için yaptıkları masrafların yaş, eğitim ve mesleklerinden bağımsız, fakat doğal olarak aylık gelirlerine göre şekillendiğini göstermektedir.

4.2.3. Avcıların Avlanma Harcama Kalemleri

Avcıların avlanmak için en çok bütçeyi hangi alana ayırdıkları sorulmuştur. Ankete katılanların cevapları Çizelge 4.7'de yer almaktadır.

Çizelge 4.7. Avcıların avlanma harcamaları

Gider Kalemleri	N	%
Avlanma Harç Ücretleri	86	53.8
Teçhizat	41	25.6
Ulaşım	24	15.0
Beslenme	6	3,8
Barınma	2	1,9
Trofe Ücreti	1	0,6
TOPLAM	160	100

Çizelge 4.7 incelendiğinde; ankete katılan avcıların harcamalarının; % 53.8'ini avlanma harç ücretleri, % 25.6'sını teçhizat giderleri, % 15.0'ini ulaşım, % 3.8'ini beslenme giderleri, % 1.9'unu barınma ve % 0.6'sını trofe ücreti oluşturmaktadır. Avcıların en fazla harcamayı avlanma harç ücretleri (% 53.8) için yapmaktadırlar. En az harcamanın ise trofe ücretine (% 0.6) yapılmaktadır.

Ankete katılan avcıların avlanma harcama kalemlerinin yaş gruplarına, eğitim durumlarına, mesleklerine ve gelir durumlarına göre farklılık gösterip göstermediğini incelemek amacıyla yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi sonuçlarına göre avcıların avlanma harcama kalemlerinin yaş gruplarına göre ($p=0,862$; $p>0,05$ olduğundan), eğitim durumlarına göre ($p=0,621$; $p>0,05$ olduğundan), meslek gruplarına göre ($p=0,538$; $p>0,05$ olduğundan) ve son olarak gelir gruplarına göre ($p=0,159$; $p>0,05$ olduğundan) anlamlı bir farklılık göstermediği anlaşılmıştır. Bu sonuçlar avcıların yaptıkları avlanma masraflarının harcama kalemlerinin yaş, eğitim, meslek ve gelir grubundan bağımsız şekillendiğini göstermektedir.

4.2.4. Avcıların Avlamayı Tercih Ettiği Türler

Avcıların hangi tür veya türleri avlamayı tercih ettiklerini araştırmak için, anket formunda avcıların işaretleyebileceği türler verilmiştir. Ankete katılanların birden çok türü seçimi yapabilecekleri ifade edilmiştir. Ankete katılanların verdikleri cevaplar Çizelge 4.8'de yer almaktadır.

Çizelge 4.8. Avcıların avlanmayı tercih ettiği türler

Tür	N	%
Keklik	144	90.0
Bıldırcın	130	81.2
Tavşan	114	71.2
Ördek	97	60.6
Domuz	48	30.0
Çakal	15	9.4
Sülün	12	7.5
TOPLAM	160	100

Çizelge 4.8’de görüldüğü üzere; avcıların tercih ettiği türler arasında başta % 90.0 ile keklik gelmektedir. Bunu sırasıyla % 81.2 ile bıldırcın, % 71.2 ile yaban tavşan, % 60.6 ile ördek, % 30.0 ile yaban domuz, % 9.4 ile çakal ve % 7.5 ile sülün takip etmektedir. Ayrıca anket formunda geyik, ceylan, sincap, sansar, kurt, porsuk, sırtlan ve mezgeldek seçenekleri olmasına rağmen, bu türler avcılar tarafından işaretlenmemiştir. Hafizoğulları (2006)’nın Tekirdağ ilinde yaptığı çalışmada; en çok avlanan türlerin kaz-ördek (% 100), tavşan (% 99) ve bıldırcın (% 98) olduğu belirtilmiştir. Kahramanmaraş’ta yapılan çalışmada da aynı türlerin çoğunlukla avlanmasının yanı sıra keklik (% 90) avcılığı ilk sırada yer almaktadır. Şehirde keklik üretim istasyonu faaliyetleri olduğu için avlanabilecek keklik sayısı artmaktadır. Keklik etinin lezzetli olması ve av sayısının fazla olması avcıları keklik avlamaya yöneltmektedir.

4.2.5. Avcıların Av Tercihlerine Etki Eden Unsurlar

Avcıların avlanırken tercih ettiği türlere etki eden unsurlar Çizelge 4.9’da gösterilmiştir.

Çizelge 4.9. Avcıların av tercihlerini etkileyen unsurlar

Etken	N	%
Avlanması Zor Olması	97	60.6
Ekonomik Değeri	29	18.2
Av Eti	25	15.6
Av Profesi	9	5.6
TOPLAM	160	100

Çizelge 4.9 incelendiğinde; avcıların tür seçimine etki eden unsurlar arasında % 60.6 ile avlanması zor olan türlerin tercih edildiği görülmektedir. % 18.2'si ekonomik değeri, % 15.6'sı av etini ve % 5.6'sı av profesinin av tercihini etkilediğini ifade etmiştir. Yapılan çalışmada ankete katılanlar en fazla avlanması zor olan (% 60.6) türler nedeniyle avlanmaktadır. En az ise av profesisi (% 5.6) nedeniyle avcılık faaliyetleri gerçekleştirilmektedir.

Ankete katılan avcılarının av tercihlerini etkileyen unsurların yaş gruplarına, eğitim durumlarına, mesleklerine ve gelir durumlarına göre farklılık gösterip göstermediğini incelemek amacıyla yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi sonuçlarına göre avcılarının av tercihlerini etkileyen unsurların yaş gruplarına göre ($p=0,142$; $p>0,05$ olduğundan) ve eğitim durumlarına göre ($p=0,235$; $p>0,05$ olduğundan) anlamlı bir farklılık göstermediği; meslek gruplarına göre ($p=0,031$; $p<0,05$ olduğundan) **anlamlı farklılık gösterdiği** ve gelir gruplarına göre ise ($p=0,732$; $p>0,05$ olduğundan) anlamlı bir farklılık göstermediği anlaşılmıştır. Bu sonuçlara göre ankete katılanların av tercihlerini etkileyen unsurlar sadece avcılarının mesleklerine göre farklılık göstermektedir.

4.2.6. Avcıların Av Vizesi Yenileme Sayısı

Ankete katılan avcılarının ne kadar süredir avcılık faaliyetini gerçekleştirdiğini araştırmak üzere avcılara kaç defa avcılık vizesi aldıkları sorulmuştur. Ankete katılanların verdikleri cevaplar Çizelge 4.10'da yer almaktadır.

Çizelge 4.10. Avcıların av vizesi yenileme sayısı

Yıl	N	%
1-5	45	28.1
6-10	36	22.5
11-15	41	25.6
16-20	23	14.4
20 den fazla	15	9.4
TOPLAM	160	100

Çizelge 4.10’da görüldüğü üzere; ankete katılanların avcılık deneyimleri dikkate alındığında Kahramanmaraş’ta yaşayan avcılarının % 28.1’i 1-5 yıl, % 22.5’i 6-10 yıl, % 25.6’sı 11-15 yıl, % 14.4’ü 16-20 yıl ve % 9.4’ü 20 yıldan fazla süredir avcılık yaptığı tespit edilmiştir. Şafak vd. (2010) tarafından yapılan çalışmada Manisa ilinde avcılarının % 55.4’ünün 20 yıldan fazla avcılık deneyimine sahip olduğu ifade edilmiştir. Kahramanmaraş’ta yaşayan avcılarının % 28.1’i 1-5 yıllık süreler arasında vizelerini yeniledikleri ifade edilmektedir. Bu durum Kahramanmaraş’ta ankete katılan avcılarının avcılık deneyimlerinin daha az olduğunu göstermektedir.

Ankete katılan avcılarının av vizesi yenileme sayısının yaş gruplarına, eğitim durumlarına, mesleklerine ve gelir durumlarına göre farklılık gösterip göstermediğini incelemek amacıyla yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi sonuçlarına göre avcılarının av vizesi yenileme sıklığının yaş gruplarına göre ($p=0,000$; $p<0,05$ olduğundan), eğitim durumlarına göre ($p=0,001$; $p<0,05$ olduğundan) ve meslek gruplarına göre ($p=0,000$; $p<0,05$ olduğundan) **anlamlı farklılık gösterdiği** ve son olarak gelir gruplarına göre ise ($p=0,775$; $p>0,05$ olduğundan) anlamlı bir farklılık göstermediği anlaşılmıştır. Bu sonuçlar avcılarının av vizesi yenilme sayısının beklendiği gibi yaş gruplarına, eğitime ve meslek gruplarına göre farklılık gösterdiğini ifade etmektedir.

4.2.7. Ailedeki Bireylerin Avcılık Geçmişi

Anketimize katılan avcılarının ailelerindeki diğer bireylerin avcılık durumu ile ilgili bulgular Çizelge 4.11’de yer almaktadır.

Çizelge 4.11. Ailedeki bireylerin avcılık geçmişleri

Avcı Bireyler	N	%
Baba	36	22.5
Kardeş	30	18.8
Oğul	17	10.6
Dede	16	10.0
Kuzen	15	9.4
TOPLAM	114	78,5

Çizelge 4.11 analiz edildiğinde; avcılarının % 22.5'inin babası, % 18.8'inin kardeşi, % 10.6'sının oğlu, % 10'unun dedesi ve % 9.4'nün kuzeninin avcı olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca 46 (% 28.7) avcı ailesinde başka avcı olmadığını belirtmiştir. Keleş (2014), Bartın ilindeki avcılarının % 25'nin babasının avcı olduğunu tespit ederken; şafak vd. (2010), Manisa ilindeki avcılarının % 43.2'nin babasının avcı olduğunu saptamıştır. Kahramanmaraş'ta yer alan avcılarının da % 22.5'inin babasının avcılık ile uğraştığı anlaşılmaktadır. Bunun sebebi ise Türklerin ataerkil bir toplum yapısına sahip olmasdır. Erkek çocukların gelişiminde baba figürünün etkili olmasından dolayı babası avcı olan çocukların da avcılığa ilgi duyduğu görülmektedir.

4.2.8. Avlanma Süresi

Ankete katılanların yılda ortalama kaç gün avlandığına ilişkin görüşleri Çizelge 4.12'de görülmektedir.

Çizelge 4.12. Avlanma Süresi

Gün	N	%
10'dan az	7	4.4
10-20	44	27.5
21-30	46	28.7
31-40	26	16.2
41-50	14	8.8
50'den fazla	23	14.4
TOPLAM	160	100

Çizelge 4.12 incelendiğinde bir sezon içerisinde avcılarının % 4.4'ü 10 günden az, % 27.5'i 10-20 gün arasında, % 28.7'si 21-30 gün arasında, % 16.2'si 31-40 gün arasında, % 8.8'i 41-50 gün arasında ve % 14.4'ü 50 günden fazla avlanmaktadırlar. Kahramanmaraş ilinde yaşayan avcılarının en fazla 21-30 gün arasında avlandıkları tespit edilmiştir.

Ankete katılan avcılarının yıllık ortalama avlanma gün sayısının yaş gruplarına, eğitim durumlarına, mesleklerine ve gelir durumlarına göre farklılık gösterip göstermediğini incelemek amacıyla yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi sonuçlarına göre avcılarının yıllık ortalama avlanma gün sayısının yaş gruplarına göre ($p=0,342$; $p>0,05$ olduğundan), eğitim durumlarına göre ($p=0,365$; $p<0,05$ olduğundan), meslek gruplarına göre ($p=0,231$; $p>0,05$ olduğundan) ve son olarak gelir gruplarına göre ($p=0,085$; $p>0,05$ olduğundan) anlamlı bir farklılık göstermediği anlaşılmıştır. Bu sonuçlar avcılarının avlanma gün sayıları yaş, eğitim, meslek ve aylık gelirden bağımsız olarak gelişmektedir.

4.2.9. Fişek Tüketim Miktarı

Ankete katılanların bir yıllık avlanma sürecinde fişek tüketim miktarlarına ilişkin bulgular Çizelge 4.13'de yer almaktadır.

Çizelge 4.13. Fişek Tüketim Miktarı

Fişek Miktarı	N	%
100'den az	27	16.9
100-200	24	15.0
201-300	36	22.5
301-400	34	21.3
401-500	21	13.1
500'den fazla	18	11.2
TOPLAM	160	100

Çizelge 4.13 incelendiğinde; avcılarının % 16.9' u 100'den az, % 15'i 100-200 adet, % 22.5'i 201-300 adet, % 21.3'ü 301-400 adet, % 13.1'i 401-500 adet ve % 11.2'si 500'den fazla fişek tükettiğini ifade etmiştir. Aydın (2015)'e ait çalışmada İstanbul avcılarını ile gerçekleştirdiği çalışma neticesinde avcılarının %55'nin 0-200 adet fişek tükettiğini saptamıştır. Bu çalışmada ise ortalama fişek tüketimi (%43.8) 200-400 arasındadır. Buna göre İstanbul'daki avcılarının Kahramanmaraş'taki avcılara göre daha az fişek tükettiği anlaşılmıştır.

Ayrıca İstanbul'daki avcıların avcılık etkinliği dışında doğa yürüyüşü, manzara ve doğa fotoğrafçılığı, kamp yapma gibi etkinliklerin de olabilmesi Kahramanmaraş'taki avcılara oranla daha az fişek tüketimine sebep olmuştur.

Ankete katılan avcıların avlanma sürecinde fişek tüketim miktarlarının yaş gruplarına, eğitim durumlarına, mesleklerine ve gelir durumlarına göre farklılık gösterip göstermediğini incelemek amacıyla yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi sonuçlarına göre avcılarının avlanma sürecinde fişek tüketim miktarlarının yaş gruplarına göre ($p=0,010$; $p<0,05$ olduğundan), eğitim durumlarına göre ($p=0,044$; $p<0,05$ olduğundan) ve meslek gruplarına göre ($p=0,046$; $p<0,05$ olduğundan) **anlamlı farklılık gösterdiği** ve son olarak gelir gruplarına göre ise ($p=0,079$; $p>0,05$ olduğundan) anlamlı bir farklılık göstermediği anlaşılmıştır. Avcıların avlanma sürecinde tükettikleri fişek miktarının aylık gelirlerinden bağımsız yaş, eğitim ve mesleklerine göre farklılık gösterdiğini ifade etmektedir.

4.2.10. Avcıların Denetimle Karşılaşma Sayıları

Avcılara avcılık hayatı boyunca av sahalarında herhangi bir denetimle karşılaşmış olup karşılaşmadıkları; karşılaşma durumunda ise sayısı sorulmuştur. Avcıların bu soruya verdiği cevaplar Çizelge 4.14'te görülmektedir.

Çizelge 4.14. Avcıların denetimle karşılaşma sayısı

Sıklık	N	%
Hiç	20	12,5
1	11	6.9
2	17	10.6
3	24	15.0
4	21	13.1
5	19	11.9
5'den fazla	48	30.0
TOPLAM	160	100.0

Çizelge 4.14 incelendiğinde avcılarının %12.5'i hiç denetimle karşılaşmamış, % 6.9'u 1 defa, % 10.6'sı 2 defa, % 15.0'i 3 defa, % 13.1'i 4 defa, % 11.9'u 5 defa ve % 30.0'u 5'den fazla denetimle karşılaşmıştır. Ayrıca 20 (% 12.5) avcı denetimle

karşılaşmadığını bildirmiştir. Şafak vd. (2011) tarafından yapılan çalışmada avcılarının % 54'ü hiç denetimle karşılaşmadığını ifade etmiştir. Bunun sebebi ise denetimlerin yeterli düzeyde olmamasıdır. Şafak vd. (2011) tarafından yapılan çalışmayla karşılaştırıldığında Kahramanmaraş'ta ankete katılan avcılarının denetimle karşılaşma olanağının daha fazla olduğu görülmektedir. Ancak "Av denetim sıklığı fazladır" önermesine ankete katılanların % 57.5'i katılmamaktadır. Buna göre avcılar yapılan denetim çalışmalarını yeterli bulmamaktadır ve denetimlerin artırılması gerektiğini düşünmektedirler.

Ankete katılan avcılarının denetimle karşılaşma sayılarının yaş gruplarına, eğitim durumlarına, mesleklerine ve gelir durumlarına göre farklılık gösterip göstermediğini incelemek amacıyla yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi sonuçlarına göre avcılarının denetimle karşılaşma sayılarının yaş gruplarına göre ($p=0,000$; $p<0,05$ olduğundan), eğitim durumlarına göre ($p=0,007$; $p<0,05$ olduğundan) ve meslek gruplarına göre ($p=0,000$; $p<0,05$ olduğundan) **anlamli farklılık gösterdiği** ve son olarak gelir gruplarına göre ise ($p=0,484$; $p>0,05$ olduğundan) anlamli bir farklılık göstermediği anlaşılmıştır. Bu sonuçlar avcılarının denetimle karşılaşma sayısı yaş, eğitim ve mesleklerine göre farklılık gösterdiğini ifade etmektedir.

4.3. Ankete Katılanların Avcılık Hakkında Bilgi, Tutum ve Görüşlerine İlişkin Bulgular

Ankete katılanların avcılık hakkındaki bilgi, tutum ve görüşlerini belirlemek amacıyla her ifadede 5 maddenin bulunduğu likert tipi önermelere (kesinlikle katılıyorum, katılıyorum, fikrim yok, katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum) yer verilmiştir. Ankete katılanların avcılık hakkındaki bilgi, tutum ve görüşlerine ilişkin bulgular ilgili bölümlerde yer almaktadır.

4.3.1. Avcıların Eğitim Kursları Hakkındaki Görüşlerine Yönelik Bulgular

Ankete katılanların avcı eğitim kurslarının avcılarının eğitimi için faydalı olup olmadığı ile ilgili görüşleri Çizelge 4.15'de görülmektedir.

Çizelge 4.15. Ankete katılanların eğitim kursları hakkındaki görüşleri

Yargı	Düşünceler	N	%
Avcı eğitim kursları avcılarının eğitimi için faydalıdır	Kesinlikle Katılmıyorum	6	3.6
	Katılmıyorum	2	1.2
	Fikrim Yok	1	0.6
	Katılıyorum	46	28.8
	Kesinlikle Katılıyorum	105	65.6
	TOPLAM	160	100

Çizelge 4.15'den anlaşılacağı üzere; avcılarının eğitim kursları hakkında % 3.6'sı kesinlikle katılmıyorum, % 1.2'si katılmıyorum, % 0.6'sı fikrim yok, % 28.8'i katılıyorum ve % 65.6'sı kesinlikle katılıyorum yanıtını vermiştir. Keleş (2014) yaptığı çalışmada avcılarının %55'i eğitim kurslarını faydalı bulmuştur. Kahramanmaraş'ta yapılan çalışmada ankete katılanların % 84.4'ü eğitim kurslarını faydalı bulmaktadır. Avcılarının çoğunluğu kursların faydalı olduğu konusunda hem fikirdir. Keleş (2014)'in yaptığı çalışma ile bu çalışma bu yönüyle benzerlik göstermektedir. Her iki çalışmada da avcılarının çoğunluğu kursların faydalı olduğu konusunda hemfikirdirler.

Ankete katılan avcılarının avcı eğitim kurslarının avcılarının eğitimi için faydalı olup olmadığı hakkındaki düşüncelerinin yaş gruplarına, eğitim durumlarına, mesleklerine ve gelir durumlarına göre farklılık gösterip göstermediğini incelemek amacıyla yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi sonuçlarına göre avcılarının avcı eğitim kurslarının avcılarının eğitimi için faydalı olup olmadığı hakkındaki düşüncelerinin yaş gruplarına göre ($p=0,050$; $p>0,05$ olduğundan) ve eğitim durumları arasında ($p=0,653$; $p>0,05$ olduğundan) anlamlı bir farklılık göstermediği; ancak meslek gruplarına göre ($p=0,017$; $p<0,05$ olduğundan) **anlamlı farklılık gösterdiği** ve son olarak gelir gruplarına göre ise ($p=0,287$; $p>0,05$ olduğundan) anlamlı bir farklılık göstermediği anlaşılmıştır. Bu sonuçlar avcılarının avcı eğitim kurslarının faydalı olmasıyla ilgili görüşlerinin sadece meslek gruplarına göre farklılık gösterdiğini ifade etmektedir.

4.3.2. Ankete Katılanların Avcılık Sertifika Sınavı Geçme Puanına Yönelik Bulgular

Ankete katılanların "Avcılık sertifika sınavını geçme puanı yüksektir" önermesine verdikleri cevaplar Çizelge 4.16'da görülmektedir.

Çizelge 4.16. Avcılık sertifika sınavı geçme puanı

Yargı	Düşünce	N	%
Avcılık sertifika sınavını geçme puanı yüksektir	Kesinlikle Katılmıyorum	35	21.9
	Katılmıyorum	43	26.9
	Fikrim Yok	32	20.0
	Katılıyorum	28	17.5
	Kesinlikle Katılıyorum	22	13.8
	TOPLAM	160	100

Çizelge 4.16 incelendiğinde; ankete katılanların % 21.9'u kesinlikle katılmıyorum, % 26.9'u katılmıyorum, % 20'si fikrim yok, % 17.5'i katılıyorum ve % 13.8'i kesinlikle katılıyorum yanıtını vermiştir. Ankete katılanların % 48.8'i avcı sertifikası almak için yapılan sınavda, sınavı geçmek için gerekli olan puanın yüksek olduğunu düşünmemektedir. % 31.3'lük bir kesim ise sınavı geçmek için gerekli olan puanın yüksek olduğunu ifade etmişlerdir.

Ankete katılan avcılarının avcılık sertifika sınavını geçme puanının yüksekliğine ilişkin düşüncelerinin yaş gruplarına, eğitim durumlarına, mesleklerine ve gelir durumlarına göre farklılık gösterip göstermediğini incelemek amacıyla yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi sonuçlarına göre avcılarının avcılık sertifika sınavını geçme puanının yüksekliğine ilişkin düşüncelerinin yaş gruplarına göre ($p=0,294$; $p>0,05$ olduğundan) ve eğitim durumlarına göre ($p=0,735$; $p>0,05$ olduğundan) anlamlı bir farklılık göstermediği; meslek gruplarına göre ($p=0,016$; $p<0,05$ olduğundan) ve son olarak gelir gruplarına göre ($p=0,037$; $p<0,05$ olduğundan) **anlamlı bir farklılık gösterdiği** anlaşılmıştır. Bu sonuçlar, sadece meslek ve gelir gruplarının avcılarının avcılık sertifika sınavı geçme puanıyla ilgili düşüncelerini etkilemektedir.

4.3.3. Doğadaki Hayvanların Sayısının Arttırılmasına Yönelik Bulgular

Ankete katılanların “Doğadaki hayvanların sayısı arttırılmalıdır” önermesine verdikleri cevaplar Çizelge 4.17’de yer almaktadır.

Çizelge 4.17. Ankete katılanların doğadaki hayvanların sayısının arttırılması

Yargı	Düşünce	N	%
Doğadaki hayvanların sayısı arttırılmalıdır	Kesinlikle Katılmıyorum	13	8.1
	Katılmıyorum	22	13.8
	Fikrim Yok	5	3.1
	Katılıyorum	40	25.0
	Kesinlikle Katılıyorum	80	50.0
	TOPLAM	160	100

Çizelge 4.17 incelendiğinde; ankete katılanların % 8.1'i kesinlikle katılmıyorum, %13.8'i katılmıyorum, %3.1'i fikrim yok, %25'i katılıyorum ve %50'si kesinlikle katılıyorum şeklinde görüşlerini bildirmişlerdir. Ankete katılanların % 75'i doğadaki hayvanların sayısının arttırılması gerektiğini düşünmektedir. Bu durum ankete katılanların avlanma isteklerinin fazla olduğunu göstermektedir. Bununla bağlantılı olarak da ankete katılanlar hayvan sayısının arttırılması gerektiğini düşünmektedir.

Ankete katılan avcılarının doğadaki hayvanların sayısının arttırılmasıyla ilgili düşüncelerinin yaş gruplarına, eğitim durumlarına, mesleklerine ve gelir durumlarına göre farklılık gösterip göstermediğini incelemek amacıyla yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi sonuçlarına göre avcılarının doğadaki hayvanların sayısının arttırılmasıyla ilgili düşüncelerinin yaş gruplarına göre ($p=0,507$; $p>0,05$ olduğundan), eğitim durumları arasında ($p=0,642$; $p>0,05$ olduğundan), meslek gruplarına göre ($p=0,671$; $p>0,05$ olduğundan) ve son olarak gelir gruplarına göre ($p=0,531$; $p>0,05$ olduğundan) anlamlı bir farklılık göstermediği anlaşılmıştır. Avcıların doğadaki av hayvanlarının sayısının arttırılmasıyla ilgili düşüncelerinin yaş, eğitim, meslek ve aylık gelirlerinden bağımsız geliştiği görülmektedir.

4.3.4. Avlanma Dönemlerine İlişkin Bulgular

Ankete katılanların “Türlere göre avlanma dönemlerini biliyorum” önermesine verdikleri cevaplar Çizelge 4.18’de görülmektedir.

Çizelge 4.18. Ankete katılanların avlanma dönemlerine ilişkin görüşleri

Yargı	Düşünce	N	%
Türlere göre avlanma dönemlerini biliyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	2	1.2
	Katılmıyorum	2	1.2
	Fikrim Yok	10	6.3
	Katılıyorum	42	26.3
	Kesinlikle Katılıyorum	104	65.0
	TOPLAM	160	100

Çizelge 4.18 incelendiğinde; ankete katılanların % 1.2’si kesinlikle katılmıyorum, % 1.2’si katılmıyorum, % 6.3’ü fikrim yok, % 26.3’ü katılıyorum ve % 65’i kesinlikle katılıyorum şeklinde görüş bildirmişlerdir. Genel olarak ankete katılanların % 91.3’ü avlanma tarih dönemlerini bildiklerini ifade etmişlerdir. Genel olarak Kahramanmaraş’ta avlanan avcılarının büyük bir çoğunluğu avlanma dönemlerini bilmektedir. Ancak bilmek ve uygulamak arasında büyük farklılıklar bulunmaktadır. Bu durum gözden uzak tutulmaması gereken önemli bir noktadır.

Ankete katılan avcılarının türlere göre avlanma dönemlerinin bilinmesiyle ilgili düşüncelerinin yaş gruplarına, eğitim durumlarına, mesleklerine ve gelir durumlarına göre farklılık gösterip göstermediğini incelemek amacıyla yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi sonuçlarına göre avcılarının türlere göre avlanma dönemlerinin bilinmesiyle ilgili düşüncelerinin yaş gruplarına göre ($p=0,706$; $p>0,05$ olduğundan), eğitim durumlarına göre ($p=0,635$; $p>0,05$ olduğundan), meslek gruplarına göre ($p=0,919$; $p>0,05$ olduğundan) ve son olarak gelir gruplarına göre ($p=0,218$; $p>0,05$ olduğundan) anlamlı bir farklılık göstermediği anlaşılmıştır. Avcıların türlere göre avlanma dönemlerini bilmelerinin yaş, eğitim, meslek ve aylık gelirlerinden bağımsız geliştiği görülmektedir.

4.4.5. Usulsüz Avlanma Cezalarına Yönelik Bulgular

Ankete katılanların “Usulsüz avlanma cezaları yüksektir” önermesine verdikleri cevaplar Çizelge 4.19’da görülmektedir.

Çizelge 4.19. Ankete katılanların usulsüz avlanma cezalarına ilişkin görüşleri

Yargı	Düşünce	N	%
Usulsüz avlanma cezaları yüksektir	Kesinlikle Katılmıyorum	50	31.3
	Katılmıyorum	42	26.3
	Fikrim Yok	8	5.0
	Katılıyorum	25	15.6
	Kesinlikle Katılıyorum	35	21.9
	TOPLAM	160	100

Çizelge 4.19’de görüleceği üzere; ankete katılanların % 31.3’ü kesinlikle katılmıyorum, % 26.3’ü katılmıyorum, % 5’i fikrim yok, % 15.6’sı katılıyorum ve % 21.9’u kesinlikle katılıyorum şeklinde görüşlerini bildirmişlerdir. Ankete katılanların % 57.6’sı usulsüz avlanma cezalarının yüksek olmadığını düşünürken, % 37.5’i bu cezaların yüksek olduğu hakkında görüş bildirmişlerdir. Bu durum ankete katılan avcılarının verilen cezaları yeterli bulmadıklarını ve cezaların caydırıcılığının artırılması gerektiğini düşündüklerini göstermektedir.

Ankete katılan avcılarının usulsüz avlanma cezalarının yüksekliğiyle ilgili görüşleriyle ilgili düşüncelerinin yaş gruplarına, eğitim durumlarına, mesleklerine ve gelir durumlarına göre farklılık gösterip göstermediğini incelemek amacıyla yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi sonuçlarına göre avcılarının usulsüz avlanma cezalarının yüksekliğiyle ilgili görüşleriyle ilgili düşüncelerinin yaş gruplarına göre ($p=0,076$; $p>0,05$ olduğundan), eğitim durumlarına göre ($p=0,407$; $p>0,05$ olduğundan), meslek gruplarına göre ($p=0,810$; $p>0,05$ olduğundan) ve son olarak gelir gruplarına göre ($p=0,459$; $p>0,05$ olduğundan) anlamlı bir farklılık göstermediği anlaşılmıştır. Avcıların usulsüz avlanma cezalarının yüksekliğine ilişkin düşüncelerinin yaş, eğitim, meslek ve aylık gelirlerinden bağımsız geliştiği görülmektedir.

4.3.6. Kaçak Avlanmalara Karşı Duyarlılık Düzeyi

Ankete katılanların “Kaçak avlanmaları ihbar ederim” önermesine verdikleri cevaplar Çizelge 4.20’de görülmektedir.

Çizelge 4.20. Ankete katılanların kaçak avlanmalarla ilgili görüşleri

Yargı	Düşünceler	N	%
Kaçak avlanmaları ihbar ederim	Kesinlikle Katılmıyorum	4	2.5
	Katılmıyorum	9	5.6
	Fikrim Yok	8	5.0
	Katılıyorum	44	27.5
	Kesinlikle Katılıyorum	95	59.4
	TOPLAM	160	100

Çizelge 4.20 incelendiğinde; ankete katılanların % 1.2'si kesinlikle katılmıyorum, % 1.2'si katılmıyorum, % 6.3'ü fikrim yok, % 26.3'ü katılıyorum ve % 65'i kesinlikle katılıyorum şeklinde görüşlerini belirtmişlerdir. Ankete katılanların çoğunluğun kaçak avlanma konusunda hassasiyete sahip oldukları anlaşılmaktadır. Ankete katılan ankete katılanların % 86.9'u kaçak avlanmaları ihbar edeceklerini ifade etmektedirler.

Ankete katılan avcılarının kaçak avlanmaları ihbar etmeyle ilgili görüşleriyle ilgili düşüncelerinin yaş gruplarına, eğitim durumlarına, mesleklerine ve gelir durumlarına göre farklılık gösterip göstermediğini incelemek amacıyla yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi sonuçlarına göre avcılarının kaçak avlanmaları ihbar etmeyle ilgili görüşleriyle ilgili düşüncelerinin yaş gruplarına göre ($p=0,048$; $p<0,05$ olduğundan) **anlamlı bir farklılık gösterdiği**; eğitim durumları arasında ($p=0,855$; $p>0,05$ olduğundan), meslek gruplarına göre ($p=0,208$; $p>0,05$ olduğundan) ve son olarak gelir gruplarına göre ($p=0,253$; $p>0,05$ olduğundan) anlamlı bir farklılık göstermediği anlaşılmıştır. Avcıların kaçak avlanmaları ihbar etmeyle iliği düşüncelerinin sadece yaşlarına göre farklılık gösterdiği görülmektedir.

4.3.7. Avlanma Sonrası Doğaya Karşı Duyarlılık

Ankete katılanların “Avlanma sonrası fişekleri topluyorum” önermesine verdikleri cevaplar Çizelge 4.21’de yer almaktadır.

Çizelge 4.21. Ankete katılanların doğaya karşı duyarlılığı ile ilgili görüşleri

Yargı	Düşünceler	N	%
Avlanma sonrası fişekleri topluyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	35	21.9
	Katılmıyorum	40	25.0
	Fikrim Yok	15	9.4
	Katılıyorum	33	20.6
	Kesinlikle Katılıyorum	37	23.1
	TOPLAM	160	100

Çizelge 4.21 incelendiğinde, ankete katılanların % 21.9'u kesinlikle katılmıyorum, % 25'i katılmıyorum, % 9.4'ü fikrim yok, % 20.6'sı katılıyorum ve % 23.1'i kesinlikle katılıyorum şeklinde av sonrası fişeklerini toplama konusundaki görüşlerini ortaya koymuşlardır. Ankete katılanların % 46,9'u av sonrası fişeklerini toplamadıklarını, % 43.7'si ise av sonrası fişeklerini topladıklarını ifade etmişlerdir. Bu durum ankete katılan avcılarının doğaya karşı olumlu yönde bir bilinç düzeyine sahip olduğunu göstermektedir.

Ankete katılan avcılarının avlanma sonrası kullanılan fişekleri toplamayla ilgili düşüncelerinin yaş gruplarına, eğitim durumlarına, mesleklerine ve gelir durumlarına göre farklılık gösterip göstermediğini incelemek amacıyla yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi sonuçlarına göre avcılarının avlanma sonrası kullanılan fişekleri toplamayla ilgili düşüncelerinin yaş gruplarına göre ($p=0,472$; $p>0,05$ olduğundan) ve eğitim durumlarına göre ($p=0,077$; $p>0,05$ olduğundan) anlamlı bir farklılık göstermediği; meslek gruplarına göre ($p=0,011$; $p<0,05$ olduğundan) ve gelir gruplarına göre ($p=0,006$; $p<0,05$ olduğundan) **anlamlı bir farklılık gösterdiği** anlaşılmıştır. Bu sonuçlar avcılarının kullanılan fişekleri toplamayla ilgili düşüncelerinin meslek ve gelir gruplarına göre farklılık gösterdiğini ifade etmektedir.

4.3.8. Avlak Yönetim Bilgi Sistemine İlişkin Düşünceler

Ankete katılanların "AVBİS sistemi avcı için faydalıdır" önermesine verdikleri cevaplar Çizelge 4.22'de görülmektedir.

Çizelge 4.22. Ankete katılanların AVBİS sistemi hakkındaki görüşleri

Yargı	Düşünceler	N	%
AVBİS sistemi avcı için faydalıdır	Kesinlikle Katılmıyorum	63	39.4
	Katılmıyorum	26	16.3
	Fikrim Yok	17	10.6
	Katılıyorum	27	16.9
	Kesinlikle Katılıyorum	27	16.9
	TOPLAM	160	100

Çizelge 4.22 incelendiğinde ankete katılanların % 39.4'ü kesinlikle katılmıyorum, % 16.3'ü katılmıyorum, % 10.6'sı fikrim yok, % 16.9'u katılıyorum ve % 16.9'u kesinlikle katılıyorum şeklinde AVBİS hakkındaki görüşlerini ifade etmişlerdir. Ankete katılanların büyük çoğunluğu (% 55.7) AVBİS sisteminin avcılar için faydalı olduğunu düşünmemektedir. Avcılarla yapılan ön görüşmelerde avcılar av zamanlarının sınırlandırılmaması gerektiğini ifade etmişlerdir. AVBİS sisteminde avcılar kota sayısına göre belirli bir alanda avlanabilmektedir. Avcılar herhangi bir zamanda ava gitmek istediklerinde kota sayısından dolayı avcılık faaliyetlerinde bulunamadıklarını belirtmişlerdir. Bu nedenle ankete katılanlar AVBİS sistemini olumsuz yönde değerlendirmektedir.

Ankete katılan avcılarının AVBİS sistemi avcı için faydalıdır yargısına verdikleri cevapların yaş gruplarına, eğitim durumlarına, mesleklerine ve gelir durumlarına göre farklılık gösterip göstermediğini incelemek amacıyla yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi sonuçlarına göre avcılarının AVBİS sistemi avcı için faydalıdır yargısına verdikleri cevapların yaş gruplarına göre ($p=0,746$; $p>0,05$ olduğundan), eğitim durumlarına göre ($p=0,346$; $p>0,05$ olduğundan), meslek gruplarına göre ($p=0,133$; $p>0,05$ olduğundan) ve son olarak gelir gruplarına göre ($p=0,292$; $p>0,05$ olduğundan) anlamlı bir farklılık göstermediği anlaşılmıştır. Bu sonuçlar avcılarının AVBİS sistemi hakkındaki düşüncelerinin oluşmasında yaş, eğitim, meslek ve aylık gelir değişkenlerinin herhangi bir etkisinin olmadığını göstermektedir.

4.3.9. Avcı Eğitim Kurslarındaki Öğreticilere Yönelik Bulgular

Ankete katılanların "Avcı eğitim kurslarındaki öğretmenleri faydalı ve yeterli bulmuyorum" önermesine verdikleri cevaplar Çizelge 4.23'de görülmektedir.

Çizelge 4.23. Ankete katılanların eğitim kurslarındaki eğitimcilere yönelik görüşleri

Yargı	Düşünceler	N	%
Avcı eğitim kurslarındaki öğretmenleri faydalı ve yeterli bulmuyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	33	20.6
	Katılmıyorum	52	32.5
	Fikrim Yok	9	5.6
	Katılıyorum	28	17.5
	Kesinlikle Katılıyorum	38	23.8
	TOPLAM	160	100

Çizelge 4.23 incelendiğinde; ankete katılanların % 20.6'sı kesinlikle katılmıyorum, % 32.5'i katılmıyorum, % 5.6'sı fikrim yok, % 17.5'i katılıyorum ve % 23.8'i kesinlikle katılıyorum şeklinde eğitimciler ile ilgili görüşlerini ifade etmişlerdir. Ankete katılanların büyük bir çoğunluğu (% 53.1) avcı kurslarındaki eğitimcilerden memnun olduklarını ifade edilmektedir. Avcılık açısından mevzuatı öğrenmek, yeni bilgiler edinerek kendilerini geliştirmeleri açısından eğitimcilerin faydalı olduklarını düşünmektedirler.

Ankete katılan avcılarının avcı eğitim kurslarındaki öğretmenleri faydalı ve yeterli bulmuyorum yargısına verdikleri cevapların yaş gruplarına, eğitim durumlarına, mesleklerine ve gelir durumlarına göre farklılık gösterip göstermediğini incelemek amacıyla yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi sonuçlarına göre avcılarının avcı eğitim kurslarındaki öğretmenleri faydalı ve yeterli bulmuyorum yargısına verdikleri cevapların yaş gruplarına göre ($p=0,160$; $p>0,05$ olduğundan) farklılık göstermediği; eğitim durumlarına göre ($p=0,042$; $p<0,05$ olduğundan), meslek gruplarına göre ($p=0,015$; $p<0,05$ olduğundan) ve son olarak gelir gruplarına göre ($p=0,047$; $p<0,05$ olduğundan) **anlamlı bir farklılık gösterdiği** anlaşılmıştır. Bu sonuçlar avcılarının avcı eğitim kurslarındaki öğretmenler hakkındaki düşüncelerinin oluşmasında eğitim, meslek ve aylık gelir değişkenlerinin etkili olduğunu göstermektedir.

4.3.10. Av Hayvanlarının Korunmasıyla İlgili Sosyal Faaliyetler

Ankete katılanların “Av hayvanlarının korunması için sosyal faaliyetlerde bulunurum” önermesine verdikleri cevaplar Çizelge 4.24'te ifade edilmektedir.

Çizelge 4.24. Ankete katılanların av hayvanlarının korunmasına yönelik sosyal faaliyetlerle ilgili görüşleri

Yargı	Düşünceler	N	%
Av hayvanlarının korunması için sosyal faaliyetlerde bulunurum	Kesinlikle Katılmıyorum	9	5.6
	Katılmıyorum	6	3.8
	Fikrim Yok	6	3.8
	Katılıyorum	55	34.4
	Kesinlikle Katılıyorum	84	52.5
	TOPLAM	160	100

Çizelge 4.24 incelendiğinde; % 5.6'sı kesinlikle katılmıyorum, % 3.8'i katılmıyorum, % 3.8'i fikrim yok, % 34.4'ü katılıyorum ve % 52.5'i kesinlikle katılıyorum şeklinde av hayvanlarının korunması için yapılan sosyal faaliyetler ile ilgili görüşlerini açıklamışlardır. Ankete katılanların büyük bir çoğunluğu (% 86.9) av hayvanlarının korunması ile ilgili sosyal faaliyetlerde bulduklarını ifade etmişlerdir. Avcılar sosyal faaliyet olarak kış aylarında hayvanların besin ihtiyaçlarını ve barınacakları yerleri sağlamakta, yaralanmış hayvanların tedavisi için veteriner kliniklerine başvurmakta, bilinçsiz ve usulsüz avlanmalara karşı faaliyetlerde bulunmaktadır.

Ankete katılan avcılarının av hayvanlarının korunması için sosyal faaliyetlerde bulunurum yargısına verdikleri cevapların yaş gruplarına, eğitim durumlarına, mesleklerine ve gelir durumlarına göre farklılık gösterip göstermediğini incelemek amacıyla yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi sonuçlarına göre avcılarının av hayvanlarının korunması için sosyal faaliyetlerde bulunurum yargısına verdikleri cevapların yaş gruplarına göre ($p=0,654$; $p>0,05$ olduğundan), eğitim durumlarına göre ($p=0,388$; $p>0,05$ olduğundan), meslek gruplarına göre ($p=0,796$; $p>0,05$ olduğundan) ve son olarak gelir gruplarına göre ($p=0,750$; $p>0,05$ olduğundan) anlamlı bir farklılık göstermediği anlaşılmıştır. Avcıların av hayvanlarının korunması için sosyal faaliyetlere katılma konusundaki düşüncelerinin yaşlarına, eğitim durumlarına, mesleklerine ve aylık gelir durumlarına göre farklılık göstermediği görülmektedir.

4.3.11. Avcı Derneklerinin Hizmet Düzeyi

Ankete katılanların “Avcı derneklerinin hizmetlerinden memnun değilim” önermesine verdikleri cevaplar Çizelge 4.25'de görülmektedir.

Çizelge 4.25. Ankete katılanların avcı derneklerinin hizmet düzeyi ile ilgili görüşleri

Yargı	Düşünceler	N	%
Avcı derneklerinin hizmetlerinden memnun değilim	Kesinlikle Katılmıyorum	64	40.0
	Katılmıyorum	56	35.0
	Fikrim Yok	10	6.3
	Katılıyorum	11	6.9
	Kesinlikle Katılıyorum	19	11.9
	TOPLAM	160	100

Çizelge 4.25 incelendiğinde; ankete katılanların % 40'ı kesinlikle katılmıyorum, % 35'i katılmıyorum, % 6.3'ü fikrim yok, % 6.9'u katılıyorum ve % 11.9'u kesinlikle katılıyorum şeklinde avcı derneklerinin yaptığı hizmetlerle ilgili görüşleri yer almaktadır. Ankete katılanların büyük bir çoğunluğu (% 75) avcı derneklerinin verdiği hizmetlerden memnun olduklarını ifade etmektedirler. Avcı dernekleri avcılar için birlikte vakit geçirebildikleri, deneyimlerini ve anılarını paylaşarak tecrübe kazandıkları, yeni dostlar edinebildikleri ortak alanlar olmuştur.

Ankete katılan avcılarının avcı derneklerinin hizmetlerinden memnun değilim yargısına verdikleri cevapların yaş gruplarına, eğitim durumlarına, mesleklerine ve gelir durumlarına göre farklılık gösterip göstermediğini incelemek amacıyla yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi sonuçlarına göre avcılarının avcı derneklerinin hizmetlerinden memnun değilim yargısına verdikleri cevapların yaş gruplarına göre ($p=0,438$; $p>0,05$ olduğundan), eğitim durumlarına göre ($p=0,365$; $p>0,05$ olduğundan), meslek gruplarına göre ($p=0,153$; $p>0,05$ olduğundan) ve son olarak gelir gruplarına göre ($p=0,584$; $p>0,05$ olduğundan) anlamlı bir farklılık göstermediği anlaşılmıştır. Avcıların avcı derneklerinin hizmetlerinden memnuniyet düzeylerinin yaşlarına, eğitim durumlarına, mesleklerine ve aylık gelir durumlarına göre farklılık göstermediği görülmektedir.

4.3.12. Avlanma Kotalarına Yönelik Bulgular

Ankete katılanların av sezonunda bir av için avlanma kotaları azdır önermesine verdikleri cevaplar Çizelge 4.26'da yer almaktadır.

Çizelge 4.26. Ankete katılanların avlanma kotalarına ilişkin görüşleri

Yargı	Düşünceler	N	%
Av sezonunda bir av için avlanma kotaları azdır	Kesinlikle Katılmıyorum	31	19.4
	Katılmıyorum	25	15.6
	Fikrim Yok	12	7.5
	Katılıyorum	44	27.5
	Kesinlikle Katılıyorum	48	30.0
	TOPLAM	160	100

Çizelge 4.26 incelendiğinde; ankete katılanların % 19.4’ü kesinlikle katılmıyorum, % 15.6’sı katılmıyorum, % 7.5’i fikrim yok, % 27.5’i katılıyorum ve % 30’u kesinlikle katılıyorum şeklinde avlanma kotalarına ilişkin görüşlerini ifade etmişlerdir. Ankete katılanların %57,5’i bir av sezonu içerisinde avlanma kotalarını yeterli bulmazken, % 35’inin bu kotaları yeterli bulmaktadır. Buradan da anlaşılacağı üzere avcıların daha fazla avlanmayı arzu ettikleri ortaya çıkmıştır.

Ankete katılan avcılarının avlanma kotalarına ilişkin düşüncelerinin yaş gruplarına, eğitim durumlarına, mesleklerine ve gelir durumlarına göre farklılık gösterip göstermediğini incelemek amacıyla yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi sonuçlarına göre avcılarının avlanma kotalarına ilişkin düşüncelerinin yaş gruplarına göre ($p=0,061$; $p>0,05$ olduğundan) anlamlı bir farklılık göstermediği, eğitim durumlarına göre ise ($p=0,031$; $p<0,05$ olduğundan) **anlamlı bir farklılık gösterdiği** ve meslek gruplarına göre ($p=0,738$; $p>0,05$ olduğundan) anlamlı farklılık göstermediği ve son olarak gelir gruplarına göre ($p=0,026$; $p<0,05$ olduğundan) **anlamlı bir farklılık gösterdiği** anlaşılmıştır. Bu sonuçlar avcılarının avlanma kotalarına ilişkin düşünceleri eğitim durumlarına ve gelir gruplarına göre farklılık gösterdiğini ifade etmektedir.

4.3.13. Avlanmanın Yasak Olduğu Bölgelere Yönelik Bulgular

Ankete katılanların “Kahramanmaraş’ta avlanmanın yasak olduğu bölgeleri biliyorum” önermesine verdikleri cevaplar Çizelge 4.27’de görülmektedir.

Çizelge 4.27. Ankete katılanların avlanmanın yasak olduğu bölgelere ilişkin görüşleri

Yargı	Düşünceler	N	%
Kahramanmaraş'ta avlanmanın yasak olduğu bölgeleri biliyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	7	4.4
	Katılmıyorum	6	3.8
	Fikrim Yok	10	6.3
	Katılıyorum	53	33.1
	Kesinlikle Katılıyorum	84	52.5
	TOPLAM		160

Çizelge 4.27 incelendiğinde; ankete katılanların %4.4'ü kesinlikle katılmıyorum, % 3.8'i katılmıyorum, % 6.3'ü fikrim yok, % 33.1'i katılıyorum ve % 52.5'i kesinlikle katılıyorum şeklinde avlanmanın yasak olduğu bölgelerle ilgili görüşlerini ifade etmişlerdir. Ankete katılanların büyük bir çoğunluğu (% 85.6) avlanmanın yasak olduğu bölgeleri bildikleri tespit edilmiştir. Bu durum Kahramanmaraş'ta ankete katılan avcılarının avlandıkları bölgeleri tanıdıklarını ve av için izin verilen yerleri bildiklerini göstermektedir.

Ankete katılan avcılarının Kahramanmaraş'ta avlanmanın yasak olduğu bölgeleri biliyorum şeklindeki önermeye verdikleri cevapların yaş gruplarına, eğitim durumlarına, mesleklerine ve gelir durumlarına göre farklılık gösterip göstermediğini incelemek amacıyla yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi sonuçlarına göre Kahramanmaraş'ta avlanmanın yasak olduğu bölgeleri biliyorum şeklindeki önermeye verdikleri cevapların yaş gruplarına göre ($p=0,583$; $p>0,05$ olduğundan) farklılık göstermediği; eğitim durumlarına göre ($p=0,005$; $p<0,05$ olduğundan) **anlamli bir farklılık gösterdiği**; meslek gruplarına göre ($p=0,764$; $p>0,05$ olduğundan) ve son olarak gelir gruplarına göre ($p=0,401$; $p>0,05$ olduğundan) anlamli bir farklılık göstermediği anlaşılmıştır. Bu sonuçlar avcılarının Kahramanmaraş'taki yasak avlanma bölgelerini bilmelerinin eğitim durumlarına göre farklılık gösterdiğini ifade etmektedir.

4.3.14. Av Hayvanları Yeterlilik Seviyesi

Ankete katılanların “Bulduğumuz yörede av hayvanları yeterli sayıda vardır” önermesine verdikleri cevaplar Çizelge 4.28'de görülmektedir.

Çizelge 4.28. Ankete katılanların av hayvanlarının yeterliliği ile ilgili görüşleri

Yargı	Düşünceler	N	%
Bulduğumuz yörede av hayvanları yeterli sayıda vardır	Kesinlikle Katılmıyorum	60	37.5
	Katılmıyorum	55	34.4
	Fikrim Yok	14	8.8
	Katılıyorum	20	12.5
	Kesinlikle Katılıyorum	11	6.9
	TOPLAM	160	100

Çizelge 4.28 incelendiğinde; ankete katılanların % 37.5'i kesinlikle katılmıyorum, % 34.4'ü katılmıyorum, % 8.8'i fikrim yok, % 12.5'i katılıyorum ve % 6.9'u kesinlikle katılıyorum şeklinde av hayvanlarının yeterliliği ile ilgili görüşlerini belirtmişlerdir. Ankete katılanların % 71.9'u av hayvanlarının yeterli düzeyde olmadığını ifade etmişlerdir. Aydın (2015), İstanbul'da yaptığı çalışmada, ankete katılanların yaban hayatı varlığını yeterli düzeyde bulmadığını (%71) ifade etmiştir. Nitekim Kahramanmaraş'ta yaşayan avcılar da düşüncesi aynı yönde olmaktadır. Avcılar avlanmaya grup olarak gitmeyi tercih etmektedirler. Bu nedenle avcılar av alanındaki hayvanlar için rekabet etmektedir. Bunun bir sonucu olarak da av hayvanları sayısı yetersiz bulunmaktadır.

Ankete katılan avcılarının av hayvanlarının yeterliliğiyle ilgili düşüncelerinin yaş gruplarına, eğitim durumlarına, mesleklerine ve gelir durumlarına göre farklılık gösterip göstermediğini incelemek amacıyla yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi sonuçlarına göre avcılarının av hayvanlarının yeterliliğiyle ilgili düşüncelerinin yaş gruplarına göre ($p=0,042$; $p<0,05$ olduğundan) ve eğitim durumlarına göre ($p=0,030$; $p>0,05$ olduğundan) **anlamli bir farklılık gösterdiği**; meslek gruplarına göre ($p=0,517$; $p>0,05$ olduğundan) ve son olarak gelir gruplarına göre ($p=0,316$; $p>0,05$ olduğundan) anlamli bir farklılık göstermediği anlaşılmıştır. Bu sonuçlar avcılarının av hayvanlarının yeterliliğiyle yaş gruplarına ve eğitim durumlarına göre farklılık gösterdiğini ifade etmektedir.

4.3.15. Av Hayvanları Sayısındaki Artış

Ankete katılanların "Geçmişe oranla av hayvanları sayısı artmıştır" önermesine verdikleri cevaplar Çizelge 4.29'da yer almaktadır.

Çizelge 4.29. Ankete katılanların Av hayvanları sayısındaki artışlar ile ilgili görüşleri

Yargı	Düşünceler	N	%
Geçmişe oranla av hayvanları sayısı artmıştır	Kesinlikle Katılmıyorum	80	50.0
	Katılmıyorum	42	26.3
	Fikrim Yok	19	11.9
	Katılıyorum	11	6.9
	Kesinlikle Katılıyorum	8	5.0
	TOPLAM	160	100

Çizelge 4.29 incelendiğinde; ankete katılanların % 50'si kesinlikle katılmıyorum, % 26.3'ü katılmıyorum, % 11.9'u fikrim yok, % 6.9'u katılıyorum ve % 5'i kesinlikle katılıyorum şeklinde geçmişe oranla av hayvanları sayısındaki artış ile ilgili görüşlerini belirtmişlerdir. Ankete katılanların büyük bir çoğunluğu (% 76.3) geçmişe oranla av hayvanların sayısında artış olmadığını ifade etmektedirler.

1986 yılında Kahramanmaraş'ta bulunan Başkonuş Yaylasına 2 adet kızıl geyik getirilmiştir. Bu geyiklerin üremeleri sonucunda 2000 yılında 72 adet kızıl geyik elde edilmiştir. Günümüzde ise Doğa Koruma ve Milli Parklar Kahramanmaraş Şube Müdürlüğü tarafından doğaya bırakılan kızıl geyiklerin sayısı 500 civarına ulaşmıştır (URL 6).

DKMP'nin Kapıçam Kınalı Keklik Üretim Merkezi'nde 2001 yılında Kapıçam Tabiat Parkı içerisinde üretilen keklikler bugüne kadar binlerce sayıya ulaşmış ve Türkiye'nin farklı bölgelerinde doğaya bırakılmıştır. Üretim istasyonunda yılda on bine yakın kınalı keklik üretilirken, 2018 yılında üretim kapasitesi 12 bine çıkartılmıştır (URL 7). Buna rağmen avcılara göre av hayvanı seviyesi yeterli düzeye ulaşamamıştır.

Ankete katılan avcılarının geçmişe oranla av hayvanları sayısı artmıştır şeklindeki önermeye verdikleri yanıtların yaş gruplarına, eğitim durumlarına, mesleklerine ve gelir durumlarına göre farklılık gösterip göstermediğini incelemek amacıyla yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi sonuçlarına göre avcılarının geçmişe oranla av hayvanları sayısı artmıştır şeklindeki önermeye verdikleri yanıtların yaş gruplarına göre ($p=0,433$; $p>0,05$ olduğundan) ve eğitim durumlarına göre ($p=0,340$; $p>0,05$ olduğundan) anlamlı bir farklılık göstermediği; fakat meslek gruplarına göre ($p=0,023$; $p<0,05$ olduğundan) **anlamlı farklılık gösterdiği** ve

son olarak gelir gruplarına göre ise ($p=0,083$; $p>0,05$ olduğundan) anlamlı bir farklılık göstermediği anlaşılmıştır. Avcıların geçmişe göre av hayvanlarının sayısında artış olduğuyla ilgili düşüncelerinin sadece mesleklerine göre farklılık gösterdiği görülmektedir.

4.3.16. Avcıların Devlet Kurumları ile İrtibat Düzeyi

Ankete katılanların “Avcılıkla ilgili devlet kurumları ile rahatlıkla irtibat kurabiliyorum” önermesine verdikleri cevaplar Çizelge 4.30’da görülmektedir.

Çizelge 4.30. Ankete katılanların avcılıkla ilgili devlet kurumları ile irtibat düzeyine ilişkin görüşleri

Yargı	Düşünceler	N	%
Avcılıkla ilgili devlet kurumları ile rahatlıkla irtibat kurabiliyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	46	28.8
	Katılmıyorum	30	18.8
	Fikrim Yok	20	12.5
	Katılıyorum	37	23.1
	Kesinlikle Katılıyorum	27	16.9
	TOPLAM		160

Çizelge 4.30 incelendiğinde; ankete katılanların % 28.8’i kesinlikle katılmıyorum, % 18.8’i katılmıyorum, % 12.5’i fikrim yok, % 23.1’i katılıyorum ve % 16.9’u kesinlikle katılıyorum şeklinde avcılıkla ilgili devlet kurumları ile irtibat düzeylerini belirtmişlerdir. Ankete katılanların % 47.6’sı avcılıkla ilgili devlet kurumları ile sağlıklı bir şekilde irtibat kuramadıklarını ifade etmişlerdir. Devlet kurumlarının avcı dernekleri veya avcılarla ilgili faaliyetlerinin yeterli ölçüde olmayışı ve avcıların da devlet kurumlarının ilişkilerini resmi bulmaları etken olmuştur.

Ankete katılan avcıların avcılıkla ilgili devlet kurumları ile rahatlıkla irtibat kurabiliyorum şeklindeki önermeye verdikleri yanıtların yaş gruplarına, eğitim durumlarına, mesleklerine ve gelir durumlarına göre farklılık gösterip göstermediğini incelemek amacıyla yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi sonuçlarına göre avcıların avcılıkla ilgili devlet kurumları ile rahatlıkla irtibat kurabiliyorum şeklindeki önermeye verdikleri yanıtların yaş gruplarına göre ($p=0,567$; $p>0,05$ olduğundan), eğitim durumlarına göre ($p=0,543$; $p>0,05$ olduğundan), meslek gruplarına göre ($p=0,470$; $p>0,05$ olduğundan) ve son olarak gelir gruplarına göre ($p=0,830$; $p>0,05$ olduğundan) anlamlı bir farklılık göstermediği olmadığı anlaşılmıştır. Bu

sonuçlar avcılarının avcılıkla ilgili devlet kurumlarıyla irtibat kurabilmeyle ilgili düşüncelerinin yaş, eğitim, meslek ve aylık gelir değişkenlerinden bağımsız geliştiğini ifade etmektedir.

4.3.17. Av Denetimi Sıklığına İlişkin Düşünceler

Ankete katılanların “Av denetimi sıklığı fazladır” önermesine verdikleri cevaplar Çizelge 4.31’de görölmektedir.

Çizelge 4.31. Ankete katılanların av denetimi sıklığı ile ilgili görüşleri

Yargı	Düşünceler	N	%
Av denetimi sıklığı fazladır	Kesinlikle Katılmıyorum	61	38.1
	Katılmıyorum	31	19.4
	Fikrim Yok	17	10.6
	Katılıyorum	35	21.9
	Kesinlikle Katılıyorum	16	10.0
	TOPLAM	160	100

Çizelge 4.31 incelendiğinde; ankete katılanların % 38.1’i kesinlikle katılmıyorum, % 19.4’ü katılmıyorum, % 10.6’sı fikrim yok, % 21.9’u katılıyorum ve % 10’u kesinlikle katılıyorum şeklinde av denetimi sıklığı ile ilgili görüşlerini ifade etmişlerdir. Ankete katılanların % 57.5’i yeterli düzeyde av denetimi sıklığı yapılmadığını ifade etmişlerdir.

Ankete katılan avcılarının av denetimi sıklığı fazladır şeklindeki önermeye verdikleri yanıtların yaş gruplarına, eğitim durumlarına, mesleklerine ve gelir durumlarına göre farklılık gösterip göstermediğini incelemek amacıyla yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi sonuçlarına göre av denetimi sıklığı fazladır şeklindeki önermeye verdikleri yanıtların yaş gruplarına göre ($p=0,727$; $p>0,05$ olduğundan), eğitim durumlarına göre ($p=0,316$; $p>0,05$ olduğundan) ve meslek gruplarına göre ($p=0,195$; $p>0,05$ olduğundan) anlamlı farklılık göstermediği; ancak gelir gruplarına göre ise ($p=0,030$; $p<0,05$ olduğundan) **anlamlı bir farklılık gösterdiği** anlaşılmıştır. Avcıların av denetimi sıklığıyla ilgili düşüncelerinin sadece gelir gruplarına göre farklılık gösterdiği görölmektedir.

4.3.18. Şehir Dışı Avlanma Süreleri

Ankete katılanların “il dışına avlanmaya yılda toplamda 10 gün civarı giderim” önermesine verdikleri yanıtlar Çizelge 4.32’de yer almaktadır.

Çizelge 4.32. Ankete katılanların şehir dışı avlanma sürelerine ilişkin görüşleri

Yargı	Düşünceler	N	%
İl dışına avlanmaya yılda toplamda 10 gün civarı giderim	Kesinlikle Katılmıyorum	17	10.6
	Katılmıyorum	24	15.0
	Fikrim Yok	16	10.0
	Katılıyorum	52	32.5
	Kesinlikle Katılıyorum	51	31.9
	TOPLAM		160

Çizelge 4.32 incelendiğinde; ankete katılanların % 10.6’sı kesinlikle katılmıyorum, % 15’i katılmıyorum, % 10’u fikrim yok, % 32.5’i katılıyorum ve % 31.9’u kesinlikle katılıyorum şeklinde bir yıl içerisinde şehir dışında 10 günden fazla avlanma ile ilgili görüşlerini belirtmişlerdir. Ankete katılanların %64.4’ü şehir dışında 10 günden fazla avlandıklarını ifade etmişlerdir.

Ankete katılan avcılarının il dışına avlanmaya yılda toplamda 10 gün civarı giderim şeklindeki önermeye verdikleri yanıtların yaş gruplarına, eğitim durumlarına, mesleklerine ve gelir durumlarına göre farklılık gösterip göstermediğini incelemek amacıyla yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi sonuçlarına göre avcılarının il dışına avlanmaya yılda toplamda 10 gün civarı giderim şeklindeki önermeye verdikleri yanıtların önermeye verdikleri yanıtların yaş gruplarına göre ($p=0,135$; $p>0,05$ olduğundan), eğitim durumlarına göre ($p=0,646$; $p>0,05$ olduğundan), meslek gruplarına göre ($p=0,068$; $p>0,05$ olduğundan) ve son olarak gelir gruplarına göre ($p=0,060$; $p>0,05$ olduğundan) anlamlı bir farklılık göstermediği anlaşılmıştır. Bu sonuçlar avcılarının il dışına avlanmaya 10 gün civarı gitmelerinin yaş, eğitim, meslek ve aylık gelir değişkenlerinden bağımsız geliştiğini ifade etmektedir.

4.3.19. Tüfek Dışı Avlanma Teknikleri

Ankete katılanların “Tüfek dışında avlanma teknikleri de kullanıyorum” (ağ, kapan vs) önermesine verdikleri cevaplar Çizelge 4.33’de görülmektedir.

Çizelge 4.33. Ankete katılanların tüfek dışında avlanma teknikleri ile ilgili görüşleri

Yargı	Düşünceler	N	%
Tüfek dışında avlanma teknikleri de kullanıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	106	66.3
	Katılmıyorum	37	23.1
	Fikrim Yok	7	4.4
	Katılıyorum	4	2.5
	Kesinlikle Katılıyorum	6	3.8
	TOPLAM	160	100

Çizelge 4.33 incelendiğinde; ankete katılanların % 66.3'ü kesinlikle katılmıyorum, % 23.1'i katılmıyorum, % 4.4'ü fikrim yok, % 2.5'i katılıyorum ve % 3.8'i kesinlikle katılıyorum şeklinde tüfek dışı avlanma ile ilgili görüşlerini ifade etmişlerdir. Ankete katılanların % 89.4'ü tüfek dışında avlanma tekniği kullanmadıklarını ifade etmişlerdir. 4915 sayılı Kanunun 6. maddesinin ikinci fıkrası kapsamında avlanmada kullanılması ve avlaklarda bulundurulması yasak olan araç ve gereçler ile özellikleri belirtilmiştir. Bu kapsamda havalı tüfek, tabanca, canlı mühre ve çığırkanlar, gece atışları için kullanılan hedefi gösteren veya hedefi büyüten nişan alma aletleri, her türlü zehirler, avda kullanılan teyp, teyp kaseti ve CD'ler, tuzaklar, kapanlar, 6 volttan yüksek ışık kaynakları vb. alet ve malzemeler yasaklanmıştır (Anonim, 2008).

Ankete katılan avcılarının tüfek dışında avlanma teknikleri de kullanıyorum şeklindeki önermeye verdikleri yanıtların yaş gruplarına, eğitim durumlarına, mesleklerine ve gelir durumlarına göre farklılık gösterip göstermediğini incelemek amacıyla yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi sonuçlarına göre avcılarının tüfek dışında avlanma teknikleri de kullanıyorum şeklindeki önermeye verdikleri yanıtların şeklindeki önermeye verdikleri yanıtların önermeye verdikleri yanıtların yaş gruplarına göre ($p=0,060$; $p>0,05$ olduğundan), eğitim durumlarına göre ($p=0,151$; $p>0,05$ olduğundan), meslek gruplarına göre ($p=0,053$; $p>0,05$ olduğundan) ve son olarak gelir gruplarına göre ($p=0,707$; $p>0,05$ olduğundan) anlamlı bir farklılık göstermediği anlaşılmıştır. Avcıların tüfek dışında avlanma teknikleri kullanmalarının yaş, eğitim, meslek ve aylık gelir değişkenlerinden bağımsız geliştiğini ifade etmektedir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Kahramanmaraş'ta avcı profilinin belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir. Ankete katılanların % 57.5'nin 35-49 yaş grubunda olduğu tespit edilmiştir. Ankete katılan avcılarının yaşı 23-77 yaşları arasında değişmektedir. Avcıların yaş ortalamasının 45 olduğu tespit edilmiştir. Kahramanmaraş'ta orta yaş gruplarında yer alan avcılarının, avcılıkla ilgili faaliyetlerde bulunmadıkları ortaya çıkmaktadır. Avcılık sabır gerektiren ve vakit ayrılması gereken bir aktivite olduğu için emeklilere daha fazla hitap etmektedir.

Avcıların eğitim düzeyinin yüksek olması verilen avcılık eğitimlerinin de başarısını etkilemektedir. Bu kapsamda, ankete katılan avcılarının % 61.2'sinin lise veya üniversite mezunu olduğu belirlenmiştir. Yapılan çalışmada, Kahramanmaraş ilinde yaşayan avcılarının eğitim düzeylerinin yüksek olduğu ortaya çıkmaktadır. Bu durum, ankete katılanların kursları faydalı bulmalarında etkin bir rol oynamıştır.

Kahramanmaraş'ta yapılan çalışmada ankete katılanların % 84.4'ü eğitim kurslarını faydalı bulduklarını ifade etmişlerdir. Avcılık eğitimlerinin avcılarının doğaya bakış açısına çok önemli katkılarda bulunduğu, av ve yaban hayatının tanınmasına katkı sağladığı ve sürdürülebilir bir av yaban hayatı yönetimi için gerekli olduğu tüm avcılarının ortak görüşü olarak tespit edilmiştir. Bu nedenle avcılık eğitimlerinin çeşitli zaman periyotlarında tekrarlanması, avcılara zorunlu eğitimlerin yanında seminerler verilmesi bu sürecin ilerlemesi ve gelişmesine büyük fayda sağlayacaktır.

Ankete katılanların meslekleri değerlendirildiğinde; % 22.5'inin emekli, % 19.4'ünün işçi, % 15.6'sının esnaf, % 10.6'sını serbest meslek, % 10'unun çiftçi, % 8.8'inin memur, % 7.5'inin mühendis ve % 5.6'sının öğretmen olduğu tespit edilmiştir. Genel olarak Kahramanmaraş'ta emeklilerin avcılık faaliyetlerinde buldukları anlaşılmaktadır.

Çalışmada, ankete katılanların % 51.2'si 1.000-2.500 TL arasında gelire sahiptir. Bu durum avcılarının gelir düzeylerinin düşük olduğunu göstermektedir. Avcıların gelir düzeyi değerlendirildiğinde; avcılarının yaklaşık olarak asgari ücret düzeyinde gelire sahip oldukları anlaşılmaktadır. Ailedeki bireylerin avcılık geçmişi incelendiğinde; ankete katılanların % 22.5'i babalarının avcılıkla uğraştıklarını ifade etmişlerdir. Bunun sebebi ise Türklerin ataerkil bir toplum yapısına sahip olmasıdır. Erkek çocukların gelişiminde baba figürünün etkili olmasından dolayı babası avcı olan çocukların da avcılığa ilgi duyduğu görülmektedir.

Avcıların avlanmayı tercih ettiği türlerin başında % 90.0 ile keklik gelmektedir. Bunu sırasıyla % 81.2 ile bildircin, % 71.2 ile yaban tavşanı, % 60.6 ile ördek, % 30.0 ile yaban domuzu, % 9.4 ile çakal ve % 7.5 ile sülün takip etmektedir. Ayrıca anket formunda geyik, ceylan, sincap, sansar, kurt, porsuk, sırtlan ve mezeldek seçenekleri olmasına rağmen, bu türler avcılar tarafından işaretlenmemiştir. Keklik türünün yoğun olarak avlanmasının sebepleri lezzetli olması ve şehirde keklik üretim istasyonunun varlığı olarak sıralanabilir.

Anket sonuçlarından denetim çalışmalarının artırılması gerektiği ortaya çıkmıştır. Ankete katılanların % 57.5'i yeterli düzeyde av denetimi yapılmadığını ifade etmişlerdir. Kaçak avcılığın engellenememesi bölgede yapılan denetlemelerin eksikliğine işaret etmektedir. Yeterli personel ve ihtiyaç duyulan ekipmanların sağlanmasıyla denetimlerdeki eksikliklerin giderilmesi gerekmektedir. Kaçak avcılığa ve gece avcılığına karşı bölgenin hakim tepelerine gözetleme kuleleri kurulması verimli olacaktır.

Yaban hayatı ve insan çatışmasını önlemede önemli bir etken olan av ve orman suçlarına verilen cezaları yeterli bulan avcılar, kurallara uygun davranmaktadır. Ayrıca bu avcılar gerekli olan evraklara sahiptir ve gerekli olan izinleri almaktadır. Av ve orman suçlarına verilen cezaları fazla bulan avcılar ise herhangi bir sebepten dolayı ceza almış kişiler olduğu belirlenmiştir.

Ankete katılan anket katılanların % 86.9'u kaçak avlanmaları ihbar edeceklerini ifade etmektedirler. Ankete katılanların çoğunluğunun kaçak avlanma konusunda hassasiyete sahip oldukları anlaşılmaktadır. Bu kapsamda yapılan kaçak avlanmaların yaban hayatı ve ekonomi için neden olabileceği olumsuzluklar topluma aktarılmalı ve toplum kaçak avlanma konusunda bilgilendirilmelidir.

Ankete katılanların % 58.2'si usulsüz avlanma cezalarının yüksek olmadığını düşünürken, % 37.5'i bu cezaların yüksek olduğu hakkında görüş bildirmişlerdir. Bu durum ankete katılan avcılarının verilen cezaları yeterli bulmadıklarını ve cezaların caydırıcılığının artırılması gerektiğini düşündüklerini göstermektedir. Bu noktada insanların usulsüz avlanmasına sebep olan faktörler ortadan kaldırılmalı ve cezalar caydırıcı hale getirilmelidir. Ayrıca reklam, broşür, afiş, seminer, konferans, toplantı vb. uygulamalarla avcılarının bilinç düzeyleri artırılmalıdır.

Görülmektedir ki; Kahramanmaraş'ta bulunan avcılar usulsüz avlanma ve kaçak avcılık konusunda oldukça hassas davranmaktadırlar. Bu durum Kahramanmaraş'ta bulunan avcılarının bilinç düzeylerinin önemli oranda yüksek olduğunu göstermektedir.

Ankete katılanların büyük bir çoğunluğunun (% 85.6) avlanmanın yasak olduğu bölgeleri bildikleri tespit edilmiştir. Bu durum Kahramanmaraş'ta ankete katılan avcılarının avlandıkları bölgeleri tanıdıklarını ve av için izin verilen yerleri bildiklerini göstermektedir. Ayrıca avcılarla birebir yapılan görüşmelerde akıllı telefonlarından indirdikleri avcı izleme programları ile konumlarını ve buldukları yerin hangi avlak içerisinde yer aldığını görebildiklerini belirtmişlerdir. Buradan yola çıkarak bütün sektörlerde olduğu gibi avcılık sektöründe de teknolojik gelişmelerin insanlar tarafından yakından takip edildiği anlaşılmaktadır. Buna rağmen, Kahramanmaraş'ta avlanan avcılarının % 55.7'sinin AVBİS sistemini olumsuz yönde değerlendirmişlerdir. Bu sistemde avcılar ava gitmeden bir gün önce av faaliyetlerinde bulunacakları alan için izin almak durumunda kalmaktadırlar. Ayrıca avlanacakları alanda kota doluyorsa burada avlanma faaliyetleri yapamamaktadırlar. Yani avcılar anlık planlama faaliyetleri yapamamaktadırlar. Bu durum da avcılarını belirli noktalarda kısıtlamaktadır. Bu nedenlerden dolayı avcılar AVBİS sistemini olumlu yönde değerlendirmemektedir.

Tüm gelir gruplarındaki avcılarının pul, ruhsat ve izinlerini pahalı bulması ve bürokratik işlemlerin yoğunluğundan şikâyetçi olmaları bu konunun oldukça önemli bir sorun olduğunu göstermektedir. Bunun yanında avcılarla ilgili kurum ve kuruluşların ilişkilerinin yeteri kadar iyi olmamasından ve avcılık eğitim kurslarının yetersizliğinden kaynaklanan sorunlar da avcılar tarafından dile getirilmiştir. Çalışmada, ankete katılanların % 47.6'sı avcılıkla ilgili devlet kurumları ile sağlıklı bir şekilde irtibat kuramadıklarını ifade etmişlerdir. Ankete katılanların büyük bir çoğunluğu (% 53.1) avcı kurslarındaki eğiticilerden dolayısıyla da avcı kurslarından memnun olmadıklarını dile getirmişlerdir.

Tam anlamıyla envanteri yapılmadan çok sayıda hayvan türü zaman içinde yok olmaktadır. Envanter çalışmalarının yapılmamış olmasının yanında, bu kaynaklardan yararlanan avcılarının da profilinin belirlenememiş olması, kaynakların geri dönüşü olmayan bir şekilde zarar görmesine neden olmaktadır. Bu eksik bilgiler tamamlanmadan yapılan planlamalar ile uygulanabilirlikten uzak olarak yapılan çalışmalar özellikle av ve yaban hayatını olumsuz yönde etkilemektedir. Bu çalışmada, ankete katılanların % 71.9'u av hayvanlarının yeterli düzeyde olmadığını ifade etmişlerdir. Ankete katılanların büyük bir çoğunluğu (% 76.3) geçmişe oranla av hayvanları sayısında artış olmadığını ifade etmektedirler. Ancak gerçekte durum bunun tam tersidir. DKMP, 2018 verileri incelendiğinde; hem avcı sayısının hem de av hayvanı sayısının yıllar itibarıyla arttığı görülmektedir. Sonuç olarak avcılar avcı sayısında

yaşanan artışını görmezden gelerek, av hayvanları sayısında azalma olduğu yönünde görüş belirtmektedir.

Avlanma süresi ve sıklığının artması avcılarının tecrübelerini ve bilinçlenme düzeylerini de artırabilecektir (Ardahan ve Turgut, 2013). Dolayısıyla bu artışlar kurallara aykırı avlanma davranışlarının da sona ermesine olumlu katkıda bulunabilecektir (Şafak ve Başar, 2014). Kahramanmaraş'ta bir sezon içerisinde avcılarının % 4.4'ü 10 günden az, % 27.5'i 10-20 gün arasında, %2 8.7'si 21-30 gün arasında, % 16.2'si 31-40 gün arasında, % 8.8'i 41-50 gün arasında ve % 14.4'ü 50 günden fazla avlanmaktadırlar. Kahramanmaraş ilinde yaşayan avcılarının en fazla 21-30 gün arasında avlandıkları tespit edilmiştir. Bu kapsamda, ankete katılan avcılarının orta düzeyde tecrübeye sahip oldukları anlaşılmaktadır. Ayrıca, Kahramanmaraş'ta yaşayan avcılarının % 28.1'i 1-5 yıllık süreler arasında vizelerini yeniledikleri ifade edilmektedir. Bu durum da ankete katılan avcılarının avcılık deneyimlerinin az olduğunu göstermektedir.

Avlanma etkinliği, avlanma belgesi alımından avlak alanına varıncaya dek avcılarının çok çeşitli harcamalarda bulunmasını gerektirmektedir. Bu çalışmada, avcılar en fazla harcamayı avlanma harç ücretleri (% 53.8) için yapmaktadırlar. En az harcamanın ise beslenme giderlerine (%5.6) yapılmakta olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca Kahramanmaraş'ta avcılık faaliyeti yapmak için ankete katılanların % 30.6'sı 1.000 ile 1.500 TL arasında bir harcama yaptıkları tespit edilmiştir.

Avcıların avcı derneklerine üye olma nedenlerinden en önemlisi % 31.3 ile sosyal imkanlar olarak ifade edilmiştir. Bunu % 14.4 ile aidat ücreti, % 13.1 ile düşük harç ücreti, % 12.5 ile eş dost tavsiyesi, % 9.4 ile ulaşımın rahat olması ve % 6.3 ile üye sayısının çoğunlukta olması takip etmiştir. Kahramanmaraş'ta yaşayan avcılarının kendilerine sağladıkları sosyal imkanlar sebebiyle avcı derneklerine üye oldukları tespit edilmiştir.

Avcıların organizasyonu, hakları ve dayanışmaları için oldukça önemli olan avcı kulüplerinin araştırma alanındaki avcılar üzerinde önemli bir etkisinin bulunduğu ve avcılarının büyük bir kısmının üye oldukları avcılık kulüplerine tam bir aidiyetle bağlandıkları çalışmalar sırasında belirlenmiştir. Ankete katılan avcılarının büyük bir çoğunluğu (% 75) avcı derneklerinin verdiği hizmetlerden memnun olduklarını ifade etmektedirler. Bu noktadan hareketle avcılarının gelişiminde önemli bir etkiye sahip olan dernekler günümüz şartlarına uygun olan donanımına kavuşturulmalıdır. Bu derneklerin teknolojiden faydalanma olanakları artırılmalıdır. Bu derneklerin sosyal medyayı aktif olarak kullanmaları özendirilerek, kendi

internet sitelerini oluşturmaları sağlanmalıdır. Bylyce dernek yeleri birbirleri ile zorlanmadan iletişime geçebilir. Ayrıca önemli gelişmeler bu internet siteleri aracılığıyla takip edilebilir.

Kahramanmaraş'ta avcılarının % 64.4' Şehir dışında 10 günden fazla avlandıklarını ifade etmişlerdir. Ayrıca, ankete katılanların % 89.4' tüfek dışında avlanma tekniği kullanmadıklarını belirtmişlerdir.

Kahramanmaraş'ta toplam 1.451.715 hektar avlak alanı bulunmaktadır. Ancak envanter çalışmaları hala devam etmektedir. Bu durum AYH kaynaklarının sürdürülebilirliğini olumsuz yönde etkilemektedir. Av hayvanları popülasyonunun yoğun olduğu ve avlanma koşullarının uygun olduğu bölgeler belirlenerek avlakların bu bölgelerde yaygınlaştırılması avcılık faaliyetinin daha güvenli ve kontrollü bir hl almasını sağlayacaktır. Ayrıca, nesli tehlike altında olan türler belirlenerek, bu türlerin avlanmalarını engelleyecek bir koruma sistemi geliştirilmelidir. Bu noktadan hareketle, yaban hayvanlarının azaldığı veya tehdit altında olduğu alanlarda belirli bir süre avcılık yasaklanmalı, suni avlaklarda yetiştirilen yaban hayvanlarının avlanması sağlanmalıdır. Bu amaçla ormanlara av hayvanları salınmalı ve üremesi teşvik edilmelidir. Üreme döneminde sıkı koruma önlemleri alınmalı, bu alanlarda av yasağı uygulanmalıdır.

AYH kaynakları sadece günümüz insanları tarafından faydalanılan ve etkilenilen bir olgu olmaktan çıkarılarak gelecek nesillere aktarılacak bir miras olarak dşnlmelidir. Bu çerçevede sınırsız ve kontrolsüz avlanma isteğini ortadan kaldırıci tedbirler alınmalıdır. Avcılar, doğa fotoğrafçılığı, doğa yürüyüşleri, kamplık vb. alternatif etkinliklere yönlendirilmeye çalışılmalıdır.

Avcılık etkinliğini sürdürülebilirlik, rasyonellik ve faydalılık ilkeleri doğrultusunda yönetmek, av yaban hayatı kaynaklarını korumak ve geliştirmek, avcılığın ekonomiye katkılarını yerel, bölgesel ve ülke düzeyinde artırmak ve bu katkıyı devamlı kılmak için avcılarının sürdürülebilir av ve yaban hayatı yönetimine katılımları sağlanmalıdır. Bu noktada, ülkemizin avcılıktan elde ettiği gelir miktarlarını yıllar, bölgeler ve Őehirler itibariyle gösteren sağlıklı veriler elde edilmeli ve bu verilere elektronik ortamda kolaylıkla erişim sağlanmalıdır.

AYH yönetiminin geçerli olduğu tüm ülkelerde, avcılar AYH rgtlenmesinde yer almakta ve önemli görevler üstlenmektedir. Söz konusu ülkelerde kaçak ve usulsüz avlanmalar dahil, popülasyonları tehdit eden faktörlerle mücadele çalışmaları ve yaşama ortamlarının düzenlenmesi AYH yönetimi ile avcı örgütlerinin işbirliği ile yürütülmektedir. Öte yandan

avcuların çevreye ve doğal kaynaklara karşı duyarlı kılınmasında etkili olan eğitim ve bilinçlendirme etkinlikleri de yine bu örgütler aracılığıyla sağlanmaktadır. Bu noktadan hareketle, Türkiye’de avcılıkla ilgili her türlü iş ve işlemlerden sorumlu olan DKMP ile avcılar ve diğer kurumlar arasında daha sağlıklı ve etkin bir eşgüdüm sağlanarak etkili bir yönetim sistemi kurulmalıdır.

İnsanoğlunun doğasıyla özdeşleştirilen avcılığın uzun bir süre daha devam edebilmesi avcuların istek ve yönelimlerinin belirlenmesiyle daha planlı ve güvenli avcılığa olanak sağlayacaktır. Avcılığın belirli bir düzen ve plan dahilinde planlanması ekosistemi olumlu yönde etkileyecektir. Bu bağlamda yapılan bu çalışma ile Kahramanmaraş ilinin avcı profili belirlenmeye çalışılmıştır. Bu süreç dahilinde ülkemizdeki farklı bölgelerde bulunan avcuların profillerinin ve eğilimlerin belirlenmesi çalışmalarının devam etmesi gerekmektedir. Sonuç olarak tutku halinde gerçekleştirilen avcılık etkinliğine ait harcamaların milli gelire olumlu katkısı, avcuların av ve yaban hayatına etkisi hiçbir zaman göz ardı edilmemelidir. Ayrıca ülkemizde uzun yıllardır bir değer atfedilmeyen avcılık faaliyetlerinden elde edilecek gelirin gayri safi milli hasılaya olan etkisi belirlenebilmelidir. Böylece, toplumda avcılığın önemsiz gibi algılanması ve boş zaman aktivitesi olarak görülmesi engellenebilir.

Geniş avlak imkanlarına sahip olan Kahramanmaraş’ta avcılık faaliyetlerinin tanıtımı ve reklamı yapılmalıdır. Yurt içinden ve yurt dışından avcuların ve av turizmi meraklılarının bölgeye gelmeleri sağlanmalıdır. Bunun için festivaller, sempozyumlar, kongreler, konferanslar düzenlenerek, şehrin avcılar için cazibe merkezi haline getirilmesi sağlanmalıdır. Böylece Kahramanmaraş’taki bu büyük potansiyelin yörenin ekonomisine olumlu yönde etkileri olacağı gözden uzak tutulmamalıdır.

KAYNAKLAR

- Akkaya, O.B. (2007). Narlı (Kahramanmaraş)-Aşağımülk (Gaziantep) Arasında Kalan Bölgenin Floristik Yönden İncelenmesi. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Kahramanmaraş.
- Akkuzu, E., Ünal, S., Evcin, Ö. (2015). Yükseköğretim Kurumlarında Yaban Hayatı Eğitimi, Önemi Ve Karşılaşılan Sorunlar. Turkish Journal of Forestry, 16(1): 82-85.
- Anonim (2005). Çevre Orman Bakanlığı, 1.Çevre Orman Şurası Kitabı, Şura Kararları 1.Çevre ve Ormancılık Şurası Çalışma Belgesi, 99-103, 7.Bölüm Doğa Koruma, 1. Çevre ve Ormancılık Şurası, Antalya.
- Anonim (1993). “Orman ve Köy İlişkileri Ön Çalışma Gurubu Raporu”1. Ormancılık Şurası, Ankara. Dergisi, Seri B, Cilt 29, Sayı 4, İstanbul)
- Anonim (2008). T.C. Resmî Gazete, 29.05.2008 Sayısı: 26890 Av Dönemi Merkez Av Komisyonu Karar 2008-2009.
- Anonim (2014). T.C. Resmi Gazete, Avcı Eğitimi ve Avcılık Belgesi Verilmesi Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik 15 Mart 2014 sayı: 28942
- Anonim (2017a). Ormancılık ve Su Şurası 7 Şubat, Av ve Yaban Hayatı Çalışma Grubu s.8
- Anonim (2017b). Merkez Av Komisyonu Kararları 2017-2018 Av Dönemi, Resmi Gazete Sayısı: 30073, Tarih: 22.05.2017.
- Ardahan, F. ve Turgut, T. (2013). Rekreatif olarak balıkçılık ve kara avcılığı ile uğraşanların profilleri: bu bireylerin avlanma bilinç düzeylerinin çeşitli demografik değişkenlere göre karşılaştırılması. Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, 10(1), 1550-1566.
- Ay, Z., Bilgin, F., Şafak, İ., Akkaş, M.E. (2005). Ege Bölgesinde Avlanma Kartı Olan Avcıların Profilinin Belirlenmesi, T.C. Çevre ve Orman Bakanlığı Ege Ormancılık Araştırma Müdürlüğü, Teknik Bülten No: 27, Müdürlük Yayın No: .36, İzmir.
- Ayanoğlu, S. (2002). Av Hukuku, İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Ormancılık Hukuku Anabilim Dalı Ders Notu, İstanbul.
- Aydın Z. U. (2015). Avcıların Harcama Eğilimlerinin ve Milli Gelire Katkısının Belirlenmesi (İstanbul Örneği), İstanbul Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Orman Mühendisliği Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.
- Aydın, Z. U., Bekiroğlu, S. (2014). Avcıların harcama eğilimleri (İstanbul ili örneği). 3. Uluslararası Odun Dışı Orman Ürünleri Sempozyumu, 8-10 Mayıs 2014, Kahramanmaraş, s. 17-25.
- Baş, T. (2013). Anket, nasıl hazırlanır, nasıl uygulanır, nasıl değerlendirilir? Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Başkaya, Ş. (2010). Türkiye’de yaban hayatı lisans eğitiminin gelişiminde orman mühendisliğinin yeri ve önemi. III. Ulusal Karadeniz Ormancılık Kongresi, 20- 22 Mayıs 2010, Cilt: I: 37-44.

- Başkaya, Ş., Başkaya, E. (2012). Position and the importance of wildlife undergraduate education on environmental protection in Turkey. *Journal of Environmental Protection and Ecology* 13,(3A) : 2026–2034.
- Bekiroğlu, S., Okan, T. (2007). Avcıların Demografik ve Sosyoekonomik Yapısı: Marmara ve Ege Bölgesi Örneği. *Türk Kültüründe Av Sempozyumu (15-16 Kasım 2006)*, *ActaTurcica Hakemli Çevirimiçi Tematik Türkoloji Dergisi*, Yıl:1, Sayı:1, s.295-308.
- Büyükarıkan, U. (2018). Avcı Ölçeği İle Türkiye’de Avcı Profilinin Analizi. *Turkish Journal of Forestry*, 19(2): s. 163-169.
- Cahoone, L. (2009). Hunting as a moral good. *Environmental Values*, 18(1), 67-89.
- DKMP (2013). *Türkiye’de Av ve Yaban Hayatı*, Ankara.
- DKMP (2014). *Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, Yaban Hayatı Bilgi Sistemi (YABİS) Kullanım Kılavuzu*.
- DKMP (2016). *Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü Av Yönetimi Daire Başkanlığı Kayıtları*, Ankara.
- DKMP (2017). *Biyolojik Çeşitlilik, Eğitim, Tanıtım ve Yenilenebilir Enerji Çalışma Grubu Raporu*.
- DKMP (2018). *Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü Web Sayfası* <http://www.milliparklar.gov.tr/teskilat/> (Erişim Tarihi: 15.11.2018).
- FAO (2015). *Global Forest Resources Assessment, M-14, Rome*.
- Fidan, C., Orhan, C., Yalçın, Ö., Duran, C., Gültaş, N., Çelik, H. (2006). Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi Kara Avcılarının Profilinin Saptanması. T.C. Çevre ve Orman Bakanlığı Teknik Bülten No.:11, GDA Yayın No.:19 Elazığ
- Geray, A. U. (1989). Bazı Orman Köylerinin Sosyo-Ekonomik Özellikleri. İ.Ü. Orman Fakültesi.
- Geray, U. (1998). *Orman Kaynaklarının Yönetimi. Ulusal Çevre Eylem Planı, DPT yayını, Ankara, ISBN:975-19-1917-7*.
- Geray, U. (1999). Av Yaban Hayatı Yönetiminde Yeni Bir Yaklaşım Gereksinimi, *Avgünü Dergisi*, Sayı 31:14.
- Geray, U. (2000). Av ve Yaban Hayatı Yönetiminde İlkeler. Av ve Yaban Hayatı Yönetiminde Yeni Politikalar Toplantısı (Tebliğler), 06–07 Temmuz 2000, Uludağ, Bursa
- Geray, U., ve Akesen, A. (2001). Av ve Yaban Hayatı Kaynaklarının Sürdürülebilir Yönetimi. Orman Bakanlığı Milli Parklar, Av-Yaban Hayatı Genel Müdürlüğü, Eğitim Yayınları, 1, 77-139.
- Geray, U ve Yılmaz, E. (2006). Orman Kaynaklarına İlişkin İşlev Önceliklerinin Belirlenmesi, *Ormancılıkta Sosyo-Ekonomik Sorunlar Kongresi*,26-28 Mayıs 2006, Çankırı.
- Güngör, A. (2008). Kırgızlarda Kartalla Avcılık Geleneği. *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, (51), 319-339.

- Iğircık, M.,Yadigar, S., Bekiroğlu, S., Okan, T., Akkaş, M.E. (2005). Marmara Bölgesi Avcı Profili, T.C. Çevre ve Orman Bakanlığı Ege Ormancılık Araştırma Müdürlüğü, Teknik Bülten No: 29, Müdürlük Yayın No: 38, İzmir.
- KAK (2003). 4915 Sayılı Kara Avcılığı Kanunu, T.C. Resmi Gazete, Sayı:25165.
- Kantarlı, M. (2013). Türkiye’de Av ve Yaban Hayatı Kitabı, Ankara.
- Kantarlı, M. (2015). Ormanlarımızda Yaşayan Büyük Memeli Yaban Hayvanlarının Envanteri ve Ülkemizin Av Turizmi Potansiyeli. 2023’e Doğru 3. Doğa ve Ormancılık Sempozyumu, s.37-62.
- Kaya, G. (2007). Orman Kaynaklarının Ürettiği Pazar Dışı Faydaların Ekonomik Değerinin İşlevsel Kaynak Yönetimine Entegrasyonunu Engelleyen Darboğazlar, Bottlenecks, Solutions, and Priorities in the Context of Functions of Forest Resources, 17-19 October 2007.
- Kayaöz, E. (2014). Sürdürülebilir Avcılık İçin Temel Eğitim. T.C. Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü Yayınları, Ankara.
- Keleş, A.G., (2014). Bartın İli Av ve Yaban Hayatı Potansiyeli ve Avcı Profilinin Belirlenmesi. Bartın Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Orman Mühendisliği Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.
- Küçükosmanoğlu, A., Arslangündoğdu, Z. (2009). Türkiye’de Avcılığın Geleceği, Acta Turcica,vol.1, s. 357-366.
- OGM (2019). Türkiye Orman Varlığı. Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Orman Genel Müdürlüğü,
- Oğurlu İ. (2008). Yaban Hayatı Kaynaklarımızın Yönetimi Üzerine. Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, Seri: A, Sayı: 2, ISSN: 1302-7085, Sayfa: 35-88
- Özdönmez, M., İstanbullu, T., Akesen, A., Ekizoğlu, A. (1996). Ormancılık Politikası. İ.Ü. Yayın No: 3968, Orman Fakültesi Yayın No:435, ISBN:975-404-429-5, İstanbul.
- Shapiro, S. S., Wilk, M. B., and Chen, H. J. (1968). A comparative study of various tests for normality. Journal of the American statistical association, 63(324), 1343-1372.
- Şafak, I., Ay, Z., Bilgin, F., ve Ekkas, M. E. (2010). Ege Bölgesinde Av ve Yaban Hayati Yönetimindeki Sorunlar ve Manisa İli Avcı Profili. Sarıgöl İlçesi ve Değerleri Sempozyumu, Proceeding Book, 377-387.
- Şafak, İ. (2002). Özel Avlakların Sağlayabileceği Faydalar ve Karşılaştığı Darboğazların Sosyo-Ekonomik Açından Çözümlemesi. İ.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü, Ormancılık Ekonomisi Programı (Yüksek Lisans Tezi) S, 162.
- Şafak, İ. (2004). 4915 Sayılı Kara Avcılığı Kanununun Getirdikleri, Türkiye Ormancılar Derneği Orman ve Av Dergisi, Yıl:79, Sayı:3, ISSN:1303-040X, Sayfa: 46-48, Ankara.
- Şafak, İ. (2008). Av ve Yaban Hayatı Yönetiminde Çatışmalar (Sektördeki Taraflar, Sorunları ve Sonuçları), 1. Türkiye Av ve Yaban Hayatı Sempozyumu ve Sektörel Sergisi, 17-20 Nisan 2008, Antalya, 11s.

- Şafak, İ. (2009). Avcı Derneklerine Üye Avcıların Kültürel Özellikleri (İzmir İli Örneği), Türk Kültüründe Av Sempozyumu (15-16 Kasım 2006), Acta Turcica Hakemli Çevrimiçi Tematik Türkoloji Dergisi, Seri: B, Cilt:54, Sayı:2, Sayfa: 115-127.
- Şafak, İ., Ay, Z., Bilgin, F., Akkaş, M., E. (2011). Ege Bölgesinde Av ve Yaban Hayatı Yönetimindeki Sorunlar ve Manisa İli Avcı Profili. Sarıgöl İlçesi ve Değerleri Sempozyumu (17-19 Şubat 2010), s:377-387
- Şafak, İ., ve Başar, H. (2014). Avcı davranışını etkileyen faktörlerin ekonometrik analizi. İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, 64(1), 38-50.
- Şafak, İ., Okan, T., Hızal, E., Keçecioglu, T., Işık, C., Acar S. (2015). Avcıların Kültürel Özellikleri, ISBN: 978-605-84549-3
- TÜİK (2018). Yıllara göre il nüfusları. <http://www.tuik.gov.tr> (Erişim Tarihi: 30.05.2019).
- Türker M F, Öztürk A, Pak M ve Durusoy İ (2002) Orman Kaynağından Geleneksel ve Çağdaş Yararlanma Şekilleri: Dünya, Ülkemiz ve Bölgemizdeki Durum, Kırsal Çevre Yılığ 2002, Ankara
- Ukav, İ. (2012). Adıyaman'da Av Turizmi. II. Disiplinlerarası Turizm Araştırmaları Kongresi, 12-15.
- Ulusoy, H., Türkoğlu, T., Büyüksakallı, H., & Malkaçoğlu, S. (2014). Ormanlardan çok yönlü yararlanmanın işletme düzeyinde değerlendirilmesi (Köyceğiz Orman İşletme örneği). II. Ulusal Akdeniz Orman ve Çevre Sempozyumu, Isparta, 624-636
- URL-1: <http://www.milliyet.com.tr/ekonomi/av-turizminde-ispanya-modeli-519210> (Erişim Tarihi: 01.10.2018).
- URL-2: <http://www.milliparklar.gov.tr/haberler/ka%C3%A7ak-avcilar-bizden-ka%C3%A7amiyor> (Erişim Tarihi: 05.07.2019).
- URL3: https://www.trakus.org/kods_bird/pdf/237312.pdf (Erişim Tarihi: 13.06.2018).
- URL4: <http://www.milliparklar.gov.tr/dairebaskanliklari/av-y%C3%B6netimi-dairesi-ba%C5%9Fkanl%C4%B1%C4%9F%C4%B1> (Erişim Tarihi: 08.08.2018).
- URL5: <http://www.milliparklar.gov.tr/dairebaskanliklari/yaban-hayat%C4%B1-dairesi-ba%C5%9Fkanl%C4%B1%C4%9F%C4%B1> (Erişim Tarihi: 08.08.2018).
- URL6: <https://www.haberler.com/kahramanmaras-ta-dogadaki-kizil-geyik-sayisi-300-e-5763543-haberi/> (Erişim Tarihi: 09.10.2018).
- URL7: <https://www.aksutvhaber.net/kahramanmaras/kahramanmaras-keklik-uretiminde-rekora-kosuyor-h17977.html> (Erişim Tarihi: 09.10.2018).
- Yavuz, E. (2018). Giresun İlinde Avcı Profiline Belirlenmesi ve Yaban Hayatı İnsan Çatışması. Bartın Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Orman Mühendisliği Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.
- Yıldızbakan, A., ve Keleş, H. (2011). Yaban Keçisi (Capraaegagrus Erxleben 1777) Avının Mersin İli Turizm ve Ekonomisine Katkısı. Ulusal Akdeniz Orman ve Çevre Sempozyumu,(1276-1285), 26, 28.

EKLER

ANKET FORMU

Bu anket uygulaması, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Orman Mühendisliği Anabilim Dalı'nda "Kahramanmaraş Yöresindeki Avcıların Sosyo-Ekonomik Özellikleri" konusunda yürütülmekte olan bir yüksek lisans tez çalışmasına veri temin amacıyla gerçekleştirilmektedir. Anket formlarına isim yazılmamaktadır. Doğru ve gerçek bilgilerin verilmesi araştırmasının güvenilirliği açısından çok önemlidir. Gerekli özeni göstereceğinizi umut eder, teşekkür ederim.

1	Kaç Yaşındasınız?												
2	Eğitim durumunuz nedir?												
☐ Okur – yazar	1	☐ Ortaokul	3	☐ Üniversite/Yüksekokul	5								
☐ İlkokul	2	☐ Lise	4	☐ Yüksek Lisans/Doktora	6								
3	Haneye giren toplam aylık gelir durumu? (Haneye giren toplam ücret, maaş, kira geliri, temettü, sosyal yardım burs gibi kazançların toplamını düşünerek hesaplayınız.)												
☐ 1000 TL den az	1	☐ 2001-2500 TL	4	☐ 3501-4000 TL	7								
☐ 1000-1500 TL	2	☐ 2501-3000 TL	5	☐ 4001-4500 TL	8								
☐ 1501-2000 TL	3	☐ 3001-3500 TL	6	☐ 4500 TL den fazla	9								
4	Mesleğiniz nedir?												
☐ Doktor	1	☐ İş adamı	4	☐ Emekli	7	☐ Akademik personel	10						
☐ Memur	2	☐ Mühendis	5	☐ İşçi	8	☐ Serbest meslek	11						
☐ Esnaf	3	☐ Avukat	6	☐ Öğretmen	9	☐ Diğer	12						
5	Herhangi bir avcı derneğine üye iseniz; derneğe üye olma sebebiniz nedir?												
☐ Üye değilim	1	☐ Aidat ücreti	3	☐ Sosyal imkânlar	5	☐ Ulaşımın rahat olması	7						
☐ Eş dost tavsiyesi	2	☐ Üye sayısı	4	☐ Düşük harç ücreti	6	☐ Diğer	8						
6	Avlanmak için 1 yıl içindeki toplam masrafınız nedir?												
☐ 500 TL den az	1	☐ 500-1000 TL	2	☐ 1001-1500 TL	3	☐ 1500 TL den fazla	4						
7	Av türü seçiminize etki eden unsurlar nedir?												
☐ Av eti	1	☐ Av profesisi	2	☐ Ekonomik değeri	3	☐ Avlanmanın zor olması	4						
8	Bu güne kadar kaç kez avlanma vizesi aldınız?												
☐ 1-5	1	☐ 6-10	2	☐ 11-15	3	☐ 16-20	4	☐ 20 yıldan fazla	5				
9	Hangi tür veya türleri avlamayı tercih edersiniz?												
☐ Keklik	1	☐ Domuz	4	☐ Geyik	7	☐ Kurt	10	☐ Tavşan	13				
☐ Bildircin	2	☐ Sansar	5	☐ Ceylan	8	☐ Porsuk	11	☐ Mezgeldik	14				
☐ Ördek	3	☐ Çakal	6	☐ Sincap	9	☐ Sırtlan	12	☐ Sülün	15				
10	Avlanma masrafınızda en çok paya hangisi sahiptir?												
☐ Trofe ücreti	1	☐ Barınma	2	☐ Beslenme	3	☐ Ulaşım	4	☐ Teçhizat	5	☐ Avlanma Harç ve Pulu	6		
11	Bir yıl içinde ortalama ne kadar fişek kullanıyorsunuz?												
☐ 100 den az	1	☐ 100-200	2	☐ 201-300	3	☐ 301-400	4	☐ 401-500	5	☐ 500 den fazla	6		
12	Yılda ortalama kaç gün avlanmaya çıkarsınız?												
☐ 10 dan az	1	☐ 10-20	2	☐ 21-30	3	☐ 31-40	4	☐ 41-50	5	☐ 50 den fazla	6		
13	Ailede ki diğer avcı bireyler kimlerdir?												
☐ Tek avcı benim	1	☐ Babam	2	☐ Kardeşim	3	☐ Oğlum	4	☐ Dedem	5	☐ Diğer akrabalar	6		
14	Avcılık hayatınızda kaç defa av denetimine denk geldiniz?												
☐ Hiç	1	☐ 1 defa	2	☐ 2 defa	3	☐ 3 defa	4	☐ 4 defa	5	☐ 5 defa	6	☐ 5 den fazla	7

Aşağıdaki önermeler hakkında fikrinizi belirtiniz		Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Fikrim yok	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
1	Avcı eğitim kursları avcılarının eğitimi için faydalıdır	☐	☐	☐	☐	☐
2	Avcılık sertifika sınavı geçme puanı yüksektir	☐	☐	☐	☐	☐
3	Doğadaki hayvanların sayısı arttırılmalıdır	☐	☐	☐	☐	☐
4	Türlere göre avlanma tarih-dönemlerini biliyorum	☐	☐	☐	☐	☐
5	Geceleri avlanmayı tercih ediyorum	☐	☐	☐	☐	☐
6	Usulsüz avlanma cezaları yüksektir	☐	☐	☐	☐	☐
7	Kaçak avlanmaları ihbar ederim	☐	☐	☐	☐	☐
8	Avlanma sonrası fişekleri topluyorum	☐	☐	☐	☐	☐
9	AVBİS (avlaklardan kota alma) sistemi avcı için faydalıdır	☐	☐	☐	☐	☐
10	Avcı eğitim kurslarındaki öğretmenleri faydalı ve yeterli bulmuyorum	☐	☐	☐	☐	☐
11	Av hayvanlarının korunması için sosyal faaliyetlerde bulunurum	☐	☐	☐	☐	☐
12	Avcı derneklerinin hizmetlerinden memnun değilim	☐	☐	☐	☐	☐
13	Av sezonunda bir av için avlanma limitleri azdır	☐	☐	☐	☐	☐
14	Yöremizde Avlanmanın yasak olduğu bölgeleri biliyorum	☐	☐	☐	☐	☐
15	Bulduğumuz yörede av hayvanları yeterli sayıda vardır	☐	☐	☐	☐	☐
16	Geçmişe oranla av hayvanları sayısı artmıştır	☐	☐	☐	☐	☐
17	Avcılıkla ilgili olan devlet kurumları ile rahatlıkla irtibat kurabiliyorum	☐	☐	☐	☐	☐
18	Av denetimi sıklığı fazladır	☐	☐	☐	☐	☐
19	İl dışına avlanmaya yılda toplamda 10 gün civarı giderim	☐	☐	☐	☐	☐
20	Tüfek dışında avlanma teknikleri de kullanıyorum (ağ, kapan vs)	☐	☐	☐	☐	☐

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı, soyadı : Ali AYSABAR
Uyruğu : T.C
Doğum tarihi ve yeri : Kahramanmaraş / 13.07.1990
Medeni hali : Evli
Telefon : 05344544997
Faks : -
e-posta : beyzade571@gmail.com

Eğitim

Derece	Eğitim Birimi	Mezuniyet tarihi
Yüksek lisans	KSÜ / Fen Bilimleri	2019
Lisans	KSÜ / Orman Mühendisliği	2014
Lise	Kahramanmaraş Lisesi	2007

İş Denevimi

Yıl	Yer	Görev
2014 – 2016	Kahramanmaraş Orman Bölge Müdürlüğü Andırın Orman İşletme Şefliği	Ücretli Orman Mühendisi
2017 -	Kahramanmaraş İl Emniyet Müdürlüğü Afşin İlçe Emniyet Müdürlüğü, Suç Önleme ve Soruşturma Büro Amirliği	Polis Memuru

Yabancı Dil

İngilizce

Yayınlar

Aysabar A., Okumuş A., Pak M. (2017). Investigation of The Socio-Economic Characteristics of Hunters and Hunting Possibilities in Kahramanmaraş. 2nd International Mediterranean Science and Engineering Congress (IMSEC), 25-27 October, Adana TURKEY.

Hobiler -